

ARVIDSJAUR
årviesjávrie

Arvidsjaur kommun

Samrådsredogörelse

till översikts- och tillväxtplanen

Samrådsredogörelse

Samrådsredogörelse – vad är det?.....	3
Samrådets bedrivande	3
Inkomna yttrande utan synpunkter	4
Allmänna synpunkter	6
Bakgrund.....	9
Utgångspunkter	9
Jämlikhet	11
Hög livskvalitets i attraktiva livsmiljöer	12
Kultur och fritid	12
Folkhälsa	15
Energiförsörjning	16
Klimat och risker.....	16
Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap	22
Besöksnäringen	23
Test- och övningsverksamhet.....	24
Handel	25
Mineralutvinning.....	26
Samiska näringar.....	26
Hållbara transporter och tillgänglighet.....	28
Järnväg	28
Vägar.....	29
Snöskotertrafik	32
IT-samhälle för alla	34
Barn och utbildning.....	34
Landsbygdsutveckling	35
Landsbygdsutveckling i strandnära läge	39
Mellankommunala frågor.....	44
Riksintressen och miljö kvalitetsnormer	45
Implementering och uppföljning	47
Markanvändningskarta Glommerträsk	47
Markanvändningskarta Moskosel	48
Övriga synpunkter.....	48
Länsstyrelsens yttrande	49
Sammanfattande synpunkter	50
Miljömål och Agenda 2030.....	50
Konsekvensbeskrivning av planen.....	51
Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden	52
Riksintressen	52
Miljö kvalitetsnormer.....	52
Område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS).....	52
Mellankommunala intressen	57
Hälsa, säkerhet och risker för olyckor, översvämning och erosion.....	58
Övriga synpunkter.....	58
Energi och klimat.....	58
Jordbruk	62
Kulturmiljö.....	63
Naturmiljö	70
Friluftsliv.....	73
Transporter och infrastruktur	74

Samrådsredogörelse

Näringsliv/Tillväxt/Verksamheter/Handel	76
Rennäring	78
Bostadsförsörjning	81
Övrigt	81
Synpunkter från möte med Västra Kikkejaure sameby	82
Yttrande från Västra Kikkejaure sameby	84
Synpunkter från möte med Östra Kikkejaure sameby.....	91
Synpunkter från möte med Mausjaur sameby	93
Övriga justeringar av planförslaget	95

Samrådsredogörelse

Samrådsredogörelse – vad är det?

Samrådsredogörelsen utgör en bilaga till översikts- och tillväxtplanen. Det övergripande syftet med en samrådsredogörelse är att beskriva hur samrådet har bedrivits och visa vilka förändringar som föranletts av samrådet. En samrådsredogörelse ska även bemöta och redovisa synpunkter som inkommit. Ansvariga tjänstepersoner och politiker har läst och diskuterat alla inkomna yttranden, men i denna samrådsredogörelse redovisas endast en sammanfattning av samrådssvaren, sorterade tematiskt, för att underlätta läsbarheten och analysen. Enbart Länsstyrelsens samrådsyttrande redovisas i sin helhet. I den mån synpunkter om planen inkommit på något av samrådsmötena men ej sedan inkommit i skriftlig form redovisas även dessa nedan som ”synpunkt från samrådsmöte”. Den som är intresserad av ett specifikt yttrande eller minnesanteckningarna från samrådsmötena kan vända sig till kommunens registrator.

Samrådets bedrivande

Förslaget till översikts- och tillväxtplan för Arvidsjaur kommun har varit ute på samråd under perioden 19 november 2019 till andra februari 2020. Materialet har funnits tillgängligt via www.arvidsjaur.se/oversiktsplan. Materialet har också varit tillgängligt i kommunhusets entré under perioden 19 november till sista november samt mellan 2 december och 2 februari i Medborgarhusets foajé.

Under samrådet har Arvidsjaur kommun även bjudit in till öppna samrådsmöten i Glommerträsk, Moskosel och Arvidsjaur då tjänstepersoner och politiker har informerat och diskuterat planen med allmänheten. Efter önskemål från Abborrträsk ordnades även ett möte i Abborrträsk.

Tabell 1. Redovisning av de öppna samrådsmötena

Datum och tid	Plats
4/12-2019 klockan 18:00	Glommerträsk, Margaretasalen
5/12-2019 klockan 18:00	Moskosel, Spånålan
11/12-2019 klockan 18:00	Arvidsjaur, Fullmäktigesalen
29/1-2020 klockan 18:00	Abborrträsk, Folkets Hus

Kommunen har även genomfört samrådsmöten med de samebyar som så önskat och informerat om samrådet på Företagarnas frukostmöte den 13 december 2020.

Utskick av samrådshandlingen har gjorts enligt sändlista till organisationer, interna och externa myndigheter och närliggande kommuner m.fl.

Annonsering om samrådet har skett i Piteå Tidningen och Norran. Det har även gått ut ett pressmeddelande som resulterat i artiklar om översikts- och tillväxtplanen i Piteå Tidningen och Norran. Andra informationskanaler som använts vid samrådet har varit kommunens hemsida och Facebooksida samt affischering på relevanta platser i Glommerträsk, Moskosel och Abborrträsk samt i Arvidsjaur samhälle.

Samrådsredogörelse

Inkomna yttrande utan synpunkter

Telia / Skanova Access AB (Skanova)

Skanova har inget att erinra mot rubricerad plan

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format. Kontakta

<https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

Lantmäteriet

Lantmäteriet har enligt 3 kap. 9-10 §§ PBL ingen fristående roll i samrådsförfarandet när översiktsplaner tas fram. Lantmäteriet har efter förfrågan lämnat sina synpunkter till länsstyrelsen 2020-01-10 och har därför inte några synpunkter att lämna till kommunen i detta ärendet.

Älvsbyns kommun

Miljö- och byggkontoret vid Älvsbyns kommun har tagit del av förslag till översikts- och tillväxtplan för Arvidsjaur kommun.

Arvidsjaur kommun utgör besöksmål för handel, kulturupplevelser, turism och friluftsliv för en del av Älvsbyns kommuns medborgare. Det finns också en del medborgare som arbetspendlar mellan kommunerna.

Kommunerna gränsar till varandra och Älvsbyns kommun delar de uppfattningar om mellankommunala frågor som nämns i planförslaget, inte minst möjligheterna till samverkan.

Älvsbyns kommun har inget att erinra mot planen och ser positivt på möjligheterna till utveckling och tillväxt i Arvidsjaur kommun.

Skellefteå kommun

Arvidsjaur kommun har översänt ett nytt förslag till översikts- och tillväxtplan för samråd. Planförslaget bygger på en tidigare motsvarande plan från 2015.

Kommunledningskontoret konstaterar att Arvidsjaur producerat ett planförslag med fler företeelser och tydligare inriktning än den tidigare. Man har också generellt ett något positivare anslag beträffande sin befolkningsprognos och utveckling. Arvidsjaur och Skellefteå har ett antal viktiga mellankommunala frågor som tas upp i planförslaget. Det gäller de stora vattendragen Skellefteälven, Byskeälven, Åbyälven och Petikån som på olika sätt representerar gemensamma verksamheter, naturvärden och behov. Arvidsjaur betonar i planen sitt skogs- och träkluster som Skellefteå har motsvarigheter till. Här finns möjligheter till ökad samverkan i regionen. Arvidsjaur har till skillnad mot flera grannkommuner valt en restriktiv hållning till vindkraft. Men istället är man positiv till satsningen på utveckling av mineraliseringen i Laver (Älvsbyns kommun) som är av stor betydelse för Bolidenbolaget. Båda kommunerna har gemensamma intressen i biltestverksamhet och turism. Arvidsjaur och Skellefteå är ense om betydelsen av väg 95 och intresset att fortsätta driva den som ett europavägsärendet. De båda kommunerna har gemensamt frågan om tvärbanan Jörn – Arvidsjaur. Arvidsjaur tar inte ställning om järnvägssträckan ska utgöra testjärnväg eller öppnas för godstrafik i Inlandsbanans regi. Skellefteå kommun ser istället den största potentialen som teststräcka för tågtrafik. Kommunledningskontoret anser att Arvidsjaur har tagit fram ett förslag till översikts- och tillväxtplan som är både intressant och välformulerat. Sammantaget öppnar planförslaget till goda möjligheter till samarbeten med Skellefteå kommun särskilt beträffande natur, näringsliv och infrastruktur.

Samrådsredogörelse

Arjeplogs kommun

Kommunstyrelsen samt miljö- bygg- och räddningsnämnden i Arjeplogs kommun har ingen erinran till Översikts- och tillväxtplan för Arvidsjaur kommun.

Synpunkter

Arjeplogs kommun delar Arvidsjaur kommun skrivelse om ett tillgängligt friluftsliv och kulturmiljövården, där det är viktigt att staten tar ansvar för att skötsel, underhåll, infrastruktur och marknadsföring inom värnade naturområden samt att kulturmiljövården inventeras för att även tillgängliggöras för besökare.

Arjeplog kommun ser även positivt till att Arvidsjaur kommun ser behovet av att väg 95 klassas som europaväg.

Statens fastighetsverk

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit inbjudan till samråd om förslag till ny översikts- och tillväxtplan för Arvidsjaur kommun av Länsstyrelsen i Norrbottens län. SFV har tagit del av allmänt tillgängligt material på kommunens webbplats. Samrådet är ett led i Arvidsjaur arbete med att ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan. Gällande översiktsplan antogs 2015. SFV:s synpunkter lämnas till Länsstyrelsen i Norrbotten som lämnar ett samlat statligt yttrande.

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV är en myndighet som förvaltar delar av statens fasta egendom. SFV:s uppdrag beskrivs i myndighetens instruktion och årligt regleringsbrev. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter som är av stort kulturhistoriskt värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller har donerats till staten.

SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen (SBM) med Riksantikvarieämbetet som tillsynsmyndighet.

SFV förvaltar cirka 3000 byggnader och en sjundedel av Sveriges markyta. I Norrbottens län har SFV bland annat stora skogs- och fjällområden. De fastigheter SFV förvaltar för statens räkning i Arvidsjaur kommun är vattenfastigheter som ursprungligen förvärvats av Vattenfall för utbyggnad av vattenkraft. Enligt senare riksdagsbeslut ska emellertid dessa älvar inte byggas ut och de har därför övertagits av SFV.

LAXBÄCKEN 1:19

GESIKBERGET 2:8

AKKAJAUR 1 :49

JUNKABERGET 1 :4

LOMTRÄSKVATTNET 1 :6

VIST ÅSEN 1 :6

ABMORHED 1 :11

AKKAJAUR 1 :50

STORBRÄNNAN 1 :11

BYSKEÄLVEN I ARVIDSJAUR KOMMUN

BYSKEÄLVEN I ARVIDSJAUR KOMMUN

VARJISÅN I ARVIDSJAUR KOMMUN

VARJISÅN I ARVIDSJAUR KOMMUN

VISTÅN I ARVIDSJAUR KOMMUN

VISTÅN I ARVIDSJAUR KOMMUN

ABMOÄLVEN I ARVIDSJAUR KOMMUN

PITE ÄLV I ARVIDSJAUR KOMMUN

PITE ÄLV I ARVIDSJAUR KOMMUN

Sammanfattning

SFV har inga synpunkter på förslaget till översiktsplan för Arvidsjaur kommun.

Samrådsredogörelse

SFV noterar att förslaget till översiktsplan innehåller ett stort antal LIS-områden varav en del ligger i anslutning till de statligt ägda vattenområdena. I dessa områden kan målkonflikter kring naturskydd och exploatering uppstå som måste prövas senare.

Planförslaget

"Arvidsjaurs kommun har valt att slå ihop översiktsplanen och tillväxtplanen till ett enda dokument för att få ett gemensamt och samstämmigt styrdokument. ...

Förslaget utgör en revidering av den översikts- och tillväxtplan som antogs under hösten 2015. Planförslaget innehåller bland annat förslag till nya områden för verksamheter/industri och bostäder inom Arvidsjaurs samhälle, områden för testverksamhet samt områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Syftet med LIS-områdena är att underlätta strandnära bebyggelse som i sin tur möjliggör för bostadsbyggande, näringslivsutveckling och att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden. Planförslaget innehåller även rekommendationer inom områden som entreprenörskap och näringsliv, attraktiva livsmiljöer, friluftsliv, hållbara transporter och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt landsbygdsutveckling. " ur planförslagets sammanfattning.

LIS-områden

SFV noterar att LIS-områdena kring Byskeälven, Jäkna och Lomträsk för bostäder, besöksanläggning och tillfällig vistelse, samt LIS-områdena Piteälven och Byskeälven för besöksanläggning och tillfällig vistelse ligger i anslutning till de statligt ägda vattenområdena. SFV noterar också att områden omfattas av riksintressen för rennärning och naturvård. Piteälven och Byskeälven får inte regleras för vattenkraft eller utsättas för exploatering som påtagligt skadar deras värden enligt Miljöbalken. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen kan den bebyggelse som planeras i de utpekade LIS-områdena komma att påverka vattenförhållandena på de specifika platserna, framför allt på grund av att bebyggelse kommer att placeras nära sjöars och älvars stränder. Miljökonsekvensbeskrivningens förslag till åtgärder är: *"För att säkerställa att konsekvenserna begränsas kommer mer detaljerade konsekvensbedömningar göras i samband med planeringen av bebyggelse i LIS-områden, nya testbanor samt vid ny infrastruktur. När planeringen fördjupas inom ett område kommer hänsyn tas till närliggande vattenförekomster och i vissa fall även nödvändiga åtgärder genomföras. I den fortsatta planeringen kommer också miljökvalitetsnormerna beaktas och aktsamhet gälla vid markanvändning i anslutning till de viktiga vattenresurser som utpekats på den kommuntäckande kartan När det gäller avloppshantering från bebyggelse i LIS-områden är det viktigt att det görs på ett sätt som inte påverkar vatten. När det är möjligt ska avloppen kopplas till det kommunala avloppet. I andra fall kommer regleringar för enskilda avlopp att följas All nybyggnation är tillståndspliktig, varför varje enskilt projekts lämplighet kommer att prövas."*

Allmänna synpunkter

Piteå kommun

Piteå kommun anser att planen är bra beskriven och tydlig. Många aspekter tydliggörs på ett bra sätt genom hela dokumentet. Det är positivt att en beskrivning av ställningstaganden och rekommendationer beskrivs direkt under varje temaområde.

Samrådsredogörelse

Planen skulle möjligen kunna förtydligas ytterligare med konsekvensanalyser utifrån ett "noll-lägesperspektiv", d.v.s. att rekommendationerna inte följs och ingenting görs.

Skellefteå befinner sig i ett expansivt skede, utvecklingen av Skellefteå gynnar inte bara Skellefteå utan det bidrar också till utveckling av norra Norrland. Det gäller framför allt näringsliv, arbetsmarknad och bostadsmarknad. Planen kunde förslagsvis tagit detta i beaktande, exempelvis för Glommersträskområdet.

Svenska Samernas Riksförbund (SSR)

SSR noterar att översiktsplanen på ett flertal ställen hänvisar till rennäringen och rennäringens intressen. Översiktsplanen bör dock kompletteras med en mera nyanserade bedömning av konsekvenser för renskötelsen, renskötelsens betydelse för landsbygdsutveckling och förtydligande av renskötselrättens innebörd samt hänvisning till samebys rättigheter.

Under konsekvenser på sidorna 22, 42, 44, 46, 114 framgår följande. Eftersom all mark inom kommunen, förutom tomtmark, även utgör någon samebys marker innebär all ytterligare exploatering någon form av påverkan på rennäringen. Kommunen bedömer dock inte att förslagen i planen påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. Fortsatt samråd med samebyarna i framtida ärenden är dock viktigt för att minska negativ påverkan.

SSR är kritiskt till att kommunen i översiktsplanen på detta sätt, oavsett vilken exploatering eller förändrad markanvändning som beskrivs, konstaterar att planen inte påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. Bedömningen måste vara mera nyanserad och konsekvenser kan inte konstateras på förhand. Kommunen måste vid varje exploatering eller utvidgning av befintlig verksamhet som berör eller påverkar samebys rättigheter föra dialog med berörd sameby samt göra en bedömning/avvägning hur detta påverkar renskötelsen och samebys rättigheter.

Sametinget

Sametinget i Sverige är både en statlig myndighet och ett folkvalt samiskt parlament med syfte att förbättra de svenska samernas möjligheter som ursprungsfolk att bevara och utveckla sin kultur. Till Sametingets uppgifter hör att medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas – däribland renskötelsens intressen – vid utnyttjandet av mark och vatten.

Samerna är Sveriges urfolk och har funnits i Sápmi lång tid tillbaka. Samerna omtalas t.ex. i Ottars skrivningar på 900-talet. Samerna har bedrivit renskötelse i åtminstone flera hundra år och renskötelsen var det huvudsakliga levebrödet tillsammans med jakt och fiske. Skogsrenskötelsen som bedrevs var intensiv i den mening att man flyttade runt inom sina året-runt-marker där man hade visten beroende på årstidsrenbetet. Vintertid flyttade man ner mot kusten. Förutom att man tog reda på allt från den slaktade renen höll man också renar för att mjölka, då man förutom dryckens skull även tillverkade ost. Under den intensiva renskötelsens tid var renarna mycket tama i förhållande till den extensiva renskötelsen där renarna kan sägas vara semidomesticerade.

Arvidsjaur kommun tänker stödja den samiska kulturen och renskötelsen, vilket är bra. Sametinget vill därför påminna om att många verksamheter som exempelvis testverksamhet, hundspanssåkning och skotersafaris kan komma att påverka renskötelsen negativt eftersom Arvidsjaur ligger inom skogsrenskötelsens året-runt-marker. Samebyarna får p.g.a. ett instabilt klimat år för år besluta var renarna kan ha det lättast att komma åt föda under vintern. Även fritidshus och mänsklig aktivitet

Samrådsredogörelse

kan också störa renskötseln. Det är därför viktigt med en bra dialog med berörda samebyar så att deras inflytande tillgodoses enligt rättigheterna som sakägare.

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

Vilket tidsperspektiv planerar man utifrån i ÖTP?

ÖTP är endast vägledande och inte styrande. Varför lägga vikt vid en sådan plan om den inte är styrande?

I ÖTP står det väldigt ofta ”kommunen bör”. Deltagare anser att ”ska” kan ersätta många bör för att få mer handlingskraft i planen.

Kommentar

En konsekvensanalys utifrån ett noll-alternativ finns i tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

Arvidsjaur kommun instämmer i att Skellefteå kommuns utveckling kan bidra till utvecklingen i övriga norra Norrland. För att effekten ska komma Arvidsjaur kommun till del är riksväg 95 central. Planerna på en upprustad tvärbana mellan Arvidsjaur och Jörn kan också förstärka effekterna för kommunen. I dagsläget gör dock kommunen bedömningen att inga andra åtgärder är nödvändiga i planen.

I detta översiktliga planeringsskede gör kommunen bedömningen att planförslaget inte påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. En översiktsplan är inte bindande och den mer detaljerade prövningen görs i varje enskilt ärende. Kommunen kommer vid varje enskild exploatering eller utvidgning av befintlig verksamhet som berör eller påverkar samebys rättigheter att uppmana exploatören att föra dialog med berörd sameby samt remittera ärendet till samebyn och göra en bedömning/avvägning hur detta påverkar renskötseln och samebys rättigheter. De förslag till områden som kommunen har bedömt ha för stor påverkan på renskötseln och samebys rättigheter har under processens gång, efter dialog med berörd sameby, redan undantagits från förslaget.

Skrivningen som SSR hänvisar till har dock justerats enligt nedanstående för att tydliggöra detta. ”Eftersom all mark inom kommunen, förutom tomtmark, även utgör någon samebys marker innebär all ytterligare exploatering någon form av påverkan på rennäringen. I detta översiktliga planeringsskede gör dock kommunen bedömningen att förslagen i planen inte påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. Fortsatt samråd med samebyarna i framtida ärenden är dock viktigt för att minska negativ påverkan.”

För kommunens kommentarer avseende SSR:s synpunkter kring renskötselns betydelse för landsbygdsutveckling och förtydligande av renskötselrättens innebörd samt hänvisning till samebys rättigheter se avsnitten om landsbygdsutveckling respektive samiska näringar.

Kommunen är medveten om att det finns många verksamheter som kan komma att påverka renskötseln negativt och att även fritidshus och mänsklig aktivitet kan störa renskötseln. Kommunen instämmer om vikten av en bra dialog med berörda samebyar och det är något som kommunen prioriterar.

Samrådsredogörelse

En ÖTP är gällande så länge den inte upphävs eller revideras. I huvudsak har vi tittat på ett 10-årigt perspektiv men på många sätt behandlar den även längre framtid än så. Kommunen har som ambition att ha en rullande översiktsplanering så att ÖTP ses över vart fjärde år.

Varje kommun ska, enligt lag, ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen har en central roll i kommunernas arbete att formulera strategier för en långsiktigt hållbar utveckling. Planen ska både vara strategisk och vägledande för beslut i plan- och lovärenden. ÖTP ska fungera som en handlingsplan för hela kommunens utveckling där kommunens vilja framgår. Kommunen har lagt stor vikt på att planen ska uppföljas årligen, se särskilt avsnitt i planen. Dessutom har staten börjat lägga mer vikt vid kommunernas ÖP och vad som framgår där.

Kommunen har gått igenom samtliga rekommendationer för att bedöma om det ska stå ”bör” eller ”ska” i rekommendationerna och har landat i en blandning av dessa. Översikts- och tillväxtplanen är inte juridiskt bindande utan ska ses som en handlingsplan där kommunens vilja framgår. Kommunen kommer dock att arbeta strukturerat med implementeringen av planen, vilket finns beskrivet i avsnittet ”Implementering och uppföljning”. Tanken är bland annat att nämnden eller styrelsen i mål- och resursplanerna ska ange vilka rekommendationer i översikts- och tillväxtplanen man avser att prioritera under kommande år. Arbetet kommer sedan att följas upp årsvis. Samtliga rekommendationer finns sammanställda i avsnittet ”Sammanställning av planens rekommendationer” och huvudansvarig förvaltning är utpekad för de rekommendationer som kräver ett proaktivt arbete från kommunens sida. Tanken är att få ett samstämmigt dokument som pekar ut riktningen för kommunens utvecklingsarbete.

Bakgrund

Svenska samernas riksförbund (SSR)

Avsnittet bakgrund sid 12, bör kompletteras med samernas land, Sápmi.

Region Norrbotten

Bra karta och beskrivning av regionala funktionella samband med angränsande kommuner och kommunikationer.

Kommentar

Avsnittet har uppdaterats med en beskrivning av Sápmi.

Utgångspunkter

Region Norrbotten

Bakgrund

Region Norrbotten har mottagit samrådshandlingen Arvidsjaur kommun Översikts- och tillväxtplan. Region Norrbotten utgör som regionalt utvecklingsansvarig en formell remissinstans enligt plan- och bygglagen (PBL) avseende översiktsplaner. Det innebär att Region Norrbotten ska ge inspel och kunskap i kommunernas översiktsplaner i syfte att utveckla kommuner och länet. Förutom att ge kunskap utifrån regionens syn på kommunens unika roll ur ett regionalt perspektiv ska regionen verka för att kommunen tar hand om mål och åtgärder i den regionala utvecklingsstrategin. Regionens yttrande ska även hjälpa att lyfta regionala strukturer och

Samrådsredogörelse

funktioner till ett större sammanhang då många mellankommunala frågor behöver lyftas till ett länsperspektiv.

Detta yttrande utgår ifrån Region Norrbottens uppdrag som utvecklingsansvarig och följer strukturen i Regional utvecklingsstrategi, RUS. Yttrandet kopplar till PBL 3 kap 5 § och diskuterar hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

Region Norrbottens yttrande

Generella synpunkter

Region Norrbotten ser positivt på att den regionala utvecklingsstrategin Norrbotten 2030 finns med som en utgångspunkt genomgående i översiktsplanen med tydliga rubriker som kopplar till strategin och dess intentioner på ett tydligt sätt. Under framtagande av planen genomfördes ett dialogmöte med närliggande kommuner i Norr- och Västerbotten och Region Norrbotten som var ett bra tillfälle att utbyta kunskap och erfarenheter om mellankommunala och regionala frågor.

Det här är viktigt för oss i Norrbotten:

Den regionala utvecklingsstrategin anger ett antal viktiga gemensamma utgångspunkter för Norrbottens utveckling, så kallade horisontella perspektiv, som ska genomsyra alla visioner och förslag till åtgärder. Dessa perspektiv är:

- Jämställdhet en nödvändighet
- Social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet
- Barn och unga i fokus
- Mångfald och integration skapar tillväxt
- Nationella minoriteter och urfolk är en unik tillgång
- Goda möjligheter till utveckling i hela länet
- Norrbotten ska leda utvecklingen i Arktis
- Ett digitaliserat Norrbotten blir ännu starkare
- Internationella samarbeten behövs

Ett hållbart Norrbotten gör världen bättre

Region Norrbotten, Länsstyrelsen och Norrbottens Kommuner har undertecknat en avsiktsförklaring om att bidra till att Agenda 2030 kan genomföras. Avsiktsförklaringen Agenda 2030 innebär att främja, direkt eller indirekt genomförandet inom ramen för ordinarie verksamheter. Region Norrbotten gör detta bland annat genom att under denna rubrik i yttranden om översiktsplaner diskutera hur planen förhåller sig till målen i Agenda 2030.

Många förutsättningar för att nå målen i Agenda 2030 är starkt kopplande till samhällsplanering generellt och planering av resurser som mark och vatten i synnerhet. Översiktliga planeringsdokument som översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner sträcker sig över lång tid och tar ofta sikte på 2030 eller längre fram då de globala målen ska vara uppnådda. Mål 11, Hållbara städer och samhällen är särskilt relevant för översikts- och tillväxtplaner, även mål 6 Rent vatten och sanitet för alla, Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur och mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Region Norrbotten skulle gärna se att planen gått steget längre och gett skarpare vägledning vad gäller prioriteringar eller fördjupning där målkonflikter finns eller uppstår i den planerade framtida markanvändningen, till exempel att mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald, kan stå i motsättning till mål 9, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur. Detta är en viktig vägledning

Samrådsredogörelse

för en fortsatt hållbar fysisk planering i detaljplaner, bygglov och efterkommande markprojektering och gestaltning av offentliga platser, grönstrukturer, trafikmiljöer och planering av bostäder. Region Norrbotten anser att Arvidsjaur kommun berör i sin översiktsplan särskilt bra mål 11.4, att stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

Hög livskvalitet i attraktiva livsmiljöer

Regional utvecklingsstrategi Norrbotten 2030 har ett antal mål under insatsområdet hög livskvalité i attraktiva livsmiljöer som den fysiska samhällsplaneringen kan påverka:

- En livskraftig region, där indikatorn är att Norrbotten ska ha minst 260 000 invånare och verka för att andelen män och kvinnor samt unga kvinnor och män är i samma nivå som riket.
- Attraktivt boende och närmiljö, där indikatorn är att det behöver byggas minst 1500 bostäder per år för att mäta länets bostadsbehov.
- Begränsad miljöpåverkan, där indikatorn är inga nettoutsläpp av växthusgaser, Växthusgasutsläpp från inrikes transporter ska minska med 70 procent senast år 2030, 50 procent effektivare energianvändning 2030 och 100 procent förnybar elproduktion 2040.
- Ökad delaktighet och grundläggande samhällsservice, där indikatorn är att 98 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till 1Gbit/s år 2025 och att övriga 2 procent har tillgång till 100Mbit/s.
- God och jämlik hälsa, där indikatorn är att ohälsotalet för kvinnor och män 16-64 år ska minska och ligga på högst 25 procent. Jämställdhet mellan könen ska eftersträvas.

Kommentar

Kommunen har valt att använda Agenda 2030 och den regionala utvecklingsstrategin som språngbräddor för att diskutera vilka åtgärder som behövs för kommunens utveckling. Kommunen har också försökt att ta ställning i målkonflikter men inte valt att tydligt relatera detta till Agenda 2030. Däremot har kommunen försökt att beskriva konsekvenserna av de val som gjorts i planen såväl som i miljökonsekvensbeskrivningen.

För att hålla dokumentet så lättläst som möjligt och underlätta implementeringen av planen har kommunen försökt att hålla ner textmängden. Det bedöms inte som prioriterat att lägga till ytterligare skrivningar om relationen mellan planens rekommendationer och Agenda 2030.

Jämlikhet

Region Norrbotten

Jämställdhet en nödvändighet Region Norrbottens ser positivt på att översiktsplanen anger som riktlinje att alla människors intressen ska tas till vara i planeringen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder men ger inte särskilt mycket mer om hur detta ska gå till och se ut i kommunen. En del data så som förvärvsarbete och sjukpenning presenteras uppdelat på kvinnor och män och det är bra. Region Norrbotten vill även tipsa om att i Folkhälsocentrums kommunblad finns mer statistik uppdelat på kvinnor och män i Arvidsjaur.

Region Norrbotten skulle vilja se att perspektivet jämställdhet fördjupas i Arvidsjaur kommuns översikts- och tillväxtplan. Samhällsplaneringen påverkar jämställdhet i samhället och det är viktigt att belysa att grupperna kvinnor och män har olika erfarenheter vad gäller tex trygghetskänsla, resvanor, hälsa och vad som uppfattas som en attraktiv livsmiljö. Det är viktiga ingredienser i analysen för att nå en långsiktigt hållbar utveckling.

Samrådsredogörelse

Barn och unga i fokus I Regional utvecklingsstrategi Norrbotten 2030 (2019) är ett av de horisontella perspektiven att alla barn och unga har rätt till en trygg, säker och jämlik uppväxt och att alla barn och unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Även Norrbottens folkhälsost strategi 2018-2026 betonar närmiljöns betydelse för barn och ungas hälsa. Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen lag. Detta kommer att få inverkan på den övergripande samhällsplaneringen. Det är av yttersta vikt att barnperspektivet kommer in så tidigt som möjligt i planeringen, gärna redan i översiktsplan för att få genomslag i detaljplanering och projektering.

Region Norrbotten ser att Arvidsjaur kommun förstår betydelsen av samhällsplanering med barnperspektiv, det framgår av översiktsplanen.

Kommentar

Avsnittet om jämlikhet har utvecklats kring både jämlikhet och jämställdhet. Rekommendationer och ställningstagande samt konsekvenserna har uppdaterats. Även avsnittet om folkhälsa behandlar dessa frågor lite mer uttryckligen nu.

Hög livskvalitets i attraktiva livsmiljöer

Region Norrbotten

Arvidsjaur kommun har arbetat proaktivt med att möjliggöra för utveckling i strandnära lägen med LIS- områden. Det är tydligt att kommunen förstår och prioriterar när- och boendemiljöns betydelse för både hälsa och trivsel. Planen visar en god förståelse för grönområdets och naturmiljöers betydelse för ett hållbart samhälle.

Kommentar

Skrivelsen påverkar inte planens utformning.

Kultur och fritid

Privatperson

Fixa en motorgård till ungdomen och oss äldre 😊

Sametinget

Det finns ett stort antal naturreservat inom kommunen och kommunen menar att när staten utser naturreservat bör det också ingå pengar till kommunen för skötseln och tillgängligheten för friluftslivet. Kommunen skriver att "...Ett beslut om ytterligare naturreservat bör också vara väl motiverat och bidra till kommunens utveckling som turist-, event- och testort... Reservat som inte bidrar till kommunens utveckling och verkar vara avsedda som hela Sveriges skogsreserv försvårar tillväxten i en kommun som redan har utmaningar på grund av dess läge. Staten bör prioritera att skydda värdefull natur där det redan råder högt exploateringsstryck och redan är en hög exploateringsgrad. Det är ofta i dessa områden som ex. den samhällsnära naturen ofta får stryka på foten när urbana områden ska växa sig ännu större, hellre än i Norrlands inland. Kommunen efterfrågar även en fördjupad dialog i samband med planering av nya naturreservat för bästa slutresultat för samtliga parter."

- Arvidsjaur kommun har skogsområden med sina året-runt-marker där och det låter märkligt att kommunen anser att reservat avsedda som Sveriges skogsreserv försvårar tillväxten och inte bidrar

Samrådsredogörelse

till kommunens utveckling. Renskötseln borde värnas inom kommunen. Det finns företag som baserar sin verksamhet på renkött samt annat som renskötseln bidrar med och som sysselsätter många. Boende i kommunen med koppling till renskötsel bidrar till näringslivets omsättning genom att man handlar livsmedel, bränsle till bilen och reparerar sina fordon som skotrar, fyrhjulingar, motorcyklar och dylikt. Sammantaget bidrar själva renskötseln med förädling till kommunens utveckling och välfärd.

Renskötseln och andra kulturyttringar inom den samiska kulturen höjer upplevelsevärdena för besöksnäringen. Men renskötseln är extensiv och beroende av betesmarker och att renar inte ska stressas och störas, särskilt under vårflyttningen och kalvningstiden. Inom kommunen bedrivs mycket skogsbruk och renskötseln är beroende av att det finns lavtäckande och hänglavs bärande skogar. Dessvärre minskar gamla skogar rejält och den biologiska mångfalden med den, även inom kommunen. Markerna fragmenteras också vilket minskar de sammanhängande betesmarkerna.

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

En stor del av kommunytan är skyddad i någon form och kommunen har mycket skyddad naturmark. Kommunen bör tillsammans med andra kommuner sträva efter att kräva en kompensation från staten för intrånget. Britta berättar att kommunen har försökt begränsa bildandet av nya naturreservat. Detta har även tagits med i förslaget till ÖTP (översikts- och tillväxtplan).

ÖTP berättar mycket om friskvård. Elljusspår benämns finnas i byar i kommunen. Där nämns Suddesjaur som inte har ett elljusspår. Abborrträsk omnämns inte och där finns elljusspår. Här bör kommunen ta ansvar för underhåll elljuset och höja ersättningen för spårdragning till Bygdeföreningen. Denna ersättning har stått still i väldigt många år och täcker inte kostnaderna som Bygdeföreningen har för material och spårunderhåll.

Även utebadet sköts ideellt av Bygdeföreningen och har fått många fler besökare sedan utebadet i Arvidsjaur stängde. Även här borde kommunen ge högre ersättning, då även denna stått stilla under många år. Ersättningen i dagsläget täcker inte kostnaderna för att driva och underhålla badparken.

Region Norrbotten

Mångfald och integration skapar tillväxt Region Norrbotten ser mycket positivt på att Arvidsjaur kommuns översikts- och tillväxtplan skriver om kulturmiljö som ett intresse väl integrerat med övriga intressen såsom turism, natur och friluftsliv, intressen som verkar som en helhet. Exempelvis beskrivs besöksnäringen gynnas av de utpekade kulturmiljöerna. I ställningstaganden beskrivs kommunen ska verka för utveckling av kulturområden!

Översikts- och tillväxtplanen beskriver kulturmiljöer som en social resurs. Region Norrbotten vill därtill poängtera att kulturmiljöer även kan vara en resurs för ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Planen beskriver ofta en önskan om att ”utveckla” sitt kulturarv. Vad innebär detta? På sida 27 läser vi ”Kommunen bör stötta utvecklingen av Lappstaden”. Hur menar man då? Finns det en idé? Vilka unika kulturvärden ska utvecklas?

Planen har en god grundinställning och utgångspunkt för kulturvård. Kommunens ställningstaganden är skrivna på ett ärligt och tydligt sätt, vilket underlättar användandet av dokumentet. Vi ser även positivt på att ni har en tydlig målsättning med kulturmiljöer. Region

Samrådsredogörelse

Norrbotten vill understryka vikten av att tänka på att alltid utgå från kulturvärdena då kulturmiljöer utvecklas för turismnäring.

Som en snabb punkt vill vi gärna belysa att begreppet ”kulturmiljövård”, liksom rubriken för dito, är en aning föråldrat. Numera används benämningen ”kulturvård”.

Ställningstaganden på sida 27 hänvisar ofta till ett ökat ansvar hos staten. Region Norrbotten förstår att en stor kommun med relativt liten befolkning har särskilda utmaningar att upprätthålla alla de natur- och kulturområden som finns. En målsättning skulle kunna vara att undersöka eventuella samarbetsmöjligheter för att kunna nå det ansvar som kommunen har.

Kommentar

Kommunen ställer sig positiv till om någon privat aktör skulle vilja bedriva motorgårdsverksamhet. Kommunen gör dock i dagsläget bedömningen att det inte är aktuellt för kommunen att starta upp någon sådan verksamhet på grund av de stora kostnader som ett sådant beslut skulle vara förenat med i form av lokal- och personalkostnader.

Kommunen motsätter sig inte att skog skyddas från avverkning. Det kommunen motsätter sig är att fler och fler naturreservat bildas i kommunen vilket låser markanvändningen och riskerar att försvåra tillväxten. Ett sådant exempel är naturreservatet kring Vittjåkk-Akkanälke som försvårade detaljplanearbetet för att möjliggöra en utveckling av anläggningen genom att ett beslut från länsstyrelsen om upphävande av del av reservatet krävdes för att kunna gå vidare med detaljplaneprocessen. Skog behöver inte skyddas som naturreservat för att kunna nyttjas av många olika aktörer. Kommunen anser också att det i många fall kan vara bättre att komma överens med markägaren om exempelvis naturvårdsavtal eller på annat sätt undanta skog från avverkning. Kommunen instämmer dock om att renskötseln bidrar med förädling till kommunens utveckling och välfärd och bör värnas men anser att detta kan ske på andra sätt än att naturreservat bildas.

Kommunen instämmer om att en stor del av kommunytan är skyddad i någon form och att kommunen har många naturreservat och det finns skrivningar om detta i planen. Idén om att begära kompensation av staten för intrånget vidarebefordras till kommunstyrelsen. Kommunen bedömer inte att det behövs någon justering i planen.

Texten om elljusspår är uppdaterad. Frågan om ersättningsnivån för elljusspåret och ev. stöd för utebadet bedöms inte vara en fråga för översikts- och tillväxtplanen. Frågan vidarebefordras till kommunstyrelsen.

Planen beskriver att kommunen vill utveckla de kultur- och naturområden som finns med vandringsleder, tillgängliggöra dessa på olika sätt samt prioritera informations- och marknadsföringsinsatser inom dessa områden. Kommunen anser att detta är en tillräcklig beskrivning i planen. Vidare behandling av kulturområdena och dess utveckling i kommunen kommer att ske i det reviderade kommunala kulturmiljöprogrammet.

Kommunen har, tillsammans med sameföreningen, diskuterat Lappstadens framtida utveckling gällande frågor som organisation, dokumentation, ekonomi, skötsel och utveckling av samisk turism. Sameföreningen har planer på att söka medel för ett projekt där man tittar närmare på frågan men har ännu inte landat i hur projektet bör läggas upp. Kommunen ser positivt på

Samrådsredogörelse

sameföreningens planer och vill stötta detta. Eftersom inga detaljer är färdiga gör kommunen dock bedömningen att någon ytterligare beskrivning i planen inte är nödvändig. Kommunen instämmer i att det är viktigt att utgå från kulturvärdena då kulturmiljöer utvecklas för turismnäring. Detta har tydliggjorts i planen.

Begreppet ”kulturmiljövård” har ersatts med kulturmiljö.

Ansvar för skötsel, underhåll, infrastruktur och marknadsföring av naturreservaten inom kommunen ligger helt på staten. Däremot finns en rekommendation i planen om att kommunen ska genomföra informations- och marknadsföringsinsatser kring kultur- och naturområden så även kommunen planerar att, på frivillig basis, fortsätta marknadsföra reservaten även om det egentligen är statens ansvar.

Folkhälsa

Region Norrbotten

Det är positivt att den fördjupande översiktsplanen hänvisar till de nationella folkhälsopolitiska målen som underlag och visar på samhällsplaneringens tydliga betydelse för folkhälsan. Region Norrbotten vill även lyfta den regionala folkhälsostrategin, Norrbottens folkhälsostrategi 2018-2026, som ett regionalt planeringsunderlag. Strategin innehåller regionala folkhälsomål och kunskap om länets befolkning. Kännedom om den egna befolkningen och var ohälsan finns är viktig kunskap för att kunna vidta effektiva och anpassade åtgärder. Region Norrbottens folkhälsocentrum tar fram en kommunprofil för länets kommuner där hälsoindikatorerna beskrivs utifrån demografi och socio-ekonomi (ålder, kön, utbildning, sysselsättning/yrke, födelseland m.m.) som står att hitta på Region Norrbottens hemsida. Statistiken är framtagen som ett underlag för lokal och regional nivå om var folkhälsoinsatser är mest nödvändiga. I början av 2020 kommer uppdaterad statistik och kommunprofiler baserade på 2018 siffror. Region Norrbotten föreslår att denna nya statistik arbetas in i den fördjupade översiktsplanen till nästa skede i planprocessen och att Norrbottens folkhälsostrategi 2018-2026 bifogas planeringsunderlagen.

Region Norrbotten vill passa på att uppmärksamma på att arbete har påbörjats med att undersöka behovet och intresset hos regionala aktörer inom samhällsplanering för kunskapshöjande och fördjupande insatser inom hälsofrämjande fysisk samhällsplanering där Norrbottens arktiska klimat utgör grunden. Arbetet utförs inom ramen för Region Norrbottens egen handlingsplan som beskriver 118 åtgärder organisationen ska vidta, ibland själv och ibland tillsammans med någon annan, för att bidra till att främja hälsa och verkställa den regionala folkhälsostrategin. Alla kommuners samhällsplanerare kommer att bli inbjudna att delta och komma med inspel till detta.

Kommentar

Norrbottens folkhälsostrategi har lagts in som ett underlag i planeringsunderlagsdokumentet.

Avsnittet om folkhälsa har uppdaterats med information från Norrbottens folkhälsostrategi 2018-2026 samt med information om kommunspecifika hälsoutmaningar.

Kommunen ser positivt på regionens ambition om en utbildningsinsats om hälsofrämjande samhällsplanering.

Energiförsörjning

Energimyndigheten

Energimyndigheten uppmanar kommunen att i den nya översiktsplanen uttryckligen hänvisa till riksdagens beslut från 2018 om energipolitikens inriktning (prop. 2017/18:228). Det övergripande målet är att energipolitiken ska förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningsttygghet. Sverige ska år 2030 ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005. År 2040 ska 100 procent av elproduktionen vara förnybar. En ökad elproduktion från förnybara energikällor är därmed ett nationellt intresse som behöver tillgång till mark- och vattenområden inom ramen för den fysiska planeringen.

Kommunen hänvisar i översiktsplanen till ett tematiskt tillägg om vindbruk från 2013 som hanterar etablering av vindkraft och de fem områden av riksintresse för vindbruk som finns utpekade i kommunen. Istället för att hänvisa till vindbruksplanen uppmanar Energimyndigheten kommunen att integrera vindbruksplanen i den kommunomfattande översiktsplanen för att ge en samlad och aktuell helhetsbild över den fysiska planeringen i kommunen.

Kommentar

Det övergripande målet för energipolitiken har inarbetats i planen.

Det stämmer att kommunen i planen hänvisar till ett tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk som togs fram 2013. Kommunen har valt att inte arbeta in tillägget i planen utan att låta tillägget bestå. Det område som i tillägget bedömts som lämpligt för vindbruk har dock lagts in på markanvändningskartan för att underlätta förståelsen.

Klimat och risker

Statens Geotekniska Institut

Bakgrund

Statens geotekniska institut, SGI, har av Länsstyrelsen Norrbottens län erhållit rubricerat ärende med önskemål om yttrande, "samråd om översiktsplan enligt 3 kap 9§ PBL för Arvidsjaur kommun". Vårt yttrande begränsar sig till geotekniska säkerhetsfrågor som rör ras, skred, erosion samt geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning.

Underlag

1. Arvidsjaur kommun. Översikts- och tillväxtplan, samrådsversion 2019-11-23.
2. Arvidsjaur kommun, US, landsbygdsutveckling i strandnära läge. Planeringsunderlag till översikts- och tillväxtplanen.
3. Arvidsjaur kommun, Planeringsunderlag till översikts- och tillväxtplanen.
4. Förstudie och översiktlig kartering av stabiliteten i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord. MSB och SGI 2015-02-15.
5. SGU:s jordartskarta.

SGI:s synpunkter

Allmänt anser SGI att i en översiktsplan bör geotekniska förutsättningar översiktligt redovisas med avseende på geotekniska riskfaktorer (t.ex. risker för ras/skred i berg/jord, erosion och översvämning). Dessa faktorer kan vara avgörande för lämpligheten utifrån ett geotekniskt perspektiv och de bör därför redovisas tidigt i planprocessen. Grova värderingar kan göras utifrån bl.a. geologiska och topografiska kartor.

Samrådsredogörelse

Vidare vill vi framhålla vikten av att vid strategiska beslut om markanvändning vid översiktlig planering, måste markens lämplighet för avsett planändamål värderas utifrån livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. Förväntade effekter av ett förändrat klimat måste således beaktas. Klimatscenarierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden och förhöjda nivåer i vattendrag och havet. Detta kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse). Kännedom om geotekniska säkerhetsfrågor är således centrala redan vid översiktlig planering.

God kännedom om geotekniska förutsättningar och eventuella geotekniska riskområden är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av markanvändning. I en Översiktsplan bör därför eventuella riskområden tydligt redovisas, förslagsvis på kartor, och en strategi tillfogas planen över hur dessa områden skall utredas i samband med framtida detaljplaner eller bygglov.

Kommunen ger i handling (1) under rubriken Klimat och andra risker en beskrivning av Erosion, ras, skred och andra risker. Det ges också en rekommendation att "En riskbedömning ska genomföras vid all lokaliseringsprövning. Riskbedömningen bör bland annat omfatta erosion, skred, ras, översvämning och förorenade områden." En kort geologisk beskrivning ges också i handlingen. I (3) ges också en beskrivning av Erosion, skred, ras och översvämning samt en sammanställning i karta över miljö- och riskfaktorer. I (4) som är ett planeringsunderlag till (3) anges i text och karta länsvis identifierade områden med förutsättningar för erosion, skred, ras, slamströmmar och översvämning. SGI instämmer i ovan nämnda redovisningar och rekommendationer.

I (2) beskrivs utpekade LIS-områden i kommunen. Det framgår dock inte om det gjorts ställningstaganden kring risken för ras, skred, erosion och översvämning i sammanställningarna. SGI rekommenderar att det tydliggörs för respektive område som underlag för fortsatt planering.

SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion (<http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/sgi-vagledning/sgi-vl.pdf>). Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst: <https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning.

Översiktsplaner som påbörjas efter 1 augusti 2018 ska enligt PBL redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. SGI rekommenderar att ÖP kompletteras med en sådan redovisning.

Sammanfattningsvis bedömer vi de geotekniska förutsättningarna som relativt goda och har inga invändningar mot översiktsplanen förutsatt att ovanstående synpunkter beaktas.

SMHI

SMHI har tagit del av rubricerad remiss och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområden hydrologi (enbart ytvatten) och meteorologi.

Framtida klimatet

Samrådsredogörelse

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar. Stormar förväntas inte bli värre eller vanligare än vad de historiskt har varit.

Vi hänvisar också till de regionala klimatanalyserna för länen:

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/lansanalyser>

För historiska och framtida skyfall hänvisas till denna länk:

<https://www.smhi.se/publikationer/publikationer/extremregn-i-nuvarande-och-framtida-klimatanalyser-av-observationer-och-framtidsscenarier-1.129407>

Ytterligare information om framtida klimat finns på SMHIs hemsida:

<https://www.smhi.se/klimat>.

Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning samlar in, utvecklar och tillgängliggör kunskap som tas fram regionalt, nationellt och internationellt om klimatanpassning. Centrumet finns vid SMHI och bedrivs i bred samverkan med aktörer inom klimatanpassningsområdet. Centrumet fungerar som en nod för kunskap om klimatanpassning och driver bland annat Klimatanpassningsportalerna, www.klimatanpassning.se

I översiktsplanen bör översvämningskänsliga områden tydligt utpekade och riktlinjer finnas för områdenas användning. SMHI anser att kommunen ska vara mycket restriktiv med att tillåta nybebyggelse av bostäder och samhällsviktig verksamhet i översvämningskänsliga områden. De byggnader som planeras i översvämningskänsliga områden, exempelvis LIS-områden, bör anpassas så att de klarar översvämnningar. Förändrade översvämningsrisker i framtida klimat bör även beaktas.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter.

Nuläge - framtida planer

Inom aktuellt planområde har Svenska kraftnät tre 400 kV-ledningar och en 400 kV-station (Trolltjärn).

Svenska kraftnäts magnetfältspolicy

Vid all nyprojektering av 220 kV- och 400 kV-växelströmskraftledningar i det svenska transmissionsnätet tillämpar Svenska kraftnät en magnetfältspolicy och mer information om Svenska kraftnät och magnetfält finns på vår webbplats.

De senaste 40 årens forskning har inte kunnat säkerställa några hälsorisker relaterat till magnetfält. Mer information finns på Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida, www.ssm.se. Där finns bland annat en broschyr om magnetfält och hälsorisker.

<https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/publikationer/informations-material/magnetfalt-och-halsorisker/>

Allmän information

Samrådsredogörelse

Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningar som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärd/verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från kraftledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: <http://www.svk.se/aktorsportalen/samhallsplanering>

Svenska kraftnät vill påminna om att byggnationer i närheten av kraftledningar och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i transmissionsnätet.

Alla kraftledningar som drivs och förvaltas av Svenska kraftnät har underjordiska installationer. Vid alla typer av markarbete inom en kraftledningsgata ska Svenska kraftnät rådfrågas om direktiv innan markarbete påbörjas.

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1 med ändring EL- SÄK-FS 2010:1 och ELSÄK-FS 2015:3. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningar. Exempel på detta är verksamhet med brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera.

Svenska kraftnät önskar att Arvidsjauras kommun tar hänsyn vid planering av ny bebyggelse invid befintliga och planerade kraftledningar som Svenska kraftnät gör vid byggnation av nya kraftledningar. För att säkerställa att Svenska kraftnäts mag- netfältspolicy uppfylls ska ny bostad- och skolbebyggelse placeras 130 meter från en 400 kV-ledning. Vi vill förtydliga att de schablonavstånd vi angett på 130 meter gäller för de områden där det passerar endast en ledning.

Detta schablonavstånd är baserat på maximerat årsmedelströmvärde och är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet. För avstånd utifrån en eller flera parallellgående kraftledningars faktiska årsmedelströmvärde krävs en magnetfältberäkning. Svenska kraftnät utför beräkningar för sina egna kraftledningar utifrån magnetfältspolicyn, det vill säga 0,4 mikrotlesla.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att invid och under en kraftledning finns det risk för steg- och beröringsspänningar i marken. Det finns också elsäkerhetsrisker med att anlägga en metallisk konstruktion, t.ex. elstängsel och vindskydd med plåttak, i närheten av kraftledningar. Byggnader i närheten av transmissionsnätet för el kan behöva jordas exempelvis om väggar och tak är av plåt. Om jordning är aktuellt eller om du har andra frågor rörande ärendet, vänligen kontakta oss för ytterligare information.

Vi vill påminna om att all utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät. Vid större produktionsetableringar krävs ofta förstärkningar av såväl lokal-, region som transmissionsnät. All produktionsutbyggnad medför därmed utbyggnad av infrastrukturen för el. Detta bör beaktas vid planering av utbyggnad av elproduktion.

Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och våra anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för att möjliggöra en säker

Samrådsredogörelse

flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

Slutligen vill vi informera om att förändringar av elnätstrukturen i regionen kan vara anmälningspliktigt enligt elberedskapslagen. Svenska kraftnäts elberedskapsföreskrift (SvKFS 2013:2) anger såväl vilka anläggningar som vilka typer av förändringar som omfattas av anmälningsskyldigheten. Den planerade förändringen ska i ett så tidigt skede som möjligt anmälas till Svenska kraftnät för att Svenska kraftnät i egenskap av elberedskapsmyndighet ska kunna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa en robust elförsörjning i Sverige. Föreskriften och blankett för anmälan om förändring i elförsörjningen finns att hämta på Svenska kraftnäts webbplats, <https://www.svk.se/aktorsportalen/elberedskap/anmala-forandringstoring/> Här finns även ett förtydligande dokument i form av "Frågor och svar om Elberedskaps- föreskriften".

Ytterligare information om lagar, föreskrifter, förordningar och vägledning kopplade till för elberedskapsverksamheten återfinns på vår webbplats, <https://www.svk.se/aktorsportalen/elberedskap/regelverk/>

Ärendespecifik information

Svenska kraftnät önskar att våra kraftledningar synliggörs i aktuell plan. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, se mer information nedan.

Svenska kraftnät vill även framhålla vikten av att kommunen planerar för den mark som kan komma att behövas för nya kraftledningar vid upprättande av vindkraftsutbyggnad.

Så länge våra rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuell översiktsplan- och tillväxtplan.

Svenska kraftnät vill informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se. som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts kraftledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra kraftledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av våra anläggningar återfinns i skrifterna Elnät i fysisk planering, Kommunal samhällsplanering vid transmissionsnätanläggningar och Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i transmissionsnätet. För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till

Samrådsredogörelse

Systemutvecklingsplan 2018-2027. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se.

Region Norrbotten

Region Norrbotten anser att översiktsplanen beskriver på ett bra sätt hur samhällsplaneringen kan påverka till långsiktigt hållbarare samhällen och rekommenderar riskbedömningar för ras, skred, översvämningar samt att hålla sig uppdaterad om hur klimatförändringar påverkar rennäringen och dess markanvändningsbehov.

I och med klimatförändringarna är det viktigt att kunna förutse den ökade påverkan detta har på byggnader. Särskilt kulturhistoriskt värdefulla byggnader erfaras ha en påtagligt ökad skadebild. Hur ska Arjeplog vara förberedda för skydd av kulturarvet vad gäller klimatförändringar (exempelvis vattenflöden och fukt)? Det är viktigt att kontinuerligt hålla sig uppdaterad samtidigt som man snabbt kan agera vid behov.

Kommentar

Kommunen har tagit del av det underlag som finns om geotekniska förutsättningar och presenterat detta. Kommunen har även en rekommendation om att en riskbedömning ska genomföras vid all lokaliseringsprövning. Riskbedömningen ska bland annat omfatta erosion, skred, ras, översvämning och förorenade områden. Riskbedömning ska göras både utifrån dagens och utifrån framtidens förväntade klimat.

Kommunen har gått igenom de underlag som finns och utifrån detta ser vi inte att något av dessa underlag skulle innebära att något utlagt område inte är lämpligt. Dock är underlaget översiktligt vilket innebär att det är centralt att göra en riskbedömning vid exploatering.

För LIS-området i Järvträsk har en rekommendation lagts in om att en översiktlig stabilitets-kartering finns tillgänglig och att denna behöver beaktas vid exploatering.

Kommunen anser att det i planförslaget i tillräcklig grad finns redovisat kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Kommunen har konstaterat att jordartskartan finns i betydligt högre upplösning söderut än vad som är fallet för kartan för större delen av vår kommun. En karta i bättre upplösning hade underlättat och kommunen hoppas att staten kommer att åtgärda denna brist framöver.

Kommunen har använt sig av tillgängligt underlag för att bedöma risken för översvämning vid framtagandet av markanvändningskartan. För vissa LIS-områden har angivits att närmare utredning behöver ske innan byggnation.

I förslaget till översikts- och tillväxtplan finns ett område utpekat som lämpligt för vindbruk. Kommunen bedömer inte att det i dagsläget är nödvändigt att närmare utreda framtida kraftledningars placering med anledning av detta.

I planeringsunderlaget har tydliggjorts att samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från kraftledningar och stationer. Det har också tydliggjorts att Svenska kraftnäts magnetfältspolicy anger att ny bostad- och skolbebyggelse ska placeras minst 130 meter

Samrådsredogörelse

från en 400 kV-ledning och att detta är ett schablonavstånd som gäller för de områden där det passerar endast en ledning.

Kraftledningarna är redan sedan tidigare utlagda i planen utifrån uppgifterna i Lantmäteriets fastighetskarta.

Skrifterna om samhällplanering är listade som underlag i listan över underlag i planeringsunderlaget.

Region Norrbotten nämner Arjeplog i sitt yttrande. Kommunen antar att det är Arvidsjaur som det syftas på? Kommunen gör i dagsläget bedömningen att det i dagsläget inte föreligger något behov av åtgärder för skydd av kulturmiljöer utifrån klimatförändringarna.

Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap

Synpunkt från samrådsmöte i Moskosel

Gruppen diskuterade att det kan bli fler jobb i kommunen om någon av gruvorna kommer igång eller regementet återetableras.

Försvarsmakten

Bakgrund

Försvarsmakten har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslag samråd om förslag till översiktsplan Arvidsjaur kommun, Norrbottens län.

Försvarsmaktens uppdrag och åtaganden

Den säkerhetspolitiska situationen i Europa har försämrats. Mot bakgrund av det försämrade omvärldsläget, däri inbegripet ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, har regeringen genom proposition 2014/15:109 Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016-2020, daterad 2015-04-23, lämnat förslag till riksdagen på beslut om mål och inriktning för det svenska försvaret. Riksdagen har 2015-06-16 godkänt regeringens förslag till mål för det militära försvaret, mål för det civila försvaret och inriktningen för krigsförbanden i Försvarsmaktsorganisation 2016, se bet. 2014/15:FöU11 och rsk. 2014/15:251. Regeringen har därefter, genom regeringsbeslut daterat 2015-06-25, beslutat om inriktningen för Försvarsmaktens verksamhet under försvarsinriktningsperioden 2016 t.o.m. 2020, Fö2015/00953/MFI.

Den enskilt viktigaste målsättningen i den kommande försvarsinriktningsperioden 2016 t.o.m. 2020 är att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och den samlade operativa förmågan i totalförsvaret. Försvarsmakten ska höja sin krigsduglighet och krigsförbanden ska vara bemannade, utrustade och samövade för att lösa sina uppgifter såväl i fredstid som vid höjd beredskap.

Försvarsmaktens operativa förmåga bygger på att det finns samövade krigsförband och att det finns kunskap kring hur stridskrafterna ska användas på ett effektivt sätt. För att Försvarsmakten ska kunna öva och utbilda krigsförbanden är tillgång till ändamålsenliga övningsområden av stor betydelse.

Försvarsmaktens synpunkter avseende det nuvarande underlaget

Beträffande det aktuella planförslaget meddelar Försvarsmakten behovet av att kunna bedriva tillståndsprövad verksamhet utan att begränsas av föreslagen utveckling utifrån aktuellt planförslag. För att Försvarsmakten ska kunna leverera effektiv stridskraft i ett skarpt läge krävs kontinuerlig

Samrådsredogörelse

övning och utbildning vid bland annat våra övningsområden. Med anledning av detta är det av största vikt att Försvarsmakten inte begränsas i sina möjligheter att genomföra sådan verksamhet. Försvarsmaktens synpunkter preciseras nedan och följer i stort planförslaget disposition.

Avsnitt - Smarta hållbara innovationer och entreprenörskap

Försvarsmakten noterar och är positivt inställda till kommunens ambitioner om att föra en kontinuerlig dialog om de olika areella näringarnas markanspråk och intressen.

Test- och övningsverksamhet, s.43-44

Försvarsmakten ställer sig positiv till kommunens ställningstaganden och rekommendationer avseende Försvarsmaktens eventuella framtida behov av utökning av verksamheten inom Arvidsjaur kommun. Det är av stor vikt att Försvarsmakten involveras tidigt i de processer som rör konkurrerande markanspråk för att säkra att tillgänglighet till och från verksamhetsplatser inom kommunen samt att Försvarsmaktens verksamhet inte riskerar att påverkas negativt eller begränsas i någon form.

Region Norrbotten

Region Norrbotten anser att Arvidsjaur kommun har ett tydligt näringslivsfokus i översikts- och tillväxtplanen med en tydlig analys av kommunens styrkor och utvecklingsområden och särskilda fördjupningar för besöksnäring och testnäring och övningsverksamhet samt samiska näringar. Planen beskriver kommunens särskilda utmaningar och unika kvalitéer. Kommunen har en beredskap inför försvarsmaktens utveckling vilket kommer få betydelse för kommunen men även för länet.

Kommunen nämner i planen behovet av dialoger med elnätsägare, Vattenfall och Svenska kraftnät för att utresa förutsättningarna för eldistribution till testverksamheten. Region Norrbotten tar fram en regional elnätsanalys som kommer att vara färdigställd sommaren 2020. Vi ser fram emot dialoger och inspel från workshop i Arvidsjaur kommun och näringsliv och hoppas att den regionala elnätsanalysen blir ett användbart planeringsunderlag till nästa planeringskede.

Kommentar

Kommunen instämmer i att eventuella gruvor och en återetablering av regementet skulle kunna leda till fler jobb.

Ärenden inom påverkansområdena kommer att remitteras till Försvarsmakten. Detsamma gäller höga objekt, se vidare beskrivning i planeringsunderlaget.

Besöksnäringen

Synpunkt från samrådsmöte i Glommersträsk

Rekommendationen ”Kommunen bör genomföra platsmarknadsföring som stärker Arvidsjaur kommuns profil och attraktionskraft för besökare, boende och inflyttare.” diskuterades. Det vore bättre om ”boende” flyttades först i den uppräknigen då kommunens viktigaste målgrupp är de som redan bor i kommunen.

När det gäller inflyttning bör största fokus läggas på ”återinflyttning” – alltså att få de som flyttat ut från kommunen som unga att flytta åter efter exempelvis studier.

Samrådsredogörelse

Det var en stor förlust att tappa de nyanlända i Glommersträsk. De var integrerade, delaktiga och välkomna.

Synpunkt från samrådsmöte i Moskosel

Under den tidiga dialogen som ägde rum i Moskosel diskuterades Inlandsbanan. Peter Manner hade därför inför mötet tagit fram dagsaktuella uppgifter. Inlandsbanan har köpt in fem nya tåg, varav ett redan är i trafik i södra delarna av Inlandsbanan och övriga tåg håller på att renoveras. Peter beskrev vidare att det mest är svenska turister på Inlandsbanan med även utländska. Vandring och tåg är populärt just nu. En deltagare beskrev att man ser en trendskillnad jämfört med tidigare: Förr åkte turisterna Inlandsbanan båda vägarna (ToR). Idag är det mer så att man ex. åker upp med Inlandsbanan och sedan åker ner via tåg eller Hurtigruten i Norge.

Synpunkt från samrådsmöte i Arvidsjaur

I Akkavare. Finns önskemål om att upprusta och utveckla kyrkstigssystemet. Britta meddelar att kommunen kan vara behjälplig om en förening eller liknande vill söka medel för upprustning. Underlag för vart stigarna ligger på kartan finns. Kommunen tar gärna del av underlaget.

Peter Manner berättar om turismen och trenderna kring vandring i vår kommun.

Deltagare berättar om kyrkstigen från Moskosel, Auktsjaur, Akkavare och över Arvidsjaursjön med båt.

Deltagare berättar om två skogskojer som finns i Akkavare och som är i gott skick. Kan kanske nyttjas för uthyrning. Stugor utrustade med sängplatser, kök och uppvärmning. Uthyrning kanske kan ske via byaföreningen i Akkavare.

Kommentar

Rekommendationen har justerats i enlighet med förslaget. Kommunen instämmer i att det borde finnas en stor potential för återinflyttning. Kommunen gör dock bedömningen att någon justering av planen inte är nödvändig i denna fråga.

Test- och övningsverksamhet

Svenska Samernas Riksförbund

SSR delar inte kommunens bedömning i översiktsplanen att test- och övningsverksamheten inte påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. SSR:s uppfattning är att samebyar i kommunen påverkas i stor eller mycket stor omfattning av test- och övningsverksamheten samt övrig konkurrerande markanvändning. Området är redan fragmenterat av olika biltestanläggningar, vilket medför att varje ytterligare exploatering eller utökning av verksamheten kommer att medföra sådana olägenheter att samebys renskötsel påtagligt påverkas och försvåras. SSR vill även erinra om att biltestverksamhet inte utgör ett sådant allmänt intresse som kan ges företräde framför rennäringen.

Privatperson

Utmärkt som övningsområde test och industri. I gällande plan är min fastighet Glommersträsk 7:17 inte med i detta område. Kartan på internet och på Medan är för liten för att jag ska kunna avgöra om så är fallet nu med, vilket jag förutsätter då jag inte blivit kontaktad på mailen som jag uppgett ifall något skulle vara aktuellt. Vill bara ha bekräftat att fastigheten Glommersträsk 7:17,

Samrådsredogörelse

Stormyrliden 5, inte är med i något testområde. Skulle så vara fallet godkänner jag det inte. Vidare har jag tidigare upplyst om att samråd ovillkorligen måste ske om någon miljöstörande verksamhet kommer på fråga i området då markens bördighet är viktig samt att där finns en brunn för utmärkt dricksvatten. Vägen in till fastigheten omfattas av servitut och den måste vara farbar.

Kommentar

I detta översiktliga planeringsskede gör kommunen bedömningen att planförslaget inte påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. En översiktsplan är inte bindande och den mer detaljerade prövningen görs i varje enskilt ärende. Kommunen kommer vid varje enskild exploatering eller utvidgning av befintlig verksamhet som berör eller påverkar samebys rättigheter att uppmana exploatören att föra dialog med berörd sameby samt remittera ärendet till samebyn och göra en bedömning/avvägning hur detta påverkar renskötseln och samebys rättigheter. De förslag till områden som kommunen har bedömt ha för stor påverkan på renskötseln och samebys rättigheter har under processens gång, efter dialog med berörd sameby, redan undantagits från förslaget.

Skrivningen som SSR hänvisar till har dock justerats enligt nedanstående för att tydliggöra detta. ”Eftersom all mark inom kommunen, förutom tomtmark, även utgör någon samebys marker innebär all ytterligare exploatering någon form av påverkan på rennäringen. I detta översiktliga planeringsskede gör dock kommunen bedömningen att förslagen i planen påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. Fortsatt samråd med samebyarna i framtida ärenden är dock viktigt för att minska negativ påverkan.”

Medför en viss åtgärd påtaglig skada på riksintresset och det motstående intresset inte utgörs av ett annat riksintresse, så är åtgärden otillåten. Då ska ingen avvägning eller "samlad bedömning" mot enskilda intressen eller andra allmänna intressen göras eftersom åtgärden i vilket fall är otillåten.¹

Fastigheten Glommersträsk 7:17 är varken utmärkt som övnings- och testområde & industri i gällande översikts- och tillväxtplan eller i det nya förslaget till översikts- och tillväxtplan. Det stämmer också att samråd skulle ske om någon miljöstörande verksamhet kommer på fråga i området.

Handel

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

Avsnittet om handeln i ÖTP har endast tre rekommendationer. Detta är för lite offensivt. Det bör finnas mer visioner kring handeln med tanke på hur viktig den är för bygden. Både handel i Arvidsjaur och handel i byarna, vidga vyerna. Borde finnas mer att rekommendera.

En rekommendation gäller att kommunen ska stödja nya företag. Men befintliga? dessa bör också tas med.

Kommentar

Rekommendationerna om handel har omarbetats.

¹ Boverket, <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/riksintressen/riksintressen-i-pbl/pataglig-skada/sammanfattning-att-prova-pataglig-skada/> 2020-01-27

Mineralutvinning

Sametinget

Sametinget anser att kommunens ställningstagande att som remissinstans stödja eventuella framtida gruvetableringar och påtala vikten av hållbara gruvor; miljömässigt, ekonomiskt och socialt står i konflikt med kommunens ställningstagande på sid.49 att "Vid etableringar av nya verksamheter ska kumulativa effekter för berörd sameby belysas." För Sametinget väcker det frågor om det kommer att ha någon betydelse att man belyser kumulativa effekter om man i förväg påtalat att man stödjer gruvetableringar.

Kommentar

Kommunen har justerat rekommendationen till att kommunen som remissinstans ska påtala vikten av långsiktigt hållbara gruvor; miljömässigt, ekonomiskt och socialt.

Samiska näringar

Svenska Samernas Riksförbund

På sid 47 och 48 redogörs för samiska näringar. Avsnittet bör kompletteras med följande skrivning för att tydliggöra att renskötselrätten även är av civilrättslig karaktär och att kommunen vid framtida exploatering måste beakta samebyns rättigheter.

Renskötselrätten utgör en särskilt rätt till fast egendom (bruksrätt). Genom rättspraxis (Skattefjällsmålet och Nordmalingsmålet) har det fastslagits att renskötselrätten grundas i ett långvarigt bruk genom urminneshävd och sedvana. Det är även klarlagt att det rör sig om en rättighet av civilrättslig karaktär. Renskötselrätten omfattas av det konstitutionella egendomsskyddet i 2 kap. 15 § regeringsformen och artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna. Urfolks rättigheter utgör även en integrerad del av det internationella ramverket till skydd för de mänskliga rättigheterna.

Sametinget

Allmänt om renskötselrätten

Renskötselrätten är enligt 1 § rennäringslagen den rätt som personer av samisk härkomst har att använda mark och vatten till underhåll för sig och sina renar. Renskötselrätten är en civil rättighet som är byggd på urminnes hävd som förvärvats genom att man under en lång tid brukat marken och därigenom upparbetat rätten. Renskötselrätten är grundlagsskyddad och svenska myndigheter har en skyldighet att främja det samiska folkets möjligheter att behålla, utveckla och utöva sin kultur och samfundsliv enligt regeringsformen 1 kap 2 §. Samernas rätt till renskötsel fastslås uttryckligen i regeringsformen 2 kap 17 § om näringsfrihet. Renskötsel är en erkänd del av samernas kultur och traditionella levnadssätt i Sverige. Samernas rätt att bedriva renskötsel omfattas även av egendomsskyddet i regeringsformen 2 kap 15 § och renen utgör också privat egendom.

Renskötselns skydd i folkrätten

Samerna är ett folk och ett urfolk. Genom sin speciella relation till mark och vatten är samerna, liksom övriga urfolk behov av andra, mer långtgående rättigheter än andra minoriteter för att utveckla sin identitet och kultur. Det viktigaste instrumentet där renskötseln som en del av den samiska kulturen skyddas är FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR), som Sverige är bunden av. Enligt artikel 27 ska, i de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, de som tillhör sådana minoriteter inte förvägras rätten att i gemenskap med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, bekänna sig till och utöva sin egen religion och

Samrådsredogörelse

använda sitt eget språk. Enligt den praxis som utvecklats av den till konventionen tillhöriga människorättskommittén omfattar ICCPR även ett skydd för urfolken (och inte endast nationella minoriteter som den enligt ordalydelsen refererar till) och dess kultur. Med kultur avses enligt samma praxis även traditionella näringar som t.ex. samernas renskötsel.

Vidare kommer principer om tillvaratagandet av etniska minoriteters rättigheter i uttryck i Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter, artikel 5.1 särskilt. FNs konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, särskilt artikel 1.2, samt FNs Urfolksdeklaration, särskilt artikel 26.

- Högsta Domstolen sade i Dom meddelad den 23 januari 2020, Mål nr T 853-18, p.94. ”När det gäller folkrättens tillämpning i nationell rätt bygger svensk rätt på den s.k. dualistiska principen. Det innebär att folkrättsliga regler av nu aktuellt slag inte har någon omedelbar effekt utan förutsätts tillämpas av domstolarna först sedan de har införlivats med nationell rätt genom lagstiftning. Det är samtidigt naturligt att folkrättsliga principer ges betydelse vid tolkning av gällande rätt, även om något införlivande genom lagstiftning inte har skett.”

Sambandet mellan rennäring och samisk kultur befästs alltså inte bara i nationell rätt utan framgår även av folkrätten. I egenskap av kulturbärare för samisk kultur åtnjuter således renskötseln ett mycket långtgående rättsligt skydd. I planprocesser och tillståndsprövningar där en bedömning ska göras av om renskötselns bedrivande påtagligt försvåras är det därför viktigt att utgå från det skydd och främjande av renskötsel och i förlängningen samisk kultur som Sverige åtagit sig att upprätthålla. Att renskötselns viktiga mark- och vattenområden (värden) skyddas genom miljöbalken är en kodifiering av detta synsätt. Miljöbalkens bestämmelse om påtaglig skada ska därmed, precis som med övrig nationell lagstiftning såsom plan- och bygglagen och förvaltningslagen, tolkas utifrån de folkrättsliga instrument såsom ICCPR som Sverige ratificerat s.k. konventionskonform tolkning.

Renskötseln – ett allmänt och enskilt intresse

Rennäringsintresset är både ett allmänt intresse enligt miljöbalken 3 kap 5 § och ett enskilt intresse som medlemmarna i en sameby innehar enligt rennäringslagen (1971:437). Det allmänna rennäringsintresset innebär att mark- och vattenområden som har betydelse för renskötseln ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Det enskilda rennäringsintresset sammanfaller ofta med och utgör en förutsättning för det allmänna rennäringsintresset. En inskränkning i renskötselrätten får endast göras efter godkännande från den enskilde rättighetshavaren eller genom att regeringen upphäver renskötselrätt inom ett område med stöd av 26 § rennäringslagen.

Region Norrbotten

Nationella minoriteter och urfolk är en unik tillgång Regional utvecklingsstrategi Norrbotten 2030 (2019) lyfter nationella minoriteter och urfolk som en unik tillgång i regional utveckling och understryker betydelsen av att stödja deras kultur, språk, historia och näringar. Arvidsjaur kommun översikts- och utvecklingsplan lyfter betydelsen av den samiska kulturen och samiska näringar för Arvidsjaur kommun. Genomgripande i planen god hänsyn till rennäring och lyfter även samisk kultur som en avgörande del av regional utveckling i Arvidsjaur.

Samrådsredogörelse

Kommentar

Avsnittet samiska näringar har omarbetats så att det nu inrymmer den föreslagna informationen från SSR:

”Renskötselrätten utgör en särskilt rätt till fast egendom (bruksrätt). Genom rättspraxis (Skattefjällsmålet och Nordmalingsmålet) har det fastslagits att renskötselrätten grundas i ett långvarigt bruk genom urminneshävd och sedvana. Det är även klarlagt att det rör sig om en rättighet av civilrättslig karaktär. Renskötselrätten omfattas av det konstitutionella egendomsskyddet i 2 kap. 15 § regeringsformen och artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna. Urfolks rättigheter utgör även en integrerad del av det internationella ramverket till skydd för de mänskliga rättigheterna.”

Kommunen instämmer om det samiska näringslivets betydelse för kommunen. Detta är också en anledning till att kommunen valt att skriva ett särskilt avsnitt om samiska näringar i översikts- och tillväxtplanen. Flera av avsnitten under kapitlet ”Innovation och förnyelse” har även betydelse för landsbygdsutveckling men kommunen har valt att istället behandla dem under detta kapitel. En text om samisk näringsverksamhet är inlagd i planen.

Texten om att rennäringens intresse både är ett allmänt intresse och ett enskilt intresse har arbetats in i kapitlet om riksintressen.

Hållbara transporter och tillgänglighet

Region Norrbotten

Regional utvecklingsstrategi Norrbotten 2030 har två mål under insatsområdet Hållbara transporter och tillgänglighet som den fysiska samhällsplaneringen påverkar utfallet:

- Norrbotten ska bli bättre på att möta förväntningarna på tillgänglighet, där indikatorn är andelen resande med kollektivtrafik ska öka till 25 procent år 2030.
- Norrbotten ska ställa om transporterna för ett mer hållbart samhälle, där indikatorn är att andelen lastat/lossat gods med lastbil ska minska och överföras till järnväg och sjöfart.

Region Norrbotten anser att Arvidsjaurns översikt- och tillväxtplan på ett bra sätt visar på hur kommunen avser att styra mot den regionala utvecklingsstrategin åtgärder och mål. Det lyfter även konsekvenser som ett minskning av kollektivtrafik skulle innebära både för kommunens utveckling men även målen i RUS på ett bra sätt.

Kommentar

Skrivelsen påverkar inte planens utformning.

Järnväg

Försvarmakten

Avseende tvärbanan Arvidsjaur – Jörn pågår det ett arbete inom Totalförsvaret mellan Försvarmakten och Trafikverket.

Kommentar

I planförslaget har tydliggjorts att kommunen ser en väl fungerande dialog med berörda samebyar och Försvarmakten som central för att få tillstånd en fungerande lösning för alla parter.

Samrådsredogörelse

Vägar

Synpunkter från samrådsmöte i Moskosel

Edeforsvägen klarar inte 74 ton på bron. Detta resulterar i att timmerbilar som ska åka Jokkmokk – Piteå behöver åka över Rättsel. Trafiken i Rättsel har ökat på sista tiden. Det bästa kanske vore att rusta upp bron på Edeforsvägen för att trafikbelastningen ska delas upp. Om trafiken inte styrs om behöver vägen i Rättsel rustas upp. Oavsett vägval för den tunga trafiken så önskas hastigheten i anslutning till byn sänkas med hänsyn till bybornas säkerhet. Britta lovade att ta upp frågan med Trafikverket på kommunens nästa möte.

Trottoar/GC-väg längs E45:an behövs verkligen! Det är livsfarligt att gå där och fordonstrafikanterna visar ingen hänsyn till gående. Hastighetsbegränsningarna behöver sänkas till 50 km/h tidigare på sträckan (om man kommer från Arvidsjaurhålet). Kanske behöver man även skylta om skarp kurva då många avåkningar sker. Det behövs också en fartkamera för att få folk att hålla hastigheterna.

Synpunkt om att trottoar längs Abmorvägen kan bli trångt. Britta kommenterade att kommunen enbart har konstaterat behovet av en gång- och cykelväg och inte tittat närmare på själva genomförandet. Det blir Trafikverkets roll om de väljer att gå vidare med förslaget.

GC-vägar blir ännu viktigare när affären öppnar.

Kritik framfördes mot Trafikverkets bristfälliga plogning.

Synpunkter från Trafikverket

Svar på begäran om yttrande gällande TRV 2019/125849, Samråd gällande översiktsplan för Översikts- och tillväxtplan, Arvidsjaur kommun.

Av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen i den fysiska planeringen tänker ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Där ingår de transport- och miljöpolitiska målen. Trafikverket saknar de transportpolitiska målen i översiktsplanen och efterfrågar hur kommunens fysiska planering avser ta hänsyn till och samordna dem i översiktsplanen.

Sid. 50: Skrivningen om att Inlandsbanan utgör 10 % av "det nationella vägnätet" ska ändras till "det nationella järnvägsnätet"

Sid. 51: När det gäller möjligheter att förändra TEN-T nätet vill vi göra er uppmärksam på att processen för den nu påbörjade revideringen av TEN-T-förordningen från svenskt håll leds av Infrastrukturdepartementet och att bland andra Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt Region Norrbotten deltar.

Funktionsutredning avseende Inlandsbanan har förskjutits i tid till att färdigställas i början av 2020.

Sid 52 (Under "Ställningstagande och rekommendationer"): Enligt Trafikverkets beslutade planprocess ska brister i transportsystemet utredas enligt fyrstegsprincipen innan åtgärd kan finansieras med statliga medel. Kommunen ska fokusera på att tydligt beskriva en brist och lämna till Trafikverket som sedan har till uppgift att utreda vilken åtgärd som bäst löser problemet. Det är

Samrådsredogörelse

sedan Region Norrbotten som prioriterar utredda åtgärder för investering på det regionala vägnätet genom Länstransportplanen.

Trafikverket vill att kommunen förtydligar hur de önskar att skyltning efter väg E45 (norra infarten mot Arvidsjaurs tätort) ska förtydligas. Geografisk vägvisning kan samrådas med Trafikingenjör på Trafikverket Region Nord.

Sid. 60: Angående kommunens vilja att peka ut Arvidsjaurs flygplats till riksintresse. Trafikverket håller på med en översyn av riksintressen som förväntas vara färdigställd under våren 2020. Kommunen kommer att få delta som remissinstans i arbetet med översynen.

s.68: Vid planering av LIS-områden ser Trafikverket helst att utfarter till allmänna vägar samordna i syfte att hålla ner antalet anslutningspunkter till det allmänna vägnätet.

Generella synpunkter trafikfrågor:

Trafikverket uppmanar Arvidsjaurs kommun till att ta fram en trafikstrategi, antingen som ett separat styrdokument eller som en del av exempelvis översiktsplanen. Oavsett utformning finns det vissa områden som bör tas upp för att strategin ska klassas som trafikstrategi:

- Det geografiska områdets karaktär samt planer för framtida utveckling
- Resor och transporter (fördelning mellan transportslag och ambition om hur man vill styra trafiken)
- Tillgänglighet (avstånd och restid)
- Trygghet (framför allt på lokal nivå)
- Trafiksäkerhet
- Miljö- och hälsopåverkan

Ett samarbete mellan Trafikverket och kommunen för att ta fram en trafikstrategi skulle ge mer kostnadseffektiva åtgärder samt lägga en stabil grund för ökad målstyrning (exempelvis mot ökat bostadsbyggande). TRAST (Trafik för en attraktiv stad) är ett dokument från 2015 som beskriver hur kommuner på ett effektivt och framgångsrikt sätt kan arbeta med trafikstrategier och angränsande frågor. Trafikverket vill med anledning av detta också informera om TRANA-nätverket (Trafikstrategier i Norra Sverige) vars syfte är att stötta framtagandet av kommunala trafikstrategier. I dagsläget deltar 14 kommuner från Norrbotten och Västerbotten i nätverket och stor vikt läggs på erfarenhetsutbyte kring svårigheter och problem.

Försvarsmakten

Försvarsmakten tar inte ställning till vilken klassning som nuvarande riksväg 95 bör ha.

Försvarsmakten har behov av ett väl fungerande vägnät för myndighetens transporter. Om ändringar planeras avseende vägar inom kommunen behöver hänsyn tas till utformningen av vägar, broar och cirkulationsplatser för Försvarsmaktens tyngsta och bredaste fordon enligt följande:

- Vägen ska ha en vägbredd på minst 4m
- Vägen, broar och cirkulationsplatser ska klara tunga transporter av upplastade stridsvagnar eller motsvarande (totalvikt 100 ton, axeltryck 12 ton, bredd 4,2 m).
- Sidomarkeringsstolparna vid väggrenen ska anläggas minst 0,5 m utanför asfaltsbeläggningen.

Samrådsredogörelse

- Cirkulationsplasternas innerdiameter bör vara minst 20 m och ytterdiametern bör vara minst 32 m med körfältet(-ens) minsta bredd 6 m eller så bör det vara en överkörningsbar mitt med tillräckligt bärande lager för 100 ton.
- Om infart i rondell görs vinklad före infarten för att sänka personbilars hastighet, behöver även den bromsande refugdelen före rondellen göras överkörbar, med tillräckligt bärande lager för 100 ton.
- Något att beakta är även trafikmärkenas placering vid och omkring cirkulationsplatser. De bör stå minst 1,5 m från kanten på vägen. Märken som är placerade närmare vägen är oftast ett större bekymmer än själva bredden på vägen.
- Fri höjd ska minst vara 4,50 m.

Kommentar

Synpunkterna från samrådsmötet i Moskosel om trafiksäkerhetsfrågor har lyfts med Trafikverket. Trafikverket har meddelat att Edeforsbron är förstärkt under hösten 2019 och nu klassad som BK4.

Ett nytt stycke om de transportpolitiska målen och nationella respektive regionala planerna för transportinfrastruktur har lagts in i översikts- och tillväxtplanen.

Skrivningen om att Inlandsbanan utgör 10 % av "det nationella vägnätet" har ändrats till "det nationella järnvägsnätet"

Kommunen ser positivt på att Region Norrbotten deltar i processen för den nu påbörjade revideringen av TEN-T-förordningen och hoppas att det kommer att leda till att både E45:an och 95:an ingår i detta nät framöver. Regionen har informerats om kommunens ställningstagande i Översikts- och tillväxtplanen 2020-01-24 via mail.

Kommunen är medveten om att brister i transportsystemet ska utredas enligt fyrstegsprincipen innan åtgärd kan finansieras med statliga medel. Kommunen vill ändå framföra åsikten att cirkulationsplatser behövs vid dessa korsningar då vi i dagsläget inte ser att trafiksäkerheten kan förbättras på något annat sätt.

Kommunen ser ett behov av en förbättrad skyltning vid norra infarten till samhället för att turister som färdas längs väg E45 i högre utsträckning väljer att besöka Arvidsjaur. Kommunen anser att det behövs en skylt cirka en kilometer innan cirkulationsplatsen som tydliggör hur kort avstånd det är in till Arvidsjaur och vilken service som man kan få i orten. Detta har tydliggjorts i planen. Kommunen har tagit fram en skiss för ändamålet (se bild). Kommunen kommer att diskutera frågan med länsstyrelsen eftersom tänkt placering är utanför vägområdet.

Kommunen instämmer om att utfarter till allmänna vägar helst bör samordnas i syfte att hålla ner antalet anslutningspunkter till det allmänna vägnätet. Punkten "Så långt möjligt skall befintliga utfarter till allmänna vägar användas" har varit en av utgångspunkterna för bedömning av LIS-

Samrådsredogörelse

områden. Ingen justering i planen bedöms som nödvändig.

Kommunen gör bedömningen att det i dagsläget inte är prioriterat att ta fram en separat trafikstrategi. Delar av de frågor som Trafikverket lyfter fram finns dock med i översikts- och tillväxtplanen.

Synpunkterna från Försvarsmakten om vägar påverkar inte planförslagets utformning.

Snöskotertrafik

Svenska Samernas Riksförbund

På sid 58 framgår att Kommunens målsättning är att utveckla en hållbar snöskotertrafik genom att förena näringsverksamhet och allas möjlighet till naturupplevelser. Detta ska ske utan att skada eller störa människor, djur, miljö eller egendom. Hänsyn bör också tas till rennäringens intressen och rättigheter. Stycket bör kompletteras med rättigheter samt följande text. Snöskoterförare ska visa hänsyn och respekt om de möter renar under färden. Under vissa perioder är renarna extra känsliga för störningar, exempelvis före, under och efter kalvningsperioden samt på vinterbeteslandet i skogsområdet. Det kan då finnas behov av tillfälliga skoterförbudsområden.

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

Störande skotertrafik, hur ser kommunen på det? Vi som bor här vill inte ha begränsningar i skoteråkningen. Värna om de boendes möjligheter att ta sig ut med skoter som transportmedel till stugor och fiskevatten. Detta behöver förtydligas i skrivningen i ÖTP. Anders Harr berättar om förvaltningens förslag till kommunstyrelsen om handläggningsrutin för tillfälliga skoterförbudsområden. Man kan dela upp problematiken i två spår, dels den näring som livnär sig på den typen av skotermaskiner och dels de som drabbas av den trafiken, dvs markägare, samebyar m.fl. Viktigt att kommunen beaktar alla intressen. Sedan pågår en revidering av terrängkörningslagen. Svårt att bringa ordning då tillsynsmyndigheten polisen har små resurser att följa upp efterlevnaden av lagen.

Försvarsmakten

Utifrån det underlag som föreligger i förslag till översiktsplan för Arvidsjaur kommun så är det otydligt vad som gäller inom Försvarsmaktens områden i anslutning till Arvidsjaur tätort. I det kartunderlag som presenteras i översiktsplanen framgår det att Arvidsjaur skjutfält omfattas av ett förbudsområde för snöskoteråkning. Ett eventuellt skoterförbud inom övnings- och skjutfältet skulle innebära begränsningar i myndighetens möjlighet att bedriva tillståndsgiven verksamhet och därmed riskera att skada det värde som utgör riksintresset. Försvarsmakten har även behov av att kunna verka utanför fältet med skoter. Med anledning av detta motsätter sig myndigheten ett eventuellt skoterförbud i anslutning till, och all form av skoterförbud inom, Arvidsjaur övnings- och skjutfält. Försvarsmakten anser att det bör framgå att Arvidsjaur övnings- och skjutfält och dess närområde är undantaget områden som kan omfattas av tillfälliga skoterförbud.

Försvarsmakten hänvisar även till 15 och 16 § § terrängkörningsförordningen vilka uttrycker att föreskrifter enligt 3 § terrängkörningslagen inte får innebära något onödigt hinder för körning som är till nytta för ortsbefolkningen eller som behövs för yrkesutövning eller annat nyttigt ändamål. Försvarsmakten bedömer att myndighetens verksamhet rymms inom denna beskrivning.

Därtill framgår av 2 kap. 9 § militärtrafikförordning (2009:212) att under en militär övning och förberedelse för en sådan övning får fordon som brukas av Försvarsmakten föras i terräng trots bestämmelserna i terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Samrådsredogörelse

Med anledning av ovan nämnda laghänvisningar meddelar Försvarsmakten att det bör uttryckas i översiktsplanen att Försvarsmaktens verksamhet är undantagen enligt 15 och 16 § § terrängkörningsförordningen samt under militära övningar och förberedelser för sådan övning enligt 2 kap. 9 § militärtrafikförordning. Detta avser områden som omfattas av skoterförbudsområden i Arvidsjaur kommun, även utanför Arvidsjaur övnings- och skjutfält.

Kommentar

Planförslaget har uppdaterats i enlighet med SSR:s synpunkt.

Kommunstyrelsen har beslutat om en särskild handläggningsrutin har tagits fram för tillfälliga skoterförbudsområden. Av förslaget framgår flera aspekter att ta hänsyn till vid inrättandet av tillfälliga skoterförbudsområden. Av förslaget till handläggningsrutin framgår bland annat: "Kommunen ska bedöma vilket område och vilka verksamheter som påverkas av en ansökan om skoterförbud såsom ex. samebyar, näringsliv, besöksnäring, markägare, rörligt friluftsliv, skoterföreningar, länsstyrelsen och polisen. Kommunen ska göra en proportionalitetsbedömning mellan olika individuella och allmänna intressen. Bedömningen ska grundas på vilket sätt som förbudet påverkar de som berörs av ett skoterförbud." Följande nämns i dokumentet som möjliga undantag från förbud som kan komma att medges i varje enskilt beslut/förbudsområde

- Boende, fastighetsägare och fritidshusägare att färdas kortaste väg till och från sitt hus/fritidshus om fastigheten är belägen inom förbudsområde.
- Skoterleder, skogsbilvägar och vedertagna färdstråk som finns markerade på karta över förbudsområde.
- Turistföretagare, testnäring och liknande verksamhet som endast kan ta sig till sina fastigheter eller verksamheter med hjälp av skoter
- Arrendatorer av sjöar/markområden som endast kan ta sej till sina fastigheter med hjälp av skoter.

Något förtydligande bedöms därför inte vara nödvändigt i översikts- och tillväxtplanen om detta.

I princip hela skjutfältet omfattas redan idag av ett skoterförbudsområde. På sidan <https://www.arvidsjaur.se/skoter> finns ett informationsmaterial om skoterkörning som kommunen tagit fram i samarbete med bland annat Norrbottens Regemente där det bland annat framgår: "Det är förbjudet att framföra motordrivet fordon inom hela Arvidsjaur skjutfält. Skjutning med skarp ammunition vid skjutfältet sker både under veckor och helger och inom hela området. Då skjutfältet är klassat som skyddsobjekt väntar civilrättslig domstol med höga bötesstraff för den som ertappas. Skjutfältsgränserna är utmärkta med förbudsskyltar med cirka 50 meters mellanrum."

Av kommunens framtagna rutin för handläggning av tillfälliga skoterförbudsområden framgår bland annat:

Därtill framgår av 2 kap. 9 § militärtrafikförordning (2009:212) att under en militär övning och förberedelse för en sådan övning får fordon som brukas av Försvarsmakten föras i terräng trots bestämmelserna i terrängkörningslagen (197 5: 1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594). Kommunen gör därav bedömningen att detta skoterförbudsområde inte har någon negativ påverkan på Försvarsmaktens verksamhet. Skoterförbudsområdet syftar tvärtom till att hindra allmänheten från att framföra skotrar inom Försvarsmaktens område. Kommunen anser inte

Samrådsredogörelse

att något förtydligande är nödvändigt i översikts- och tillväxtplanen.

IT-samhälle för alla

Synpunkt från samrådsmöte i Moskosel

En fråga ställdes om förutsättningarna för bredband i Rättsel. Britta lovade att skicka en lägesbild.

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

Bättre mobiltäckning är jätte viktigt. Kommunen måste verka för att täckningen blir bättre. Åsa berättar att kommunen deltar i täckningskollen och har haft en mätare i slambilen. Via IT Norrbotten driver vi även frågan om ”nationell roaming” vilket också beskrivs i ÖTP.

Kommentar

Ett av villkoren för att kunna använda de bidrag kommunen blivit beviljade är som sagt att minst 75 % av berörda hushåll med fast boende ska ha undertecknat avtalet. Dock krävs även att projektet ska vara finansierat. Att bygga ut bredband från Auktsjaur via Lomträsk till Rättsel kostar närmare två miljoner kronor (och sedan tillkommer kostnader för spridningsnätet i området också) vilket innebär att det (även om alla hushåll med fast boende skulle ha undertecknat avtalet) inte är möjligt att få ihop kalkylen för en utbyggnad i Rättsel i dagsläget eftersom det rör sig om så få hushåll. Planen är att invänta nya regler och stödmedel för vidare bredbandsutbyggnad.

I översikts- och tillväxtplanen finns följande avsnitt: Även om mobilnätet har förbättrats på senare år är täckningen och kapaciteten otillräcklig på flera håll i kommunen. Det är därför viktigt att alla fast boende och fritidshusägare bereds möjlighet att ansluta sig till fibernätet, så att mobilnätets kapacitet kan tillgodose behovet av den IT infrastruktur, som biltestverksamheten, skogs-, besöks/upplevelse- och rennäring har. Tillsammans med andra kommuner deltar vi i Täckningskollen projektet, som mäter och kartlägger faktisk mobiltäckning för både tal och data. Via IT Norrbotten driver vi frågan om nationell roaming i mobilnäten, som innebär att mobilen automatiskt använder den operatör med bäst täckning oavsett vilket abonnemang man har.” Någon justering bedöms därför inte vara nödvändig i planen.

Barn och utbildning

Region Norrbotten

Region Norrbotten tror att översikts- och tillväxtplanen skulle bli ännu snäppet tydligare med barnperspektivet om den utvecklades med riktlinjer kring hur planering ska ske av skol- och förskolegårdar samt vilken kvalitet och storlek friytor och utemiljöer ska ha. Barn i förskola och grundskola är hänvisade till den miljö som finns på och i direkt anslutning till sin skolgård under stor del av sin vakna tid, vilket ställer höga krav på dess utformning. Det finns omfattande kunskap från svensk forskning som visar på hur den fysiska miljöns utformning påverkar barn och ungas hälsa och välbefinnande samt utveckling. Forskare vid flera svenska universitet har studerat sambanden mellan förskolegårdars kvalitet och barns hälsa och sett hur det krävs en viss rymlighet för att lekflöden skall uppstå och utvecklas väl över en förskolegård. Region Norrbotten rekommenderar Boverkets rekommendationer om 40m² per barn i förskola och 30m² per barn i grundskola som ett minimimått. Barn på förskolor med gårdar på över 3000 kvadratmeter utmärker sig med en generellt bättre hälsa vad gäller sömn, koncentration, infektioner, välbefinnande och lagom sol. Det finns också en brytpunkt vid över 6000 kvadratmeter då barn med de största gårdarna tillgodogör sig ytterligare fysisk aktivitet.

Samrådsredogörelse

Kommentar

Vikten av ändamålsenliga förskole- och skolgårdar har tydliggjorts i planen och en rekommendation har lagts in om att förskolor och grundskolor ska ha en stimulerande utemiljö och enkelt kunna nå naturområden för att ge bästa förutsättningar för lärande i utemiljö.

Landsbygdsutveckling

Synpunkt från samrådsmöte i Glommersträsk

Vägarna i Glommersträsk borde göras till kommunala gator. Det är i grunden en fråga om likabehandling. Britta och Agneta förklarade att vägarna i Glommersträsk redan idag är enskilda vägar och att det nu är upp till politiken att avgöra hur man avser hantera dem i framtiden.

Byn upplever ett dolt hot om skolnedläggning för byn. Bara själva ryktet om skolnedläggning skapar problem för inflyttning och rekrytering av personal. Byn önskar en långsiktig målsättning från politiken om att skolan i Glommersträsk ska vara kvar. Det finns en rädsla för nedläggning av skolan och utflyttning av barnfamiljer. Servicen på en ort är otroligt viktig för attraktiviteten. Britta berättade att hon efter det tidiga dialogmötet i maj (då skolfrågan också diskuterades) skickade minnesanteckningarna för kännedom till skolchef, kommunchef och kommunstyrelsens ordförande. Nyligen tillträdde kommunens nya skolchef, Ulrik Bylander. Britta beskrev att hon därför innan detta möte också skickade minnesanteckningarna till honom för kännedom.

”Kommunen är största hotet för Glommersträsk” framfördes som synpunkt med anledning av skol- och vägfrågan.

En deltagare lyfte att Järvträsk avser driva ett Lappland 2020-projekt och för att beviljas medel krävs en borgen. Järvträsk frågade kommunen men fick blankt nej. Nu har man fått borgen om 100 000 kr från Allmänningen vilket innebär att man kan beviljas 500 000 kr för projektet.

På mötet beskrevs också om en vattenläcka i Järvträsk som hotade att översvämma en byggnad. Några äldre i byn försökte lösa problemet men råkade gräva av en bredbandskabel. Kommunen krävde sedan ersättning för skadan vilket resulterade i inkassokrav.

Synpunkt från samrådsmöte i Moskosel

Det är viktigt att det finns en landsbygdsutvecklare – en utpekad person som är lätt att nå. Det behövs en driven person som är engagerad i frågan. Landsbygdsutvecklaren bör vara stationerad i Arvidsjaur på ”neutral mark” för att ha lika långt till alla byar.

Frågan ställdes om det finns möjlighet att få bidrag för att rusta upp bevarandevärd bebyggelse. Britta beskrev att vissa möjligheter att få stöd finns via länsstyrelsen. Britta lovade att skicka hem information om stödmöjligheter till den som så önskade på mötet.

På mötet diskuterade även den förfallna byggnaden ”Dagnys” i Moskosel. Anders Harr gav en lägesbeskrivning. Britta kommenterade att det kanske är för billigt att äga bostäder på landsbygden vilket resulterar i förfallna byggnader. Mötet diskuterade att det i vissa länder finns krav om att man för att få äga en bostadsbyggnad måste bo i denna byggnad under ett visst antal månader per år.

Samrådsredogörelse

Landsbygden kommer att bli viktigare eftersom lägesbilden i Sverige och världen förändras. Ökad kriminalitet i städerna, klimatförändringar och stress i vardagen kan bidra till ökad inflyttning på landsbygden.

Synpunkt från samrådsmöte i Arvidsjaur

Önskemål om att badplatsen i Auktsjaur ska åtgärdas framförs. Britta meddelar att det inte är en kommunal badplats men vi noterar önskemålet i minnesanteckningarna. Synpunkt framförs även om att det är svårt att hitta till badplatsen. Syns från stora vägen (E 45:an) men svårt att hitta vägen som leder till badplatsen. Britta berättar om att en boende i Järvträsk har berättat att byn har planer på att upprusta badplatsen vid sjön i Järvträsk med bidragsmedel. Byn kan höra av sig till kommunens landsbygdsutvecklare om man är intresserad av att driva ett liknande projekt i Auktsjaur.

Svenska Samernas Riksförbund

Under avsnittet landsbygdsutveckling redogör kommunen bland annat för viktiga förutsättningar för en attraktiv landsbygd samt olika områdets utvecklingsmöjligheter och behov. SSR anser att det är viktigt att översiktsplanen även synliggör samiskt näringsliv och renskötselns behov och utvecklingsmöjligheter i kommunen. Samisk näringsverksamhet är väldigt bred. De traditionella samiska näringarna är renskötsel, sameslöjd, konsthantverk, jakt och fiske. Men även ren- och ägslakterier, förädling av kött och andra produkter, samisk mat i butik och restaurang, gårdsbruk, turism, samisk jojk och musik, scenkonst, författare, tolk, foto, film är viktiga verksamheter.

Samebyarnas mål är att uppnå en långsiktigt hållbar naturbetesbaserad renskötsel. Det målet kan inte nås av renskötselns aktörer ensamma. Renskötseln ges dock inte alltid samma utvecklingsmöjligheter som andra näringar, vilket naturligtvis inte är tillfredställande vare sig för renskötarna eller kommunen. Det viktigt att renskötarnas kunskaper och visioner synliggörs. SSR menar att den direkta samiska näringslivsverksamheten är av stor betydelse både för ekonomisk utveckling och arbetstillfällen i glesbygden.

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

Kommunen har rationaliserat bort landsbygdsutvecklingen. Vem har hand om landsbygdsutveckling? Britta meddelar att landsbygdsutvecklingen ligger under Kultur- och fritidsförvaltningen men att det i dagsläget inte finns någon utpekad person för dessa uppgifter.

Viktigt att det finns en kompetent person som är utsedd att jobba med landsbygdsutveckling. Politiker bör även ställa krav på att den kompetensen ska finnas i kommunen eftersom det är många som bor på landsbygden.

Deltagare anser att landsbygdsutvecklingen bör ligga under samhällsbyggnadsförvaltningen eftersom samhällsbyggnad rör hela kommunen och inte bara tätorten. Åsa berättar att tjänstepersoner från förvaltningen deltar i arbetet med landsbygdsutveckling. Ett exempel är de fokusmöten som kan bokas om en person/by/företag har en utvecklingsidé och behöver kunna ställa frågor och få information från rätt funktioner. Samhällsbyggnads har även deltagit på landsbygdsråden. Och får kommunen veta innan vilka frågor som önskas behandlas på råden så kan tjänstepersoner från förvaltningar med rätt sakkunskap delta.

Samrådsredogörelse

Hur kopplas serviceplanen för landsbygdsutveckling till ÖTP? Upphör den nu att gälla då det inte finns någon utsedd person att arbeta med landsbygdsutveckling? Deltagarna anser att Serviceplanen för landsbygdsutveckling innehåller betydligt mer konkreta mål än det som beskrivs i ÖTP och bör revideras och kopplas mot ÖTP.

I ÖTP står det att kommunen ska föra dialog med byarna. Anders ställer frågan: Vad vill ni som by göra? Kanaler genom politiska grupper och ideellt engagemang håller på att försvinna. Därmed är det svårt att förlita sig på en person. De goda idéerna måste lyftas fram även från byn. Vi tror inte på fler större möten utan det räcker med landsbygdsrådet. Istället möten som detta då fler kan komma till tals och det lockar fler deltagare från byn. Mötesfrekvensen mellan kommunen och byn behöver inte planläggas utan är helt behovsstyrt.

Byn önskar hjälp med bidragsansökningar. Behövs en resurs på kommunen dit byn kan vända sig för att ställa frågor och få hjälp med att söka bidragsstöd.

Föreningar särbehandlas inom kommunen. Föreningar kan hyra lokaler gratis i Arvidsjaur, bekostade av kommunen t.ex. Medborgarhuset, medan man får betala för att hyra i Abborrträsk eftersom det drivs av Folkets hus på ideell grund. Borde vara så att kommunen även betalar kostnaden när föreningar vill nyttja Folkets Hus i Abborrträsk. Det bli en mer rättvis fördelning av skattepengar. Detta är ett politiskt ställningstagande.

Bättre information om att det finns lediga bostäder i Abborrträsk efterfrågas.

Ersättningen från kommunen för servicepunkt bör höjas då den varit samma sen starten. Små pengar för kommunen. Måste betyda mer att affären i Abborrträsk kan finnas kvar än att ersättningen för servicepunkter ska vara så lågt eller sänkas. Kostnaden för kommunen för att höja ersättningen för Servicepunkten är en bråkdel av kostnaden för Socialtjänsten om butiken skulle läggas ner.

Kommentar

Frågan om en skolas vara eller icke vara bedöms inte lämplig att hantera i en översiktsplan. Eftersom detta var den stora frågan på mötet i Glommerträsk har minnesanteckningarna vidarebefordrats till kommunchef, kommunstyrelsens ordförande och skolchef för kännedom. Synpunkterna vidarebefordras till kommunstyrelsen.

Vägarna i Glommerträsk är redan idag är enskilda vägar och det är upp till politiken att avgöra hur man avser hantera den i framtiden. Frågan bedöms inte lämplig att hantera i översiktsplanen då vi inväntar politiskt beslut. Synpunkterna vidarebefordras till kommunstyrelsen.

Beskrivningarna från samrådsmötet i Glommerträsk av hur kommunen anses ha hanterat tidigare ärenden påverkar inte planens utformning. Om man har synpunkter på hur kommunen hanterat ärenden rekommenderas att ta kontakt med berörd eller dennes chef.

Verksamheten eller befattningen som landsbygdsutvecklare ingår inte i den lagstadgade verksamheten för en kommun. Dock är det i allra högsta grad nödvändigt med utveckling i byarna. Kommunen har i dagsläget inte ekonomiskt utrymme för att anställa någon i rollen som landsbygdssamordnare. Kommunen har istället valt att tillsätta en intern arbetsgrupp med

Samrådsredogörelse

representanter från kommunledningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, näringslivsenheten och kultur och fritidsenheten för att samordna arbetet med landsbygdsutvecklingsfrågor. Gruppen kommer att ansvara för att bjuda in till landsbygdsråd två gånger per år, tillsammans med landsbygdsrådet arrangera en landsbygdskonferens vartannat år samt att på kommunens initiativ bjuda in till byamöten en gång per år i Abborrträsk, Moskosel och Glommerträsk. Utöver detta kan den by som så önskar själva ta initiativ till att bjuda in kommunen till möten i byn.

Samhällsbyggnadsförvaltningen och näringslivsenheten har också ett arbetssätt som vi kallar för fokusmöten där vi samlas kring en exploatör eller förening med en utvecklingsidé i syfte att förenkla kontakten med kommunen och erforderliga myndigheter. Målet är en samlad dialog kring en exploatörs utvecklingsplaner för att på så sätt skapa en smidig process med information och tillståndsgivning.

Serviceplanen och tillhörande handlingsplan gällde för perioden 2018-2019 och togs fram inom ramen för det nu avslutade projektet ”Service i samverkan”. I förslaget till översikts- och tillväxtplan lyfts många frågor som också fanns i serviceplanen med tillhörande handlingsplan såsom bredbandsutbyggnad, mobiltäckning, att underlätta för lokala aktörer att delta i kommunens upphandlingar, servicepunkter och samordning av transporter. Kommunen har valt att inte ta fram någon ny serviceplan utan anser att översikts- och tillväxtplanen bör vara det dokument där kommunen pekar ut riktningen även i frågor viktiga för landsbygden. Kommunen avser att arbeta aktivt med implementering och uppföljning av översikts- och tillväxtplanen (tillvägagångssättet finns närmare beskrivet under ett särskilt avsnitt i planen) för att säkerställa genomförandet. Kommunen tar tacksamt emot synpunkter om man anser att någon aspekt viktig för landsbygden saknas i planförslaget.

Badplatsen i Auktsjaur är inte en kommunal badplats varför kommunen inte kommer att utföra några åtgärder för att rusta upp den. Byn kan kontakta kultur och fritidsenheten för att undersöka förutsättningarna för att söka medel för att rusta upp badplatsen.

Kommunen har valt att behandla det samiska näringslivet under ett särskilt avsnitt i planen varför det inte finns beskrivet under avsnittet landsbygdsutveckling.

Kommunen instämmer om vikten av att stödja organisationer som vill utveckla sin verksamhet/bygd. I planen står bland annat: ”Kommunen ska stötta byarna i deras utvecklingsarbete samt erbjuda rådgivning och visa på finansieringsmöjligheter till föreningar som vill utveckla sin verksamhet/bygd.” Ingen justering bedöms därför vara nödvändig i planen.

Frågan om huruvida kommunen ska stå för kostnaden när föreningar nyttjar byalokaler bedöms inte vara en fråga för översikts- och tillväxtplanen. Synpunkten vidarebefordras till kommunstyrelsen.

2020-01-31 låg en lägenhet ute på Arvidsjaurhems sida, <https://www.arvidsjaurhem.se/ledigt/lagenhet>. När Ahem får in en uppsägning så läggs lägenheten ut i en vecka så att alla som är intresserade kan anmäla sitt intresse. Efter den veckan skickar Ahem erbjudande om visning till de som anmält sig. Om ingen anmält intresse läggs lägenheten ut på nytt. Om det finns personer som anmält intresse men ingen tackat ja efter vecka 2 läggs lägenheten ut på nytt. Detta sker ända tills lägenheten är uthyrd. Via Arvidsjaurhems hemsida finns även

Samrådsredogörelse

möjlighet att prenumerera på nyheter om lediga lägenheter i en viss ort.

Frågan om huruvida bidraget för servicepunkter ska höjas bedöms inte vara en fråga för översikts- och tillväxtplanen. Frågan vidarebefordras till kommunstyrelsen.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Per Stenlund, Fristad 13, Arvidsjaur

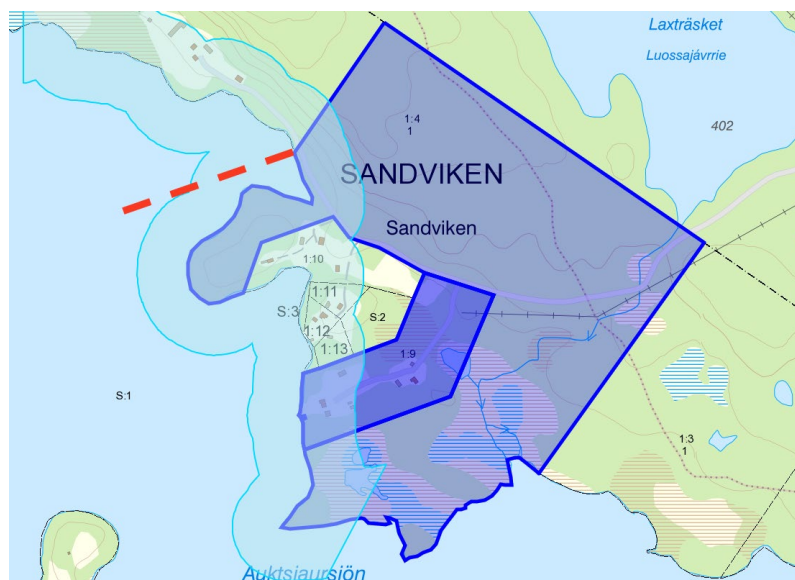
I planeringsunderlaget för LIS finns det två sidor med förslag om LIS-områden i Fristad. Det ena gäller det område som man kommer åt direkt efter sista bron längs E45 och det andra området gäller den del som är absolut längst bort efter den längre Fristadsvägen.

Mellan dessa två områden finns det idag en hel del sommarstugor och bostäder som alltså redan byggts nära stranden, men det finns fortfarande en hel del obbyggda områden som kan användas som tomter ifall även dessa skulle innefattas av LIS.

Jag anser att även det område mellan de två föreslagna områdena i Fristad också skulle innefattas av planen. Det skulle bara gynna befintliga boenden och markägare med möjlighet till nybyggnad, men det skulle samtidigt inte inskränka på allemansrätten och strandskyddet eftersom så stor del av strandområdet ändå redan är bebyggt.

Fastighetsägare till fastigheterna Sandviken 1:9 och Sandviken 1:4

Jag anser att fastigheterna Sandviken 1:9 och Sandviken 1:4 inte ska vara utlagda som LIS-område. Jag anser inte heller att vattenområdet nedanför det röda strecket ska vara utlagt som LIS-område. Anledningen är att jag befarar att det kan leda till att fastighetsägarna gör åverkan i sjön eller utför åtgärder utan tillstånd från de delägande fastigheterna i samfälligheten – Sandviken 1:2, Sandviken 1:3 och Sandviken 1:4.

Privatperson

Angående nu gällande förslag avseende översikts- och tillväxtplan för Arvidsjaur kommun, Samrådsversion Dnr: 2019/77, och föreslagna LIS-områden vill jag framföra följande:

Samrådsredogörelse

Min önskan är att de delar av fastigheten Auktsjaur 1:3 som ingår i de föreslagna LIS-områdena Auk 2 och Auk 3 j innefattas i förslaget. Jag vill att förslaget om LIS-områden på min mark 1:3 tas bort ur förslaget.

För information är grustäkten i det föreslagna LIS-området AUK 2 nu upptaget som skogsmark då nyplantering av skog gjordes för ett par år sedan. Vidare är vattnet i de föreslagna LIS-områdena i AUK 2 och 3 samfällad mark och Samfällighetsföreningen i Auktsjaur bör vara delaktiga för vidare beslut kring förslaget om lättnader av regler kring strandnära tomter där.

Bild 1 Föreslaget LIS-område Auktsjaur

Information om arbetets fortskridande och beslut kring översikts- och tillväxtplanen i Auktsjaur vill jag få brevlades då jag inte har någon e-post. Vidare vill jag att information och inbjudan om eventuella möten i Auktsjaur skickas via brev.

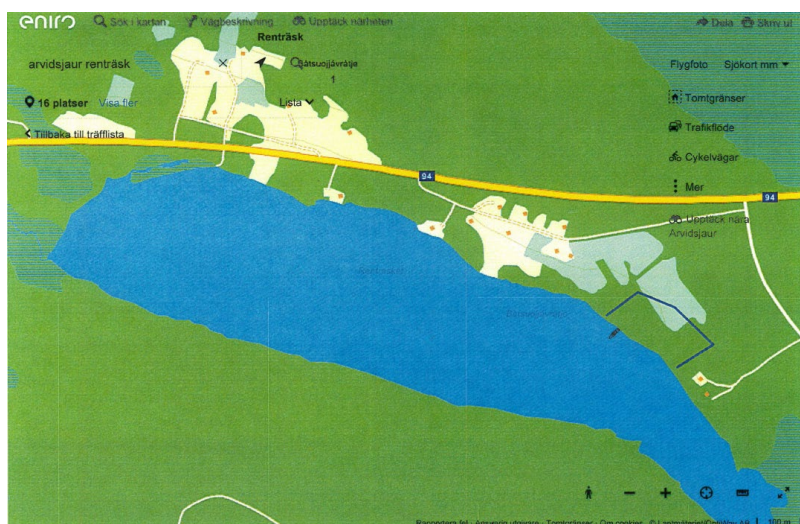
Privatperson

Vi skulle önska att även Rensträsk kommer med i översikt och tillväxtplanen.

Jag har med blått ritat in ett område på kartan.

Om Rensträsk skulle komma med kommer vi att bygga en stuga, vi här även ok från markägaren.

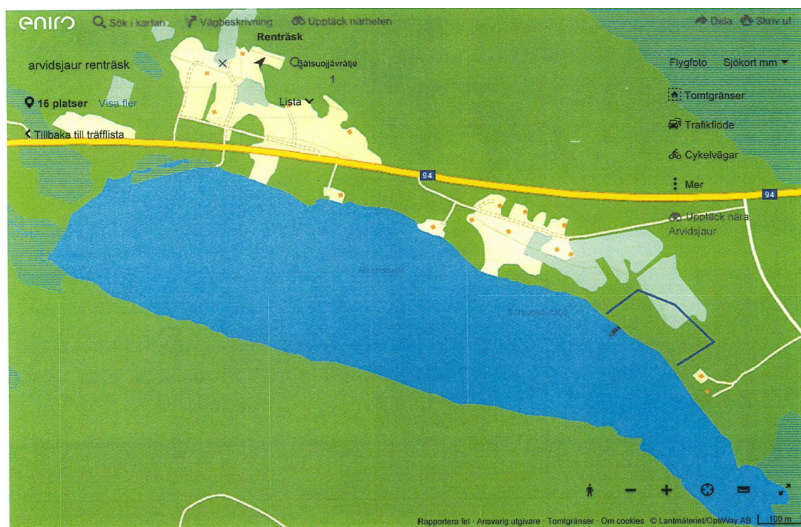
Samrådsredogörelse

Privatperson

Jag och min familj skulle önska att även Renträsk kommer med i översikt och tillväxtplanen. Har med blått ritat in ett område på kartan. (se bifogat)

Om Renträsk skulle komma med i planen är vi väldigt intresserade av att bygga en stuga där, vi har även ok från markägaren.

Synpunkt från samrådsmöte i Arvidsjaur

Fråga från deltagande om vem som har ritat ut områden på kartorna? Deltagande tillika markägare har funderingar varför deras mark är utpekad som LIS-område. Är det fråga om ”rubbning av grundlagen”. Deltagare på mötet tycker de känner sig ”överkörda” då områden lagts ut på deras marker utan dialog direkt med dem som fastighetsägare. Åsa och Britta meddelar att en översiktsplan inte är juridiskt bindande utan en politisk viljeriktning. Markägare bestämmer över sin mark. Kommunen har inga planer på att expropriera mark i LIS-områden utan att ett område är utlagt som LIS-område ska enbart ses som att man som fastighetsägare har möjlighet att bygga eller sälja mark. Om man inte är intresserad kan man välja att inte sälja eller bygga.

Samrådsredogörelse

Markägare meddelar att det enda de kan tänka sig på sin mark är en badstrand. Markägare bestämmer sig på mötet att de vill att deras fastigheter ska undantas från LIS. Detta gäller Auktsjaur 1:3, 1:13, 1:68, 1:70.

Varför en yta 100 meter ut i vattnet? Berör ytan fisket? Nej, meddelar Britta. Strandskyddet gäller även 100 meter från strandlinjen och ut i vattnet.

Synpunkt framfördes angående ett bygge i vatten. Åsa meddelade att personer som vill diskutera enskilda bygglovsärenden får kontakta kommunen separat.

Diskussion kring byggande av bryggor, avstyckning och hur strandskydd behandlas.

Sametinget

Kommunens ställningstagande och rekommendationer om att vid exploatering inom LISområden ska sedvanligt samråd med berörd sameby för att minska påverkan på rennärings, vilket vi anser är bra. Vid utpekandet av geografiska avgränsade områden för LIS måste kommunen försäkra sig om att det inte försvårar bedrivandet och tar hänsyn till samisk markanvändning och då särskilt renskötsel, som är en pågående markanvändning och ett allmänt intresse som ska skyddas enligt lag. Det finns också risk att samiska kulturhistoriska lämningar går förlorade då många finns intill vatten och vattendrag där man bott, flyttat och betat med renarna.

- Kommunen har pekat ut många LIS-områden som ligger inom riksintresseområden för rennärings i berörd samebys kraftcentrum, flyttleder av riksintresse, svår passage, kritisk passage samt där LIS-områden skär av flyttleder av riksintresse för rennärings. Vi anser att kommunen bör titta över sina utpekade LIS-områden där ovanstående rättigheter för renskötseln föreligger. Ur det allmänna rennäringsintresset anser vi att det inte ska utses LIS-områden inom områden av riksintressen för renskötseln, flyttleder av riksintresse, svåra och kritiska passager.

Även om Sametinget inte är sektorsansvarig för samisk kulturmiljö så anser vi att det är olyckligt att kommunen utser områden för LIS där det finns fornlämningar som härdar, fångstgropar samt fångstgropssystem och kulturlämningar. Det är en fråga för Länsstyrelsen att ta ställning till.

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

Viktigt att få igenom LIS-områden och lättnader i strandskyddet. Viktigt för invånare i kommunen. Kommunen meddelar att detta är en fråga som vi arbetar hårt med. Åsa tillsammans med chefer från andra kommuner ska träffa länsstyrelsen och diskutera deras handläggning. Upplever stort missnöje med beslut och återremitteringar från länsstyrelsen. Kommunen har även överklagat många strandskyddsbeslut men tyvärr nästan förlorat vartenda.

Försvarsmakten

Området Akkajaur, (Ak1) och Jäkna, (J3, J3b) ligger inom påverkansområdet för riksintresse för totalförsvarets militära del, Vidsel skjutfält och provplats RFN. Bebyggelseutveckling inom påverkansområdet kan medföra påtaglig skada på riksintresset. Eventuell utveckling inom påverkansområdet måste därav samrådas med Försvarsmakten för en bedömning i varje enskilt ärende.

Region Norrbotten

Samrådsredogörelse

De områdesbeskrivningar som finns i kapitlet om Landsbygdsutveckling är överlag goda, men skulle behöva ytterligare definiera kulturvärden, exempelvis bebyggelsekaraktär. Konkretisera och utveckla ställningstaganden.

På sidan 95 hittar vi en ofullständig mening bland ställningstaganden som behöver färdigställas. Meningen bör på ett tydligt sätt konkretisera vilka kulturvärden som avses.

Kommentar

Ett ytterligare LIS-område har lagts ut i Fristad.

Om ett område läggs ut som ett så kallat LIS-område i planen och länsstyrelsen inte har några invändningar mot detta innebär detta att markägaren (eller någon annan som har markägarens tillåtelse) har möjlighet att söka dispens från strandskyddslagstiftningen för exempelvis ett fritidshus. Om man som markägare inte vill att något ska hända på sin fastighet som är utlagd som LIS-område kan man helt enkelt avstå. Kommunen har inga planer på att expropriera mark i LIS-områden utan att ett område är utlagd som LIS-område ska enbart ses som att man som fastighetsägare har möjlighet att bygga eller sälja mark. Detta har tydliggjorts i planen. Om man inte är intresserad kan man välja att inte sälja eller bygga. Efter önskemål från fastighetsägaren har dock ändå fastigheterna Sandviken 1:9 och Sandviken 1:4 har undantagits från LIS-området. Någon ytterligare justering av LIS-området har dock inte gjorts. Att utan dispens utföra åtgärder som kräver strandskydd inom ett område där strandskydd råder är förbjudet. För att utföra åtgärder på annans mark krävs tillstånd av fastighetsägaren.

Under sommaren 2019 kontaktade Sofie Lundberg Nilsson samhällsbyggnadskontoret för Auktsjaur bys räkning. De hade haft ett möte i byn där det framkom tankar kring LIS-områden i Auktsjaur och i Sandviken. Byn skulle därför vilja ha ett möte om detta. Mötet bestämdes till den 7 augusti i Urbans kåta i Auktsjaur och på mötet inkom förslag till LIS-områden.

Fastigheterna Auktsjaur 1:3, 1:13, 1:68, 1:70 undantas från LIS-området efter önskemål från fastighetsägaren.

Ett ytterligare LIS-område har lagts ut i Renträsk.

Alla som så önskar har möjlighet att inkomma med synpunkter om planförslaget, såväl under samrådsskedet (tom 2020-02-02) samt under utställningen av planförslaget. Inga utskick har gjorts till enskilda fastighetsägare eller samfälligheter om man inte meddelat att man vill ha sådan information under processen. Kommunen kommer att skicka ut information om granskning och antagande till angiven adress.

Det stämmer att delar av vattnet i de föreslagna LIS-områdena i Auktsjaur och Sandviken är samfällt. Den som vill genomföra åtgärder inom LIS-områdena behöver markägarens medgivande. I de fall mark- eller vattenområden är samfälliga behövs samfällighetens medgivande.

Det stämmer att kommunen pekat ut vissa LIS-områden som ligger inom riksintresseområden för rennäringsen. Som ett underlag för att bedöma påverkan på riksintresset har kommunen både innan och under det formella samrådet fört dialog med samebyar. Mot bakgrund av vad som framkommit under dessa processer gör kommunen, på denna översiktliga nivå, bedömningen att bebyggelse

Samrådsredogörelse

inom föreslagna områden inte utgör åtgärder som påtagligt kan skada riksintresset.

Arvidsjaurs kommun vill även till staten betona vikten av uppdaterade riksintresseavgränsningar och beskrivningar. Systemet med geografiskt avgränsade riksintresseområden förutsätter att dessa hålls uppdaterade för att inte skapa onödiga hinder för kommunernas utveckling. Arvidsjaurs kommun har vid ett flertal tillfällen, efter dialog med berörd sameby, noterat att riskintresseområdena för rennäringen inte överensstämmer med verkligheten. Kommunen har exempelvis noterat att flyttlederna inte går där dessa är utpekade. Sametinget bör inleda ett arbete med att se över befintliga riksintresseområden för rennäringen för att kvalitetssäkra detta material.

Vad gäller frågan om fornlämningar i LIS-områden har kommunen efter samrådet synliggjort en samrådszon om 100 m från fornlämningar på kartmaterialet i översikts- och tillväxtplanen. Kommunen kommer att upplysa exploatörer om att länsstyrelsen kräver samråd vid åtgärder inom 100 meter från en fornlämning. Samrådszonen på kartmaterialet syftar till att, i ett tidigt skede, göra det tydligt för exploatörer vad som gäller.

Kommunen instämmer om vikten av LIS-områden för kommunens utveckling.

I planförslaget har förtydligats att samråd ska ske med Försvarmakten vid bebyggelse inom Akkajaur, (Ak1) och Jäkna, (J3, J3b) då de ligger inom påverkansområdet för riksintresse för totalförsvarets militära del, Vidsel skjutfält och provplats RFN.

Meningen på sidan 95 har justerats.

Kommunen gör bedömningen att det i detta skede inte är nödvändigt att närmare beskriva kulturvärdena.

Mellankommunala frågor

Piteå kommun

Vindkraft är en mellankommunal fråga där Piteå kommun anser att det är av största vikt för samhällets långsiktiga hållbarhet att det sker en omställning från klimatpåverkande energiproduktion och användning av fossila bränslen till användande av förnybar energi. Vindkraftsutbyggnaden i Piteå är ett kraftfullt bidrag till en positiv och hållbar samhällsutveckling i regionen, som bl.a. inneburit nya arbetstillfällen, teknisk utveckling, förbättrad infrastruktur och samhällsservice.

Piteå kommun ser positivt på att det inom ett flertal temaområden uttrycks önskemål om ökad samverkan avseende planering på regional nivå. Mellankommunal samverkan är en viktig pusselbit för att kommunerna på lång sikt ska kunna möta den demografiska utvecklingen och den snabba urbaniseringstakten. Piteå kommun antog 2013 en riktlinje för ökad samverkan. I den fastslogs att geografisk närhet är prioriterat i samverkan med andra kommuner. Det blir angeläget att dra nytta av varandra för att stärka kommunerna och den geografiska regionen genom samverkan.

Kommentar

Arvidsjaurs kommun har en restriktiv inställning till vindkraft med anledning av rennäringen, besöksnäringen, flyget och Försvarmakten.

Kommunen instämmer i vikten av mellankommunal samverkan.

Riksintressen och miljö kvalitetsnormer

Svenska Samernas Riksförbund (SSR)

På sid 114 bör översiktsplanen kompletteras med följande beskrivning av flyttleders betydelse samt skrivningar om konkurrerande markanvändning.

En rad andra verksamheter och konkurrerande anspråk på mark påverkar och kan komma att påverka renskötseln i området. Det samlade trycket och de kumulativa effekterna från stora industrier, gruvor eller vindkraft medför svårare och ändrade förutsättningar för samebyarna att bedriva sin naturbetesbaserade renskötsel.

Tillgång till kärnområden, flyttleder och funktionella samband mellan de olika betestrakterna är grundläggande för funktionaliteten inom alla samebyar. Av 23 § rennäringslagen framgår att sameby har rätt att flytta byns renar mellan skilda delar av byns betesområde. Denna rätt ingår i renskötselrätten. Om en eller flera flyttleder påverkas av ny eller befintlig verksamhet har det oftast stor och negativ påverkan på renskötseln.

Sametinget

Riksintresse rennäring

Miljöbalkens övergripande mål är att både människors hälsa och miljö ska skyddas mot skador och olägenheter. De grundläggande hushållningsbestämmelserna i tredje kapitlet syftar till att främja väl genomtänkta avvägningar mellan olika önskemål och intressen att utnyttja marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. De allmänna intressen som skall komma i förgrunden vid avvägningar för att uppnå en om god hushållning är sådana som har central betydelse för att trygga en hållbar användning av naturresurserna, bevara god natur och kulturmiljö samt främja ett ändamålsenligt samhällsbyggande. Bestämmelsen i 3 kap. 5 § ska, liksom övriga hushållningsbestämmelser tillämpas vid prövning av mål och ärenden enligt balken samt andra lagar och vid planläggning och prövning av lov enligt plan- och bygglagen.

Enligt 3 kap. 5 § miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Enligt andra stycket ska områden av riksintresse för renskötseln skyddas mot sådana åtgärder. Bestämmelsen innebär att i områden som är av riksintresse ska åtgärder som kan påtagligt försvåra renskötselns bedrivande inte tillåtas. Områdena karaktäriseras ofta som flyttvägar, svåra passager, kalvningsområden och rastbeten. Riksintresse rennäring ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att helheten ska fungera. Rennäringen är en förutsättning för den samiska kulturen och riksintresseskyddet för rennäringen tillkom p.g.a. rennäringens svårigheter att hävda sig mot starka exploateringsintressen. Staten har en skyldighet att tillförsäkra att renskötseln ska kunna fortsatt existera även för kommande generationer och då är markerna av den största betydelse.

Vid bedömningen av vilka områden som ska anses vara av riksintresse beaktas näringens behov av sammanhängande betesområden och tillgång till alternativa betesområden inom de olika årstidsmarkerna samt alternativa flyttningsleder.

Samrådsredogörelse

Mot bakgrund av rådande förhållanden; fragmentering, omfattningen av exploateringar är, enligt Sametingets mening, i princip all kvarvarande betesmark av sådan vikt för renskötseln att den antingen ska klassas som riksintresse eller i vart fall åtnjuta skydd såsom områden av betydelse för renskötseln. Även mark som i nuläget inte används av renskötseln (på grund av att den tagits i anspråk av andra intressen) som går att återställa till betesmark bör också omfattas.

Försvarsmakten

Naturvård, s.114 -115

Kommunen nämner att de: ”anser att området runt Vittjåkk-Akkanålke ska få utgöra centrum för vinterturism i kommunensamt att området även ska få utvecklas för besöksnäringen sommartid. I eller intill övriga områden av riksintresse handlar det i första hand om att få tillgängliga områdena för besökare.”

Försvarsmakten påpekar att åtgärder inte får påverka riksintresset för totalförsvarets militära del, Arvidsjaur skjutfält negativt.

Totalförsvaret, s.116-117

Försvarsmakten anser att det är positivt att kommunen vill verka för att försvarsmakten kan utveckla verksamheten i kommunen. Försvarsmakten delar kommunens syn på dialog och tidigt arbete behöver ske om kommunen avser att förändra markanvändningen eller bebyggelseutveckla inom påverkansområdet kring riksintresset Arvidsjaur skjutfält. Kommunen menar att inga åtgärder föreslås som kan utgöra påtaglig skada på riksintresset, Arvidsjaur skjutfält och anser att:

”fritidshusbebyggelse bör kunna utvecklas inom påverkansområdet vid Vittjåkk. Kommunen anser vidare att det bör vara möjligt att komplettera bebyggelsen på Lillberget i framtiden”.

Försvarsmakten delar inte denna bedömning utan motsätter sig att fritidshusbebyggelse kan tillkomma inom påverkansområdet för Arvidsjaur skjutfält. Detta skulle medföra påtaglig skada på riksintresset och påverka Försvarsmaktens verksamhet negativt. Kommunen har vid ett flertal tillfällen i översiktsplanen meddelat att de avser att beakta Försvarsmaktens verksamhet och gynna denna vilket Försvarsmakten ser som positivt. Dock så motverkar föreslagen utveckling kring Vittjåkk och Lillberget detta.

Kommentar

Texten ”Tillgång till kärnområden, flyttleder och funktionella samband mellan de olika betestrakterna är grundläggande för funktionaliteten inom alla samebyar. Av 23 § rennäringslagen framgår att sameby har rätt att flytta byns renar mellan skilda delar av byns betesområde. Denna rätt ingår i renskötselrätten.” har lagts in i beskrivningen under avsnittet om riksintresse för rennäringslagen. Avsnittet ” En rad andra verksamheter och konkurrerande anspråk på mark påverkar och kan komma att påverka renskötseln i området. Det samlade trycket och de kumulativa effekterna riskerar att medföra svårare och ändrade förutsättningar för samebyarna att bedriva sin naturbetesbaserade renskötsel.” har lagts till under avsnittet ”Konflikter och ställningstaganden”

Sametinget skriver i sitt yttrande ”Mot bakgrund av rådande förhållanden; fragmentering, omfattningen av exploateringar är, enligt Sametingets mening, i princip all kvarvarande betesmark av sådan vikt för renskötseln att den antingen ska klassas som riksintresse eller i vart fall åtnjuta skydd såsom områden av betydelse för renskötseln. Även mark som i nuläget inte används av renskötseln (på grund av att den tagits i anspråk av andra intressen) som går att återställa till betesmark bör också omfattas.”

Kommunen anser inte att formuleringar om att i princip all kvarvarande betesmark är av sådan vikt

Samrådsredogörelse

att den antingen ska klassas som riksintresse eller pekas ut som områden av betydelse för renskötseln ligger i linje med hur riksintressen bör utpekade. Systemet med geografiskt avgränsade riksintresseområden förutsätter att dessa hålls uppdaterade för att inte skapa onödiga hinder för kommunernas utveckling. Arvidsjaur kommun har vid ett flertal tillfällen, efter dialog med berörd sameby, noterat att riksintresseområdena för rennäringen inte överensstämmer med verkligheten. Kommunen har exempelvis noterat att flyttlederna inte går där dessa är utpekade. Sametinget bör inleda ett arbete med att se över befintliga riksintresseområden för rennäringen för att kvalitetssäkra detta material.

Kommunen är medveten om påverkansområdet kring Arvidsjaur skjutfält men anser att ”fritidshusbebyggelse bör kunna utvecklas inom påverkansområdet vid Vittjåkk. Kommunen anser vidare att det bör vara möjligt att komplettera bebyggelsen på Lillberget i framtiden”. Kommunen är medveten om att Försvarmakten inte delar denna bedömning.

Implementering och uppföljning

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

Deltagare anser att handläggare på kommunen ska få en utbildning i ÖTP eftersom det finns brister. Handläggare följer inte ÖTP vilket skapar konflikter mellan kommunen och företag. Kommunen hittar på projekt som inte efterfrågas, som exempel. Britta berättar att i ÖTP står det hur kommunen ska arbeta för ett bättre företagsklimat. Åsa berättar om projektet ”förenkla helt enkelt” som ska syfta till att göra handläggning enklare men också skapa en bättre förståelse mellan myndighetsutövaren och entreprenören/sökanden/kunden.

Kommentar

Kommunen instämmer om vikten av att säkra implementeringen av planen. Ett särskilt avsnitt om hur planen ska implementeras finns i slutet av dokumentet. Under framtagandet av planen är också kommunledningsgruppen delaktig (där bland annat samtliga förvaltningschefer ingår) för att underlätta implementeringen. I avsnittet har tydliggjorts att kommunen, efter planens antagande, ska informera om planen, såväl internt som externt.

Markanvändningskarta Glommerträsk

Synpunkt från samrådsmöte i Glommerträsk

Borde inte vattenskyddsområdet vara större?

Området kring Västra Träsket borde läggas ut som grönstruktur i planen. Avgränsningen av området framgår i den bok där Västra Träsket beskrivs.

En diskussion fördes även om ett område ovanför hembygdsgården och huruvida detta bör skyddas. Britta beskrev att innebörden av att lägga ut ett område som grönstruktur i planen enbart innebär att man inte föreslår att någon annan verksamhet ska kunna etableras på platsen (ex. bostäder) och att områdets främsta användning är tänkt att vara som natur/friluftsområde. De skyddade områdena i kommunen bygger på beslut från bland andra länsstyrelsen och skogsstyrelsen.

Kommentar

Kommunen kommer att se över samtliga vattenskyddsområden och har börjat med bland annat vattenskyddsområdet i Glommerträsk. Vattenskyddsområdet som syns på kartan är dock det som

Samrådsredogörelse

gäller just nu.

Området kring Västra Träsket läggs ut som grönstruktur i planen.

Innebörden av att lägga ut ett område som grönstruktur i planen innebär främst att man inte föreslår att någon annan verksamhet ska kunna etableras på platsen (ex. bostäder) och att områdets främsta användning är tänkt att vara som natur/friluftsområde. De skyddade områdena i kommunen bygger på beslut från bland andra länsstyrelsen och skogsstyrelsen. Området läggs inte ut i planen.

Markanvändningskarta Moskosel

Synpunkt från samrådsmöte i Moskosel

Eventuellt är något skyddsområde på gång vid Moskoselsforsen. Britta kontaktar Ingemar Nyström för mer information. Eventuellt bör det utlagda område för grönstruktur utvidgas med anledning av det arbete som pågår.

Storholmen är välanvänd sommartid. Den ska också vara inventerad av länsstyrelsen.

Kommentar

Kommunen har valt att lägga ut de utpekade områden som inte redan är utlagda som LIS-område som grönstruktur i planen. Se utförligare kommentar under länsstyrelsen yttrande.

Övriga synpunkter

Synpunkt från samrådsmöte i Abborrträsk

En brandpost bör finnas i Abborrträsk. Åsa meddelar att det nyligen beslutats om vem som har ansvar för drift och underhåll av brandposterna och att en inventering föreslås genomföras och en plan tas fram för hur brandposterna ska driftas och underhållas.

Dålig mediabevakning i kommunen. Åsa berättar att kommunens informatör försöker skriva positiva reportage om vad som händer i Arvidsjaur och lägga ut på kommunens hemsida. Dessa reportage brukar även skickas till tidningarna. Dagspressen skriver sällan om positiva händelser och väljer tyvärr sällan att använda den information som kommunen skickar ut. Alla vi behöver vara ambassadörer för kommunen och sprida en bra bild av Arvidsjaur.

Deltagare önskar få återkoppling inom någon månad. Deltagare vill även få del av minnesanteckningar. Britta kommer att skicka utkast till minnesanteckningar till Micke för synpunkter. Därefter kommer minnesanteckningarna att finnas tillgängliga på kommunens hemsida.

Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2019) har följande noterats:

Planfrågor som berör Lantmäteriets kommande arbete

Översiktsplanen berör endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de förändringar som beskrivs i planen kommer i och för sig att innebära att fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etc.) kommer att behöva bildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, t.ex. då områden detaljplaneläggs.

Samrådsredogörelse

Lantmäteriets synpunkter

Ev. strategi för områden med enskilt huvudmannaskap

En fråga som kan, men inte måste, belysas i en översiktsplan är om kommunen har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplaner. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilda skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen redovisas i översiktsplanen.

Övriga synpunkter

I övrigt har Lantmäteriet inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar

I Abborrträsk finns 7 brandposter. Kommunens VA-enhet har ingen kännedom om att någon inte skulle fungera men har heller inte genomfört någon kontroll av brandposter inom kommunen. Räddningstjänsten håller på med en översyn över vilka brandposter som behövs.

Kommunens informatör brukar försöka skriva positiva reportage om vad som händer i Arvidsjaur kommun och lägga ut på kommunens hemsida. Dessa reportage brukar även skickas till tidningarna. Alla vi behöver vara ambassadörer för kommunen och sprida en bra bild av kommunen. Ingen justering bedöms vara nödvändig i planen.

I dagsläget råder kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser enbart i Arvidsjaur tätort. Frågan om framtida huvudmannaskap för vägarna i Glommerträsk och Moskosel är under diskussion inom politiken. Frågan bedöms därför inte lämplig att hantera i översiktsplanen då vi inväntar politiskt beslut.

Återkoppling kommer att ske genom att samrådsredogörelsen och planförslaget i övrigt kommer att göras tillgängligt vid utställningen.

Länsstyrelsens yttrande

Bakgrund

Arvidsjaur kommun har upprättat ett förslag till kommunomfattande översiktsplan.

Översiktsplanen är på samråd enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900).

Enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen ska länsstyrelsen under samrådet särskilt 1. ta till vara och samordna statens intressen, 2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden, 3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken, 4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och 5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Samrådsredogörelse

Syftet med planen

Planen är en revidering av nu gällande översiktsplan (2015).

Planer som ska gälla jämte översiktsplanen

Tematiskt tillägg avseende vindkraft som antogs 2013.

Sammanfattande synpunkter

Arvidsjauras kommun har tagit fram en översiktsplan som präglas av transparens i hur man hanterat den externa dialogen med företag, organisationer och medborgare. Många intressanta och relevanta synpunkter har kommit fram. Till översiktsplanen finns en imponerande mängd underlagsmaterial.

Översiktsplanens disposition och avvägningar är generellt goda. Materialet är lättläst och pedagogiskt framställt. Den grafiska utformningen med tabeller, diagram och kartor stödjer texterna på ett bra sätt.

När det gäller Landsbygdsutveckling i Strandnära lägen (LIS) och områden för testverksamhet med mera har länsstyrelsen en del synpunkter som måste hanteras i den vidare dialogen fram till granskning.

Kartmaterialet (markanvändningskartorna) är bra. Länsstyrelsen ser dock att kommunens GIS-skikt kan utvecklas när det gäller attributtablerna så att tydligare information framkommer.

Kommentar

Länsstyrelsens synpunkt om LIS och områden för testverksamhet hanteras under respektive avsnitt.

Kommunen har vid framtagandet av planen utgått från Boverkets ÖP-modell 1.0 med vissa anpassningar inspirerade av Boverkets ÖP-modell 2.0 som kommunen deltagit i framtagandet av. Kommunen har dock inte tagit fram en digital ÖP utan det är fortfarande PDF-dokumenterna som utgör planen. Självklart finns dock GIS-skiktet tillgängligt för den som önskar ta del av detta. GIS-skikten kommer även (i likhet med tidigare plan) att läggas in i kommunens GIS-verktyg för handläggare för att förenkla implementeringen av planen. Attributtablerna kommer också att fyllas med mer information.

I attributtabellen finns attributet ”avsikt” där det antingen står ”Ny/ändrad” eller ”Oförändrad”. Med detta attribut avses om översikts- och tillväxtplanen föreslår en förändring av markanvändningen eller inte. Däremot finns inget attribut som visar huruvida ett område finns med i gällande översiktsplan eller inte eftersom ÖP-modellen inte har någon sådan funktion. Kommunen kommer vid utställning att skicka en färdig arbetsyta till länsstyrelsen för att underlätta länsstyrelsens handläggning.

Miljömål och Agenda 2030

I avsnittet Utgångspunkter beskrivs styrande dokument på olika nivåer vilket ger en bra överblick och förståelse för hur det hänger ihop. Avseende beskrivningen av Agenda 2030 är den nuvarande texten rätt grundläggande och hade tjänat på en fördjupning. Exempelvis vad de globala hållbarhetsmålen står för.

Samrådsredogörelse

Avseende tillämpning av Agenda 2030 görs detta på något enstaka ställe som under rubriken ”Utbildning och integration” vilket är utmärkt. Länsstyrelsens uppfattning är att kommunen avgjort både kan och, i högre utsträckning än i nuvarande utförande, bör relatera översiktsplanen gentemot agendan. Länsstyrelsen är medveten om utmaningen att gå från ett beskrivande av agendans yttre tematik, till att relatera kommunens strategiska utvecklingsmål inom respektive samhällsområde till något eller några av agendans delmål. Samtidigt finns det flera goda skäl att göra det.

Det huvudsakliga skälet är att Sverige som nation har förbundit sig att genomföra Agenda 2030. Den globala överenskommelsen ställer krav på offentlig och privat sektor att arbeta i den riktningen. Kraven återspeglas exempelvis i regeringens handlingsplan 2018-2020. Det är också ett av syftena med den avsiktsförklaring som kommunerna och Länsstyrelsen i Norrbottens län gemensamt undertecknat.

Det är vidare troligt att framtida styrning och uppföljning av kommunernas verksamhet i högre utsträckning sker med beaktande av hållbarhetsmålen. Kommuner med flera behöver därför idag betrakta agendan som det övergripande planeringsverktyget.

Slutligen anger kommunen att dess arbete med översiktsplanen syftar till att ”skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar tillväxt”. Att i det arbetet luta sig mot hållbarhetsmålen skapar både en ökad trovärdighet och samsyn med företag och enskilda medborgare.

Miljömålen beskrivs och analyseras i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).

Kommentar

Avsnittet om Agenda 2030 har uppdaterats. Kommunen har valt att använda Agenda 2030 och den regionala utvecklingsstrategin som språngbräddor för att diskutera vilka åtgärder som behövs för kommunens utveckling. Det skulle absolut vara möjligt att i varje fall också hänvisa till agendan för varje rekommendation som berör agendan men kommunen gör bedömningen att detta skulle göra dokumentet mer svårläst och framförallt än längre och har därför enbart skett i undantagsfall. Redan idag är dokumentet 113 sidor långt trots kommunens ambitioner att hålla underlagsmaterialet utanför dokumentet för att få en så koncis plan som möjligt.

Konsekvensbeskrivning av planen

Planens konsekvenser beskrivs, utöver i miljökonsekvensbeskrivningen, även i slutet av respektive ämnesområde i översiktsplanen vilket är bra då man får en direkt koppling.

I stora drag bedömer Länsstyrelsen att MKB har de kvaliteter som krävs.

Avsnittet *Alternativ* inleds med följande text som beskriver kraven för en strategisk miljöbedömning: *Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd. Varför olika alternativ har valts eller valts bort under processen ska motiveras i miljökonsekvensbeskrivningen. Rimliga alternativ till ställningstaganden i planen ska redovisas. Med alternativ menas olika alternativa sätt att uppnå målen med planen.*

Det enda planeringsalternativ som sedan redovisas är nollalternativet. Att bara redovisa nollalternativet är inte en tillräcklig alternativredovisning. Det är viktigt för bland annat den

Samrådsredogörelse

demokratiska processen att det exempelvis tydligt framgår vilka LIS- eller biltestområden som valts bort och varför dessa valts bort. Planeringsalternativen är en av grundstenarna i både planprocessen och miljöbedömningsprocessen. Syftet med en MKB är bland annat att visa för medborgare och stat hur man i miljöbedömningen i möjligaste mån undvikit en betydande miljöpåverkan genom de lokaliseringalternativ och utformningar/utbredningar som till sist landat i ett planförslag och vad vissa förslag och alternativ var och av den anledningen föll bort.

Kommentar

Miljökonsekvensbeskrivningen har setts över så att det nu under avsnittet ”Andra alternativ, betydande miljöeffekter och åtgärder som planeras” framgår vilka områden som valts bort och varför dessa valts bort.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Riksintressen

Riksintressen redovisas på markanvändningskartan som ospecificerade riksintresse-områden samt i översiktsplanen på små infällda kartor intill beskrivningen av det riksintresse som avhandlas. Efter beskrivningen följer hur kommunen har bedömt konflikter samt kommunens ställningstagande avseende planens påverkan på riksintresseområdena.

Flera myndigheter har nu fått i uppdrag att göra en översyn av riksintresseområden. Översynen ska leda till att riksintresseområden ska minska kraftigt både vad gäller antal och sammantagen area. Översynen ska delredovisas senast den 20 november 2020 och slutredovisas senast den 15 september 2021.

Rennäring

Länsstyrelsen noterar kommunens synpunkter.

Totalförsvarets militära del

Det finns en klar skillnad mellan kommunens och Försvarmaktens bedömning av om planförslaget kan innebära skada på riksintresset. Det gäller framför allt de utvecklings-förslag som ligger inom påverkansområdet för Arvidsjaur skjutfält. Länsstyrelsen ser här ett behov av fortsatt dialog kring vilken typ av utveckling/verksamhet som är möjlig inom påverkansområdet.

Kommentar

Kommunen är medveten om Försvarmaktens inställning gällande bebyggelse vid Lillberget och vid Vittjäkk men kommunens ståndpunkt kvarstår då kommunen inte anser att riksintresset skulle skadas.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunen har angett hur man avser följa gällande miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster.

Område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Kunskapsunderlaget avseende LIS som ingår i förarbetet till översiktsplanen är omfattande, detaljrikt och absolut nödvändigt att använda vid detaljerad planering/bygglov inom LIS-områdena.

Samrådsredogörelse

Här finns den kunskap som behövs för att ta den hänsyn som krävs och väl avvägda beslut om markanvändningen.

Vid val av LIS-områden bör planerare allmänt utgå från befintliga strukturer som till exempel vägnät, bostäder. En annan aspekt vid valet är att undvika lägen som har stort intresse för allmänhet samt växt- och djurliv. Exempel på sådana platser är, utöver skyddade områden, grunda vikar och utskjutande uddar eller strömsträckor i rinnande vatten. Platser som också är mindre lämpade för LIS är områden med fornlämningar som är skyddade enligt Kulturmiljölagen då det både kan bli kostsamt och resultera i att ingen dispens kan medges. Brukningsvärd jordbruksmark samt områden med risk för översvämning bör generellt undvikas. Allmänt kan också sägas att miljö kvalitetsnormen för till exempel en sjö kan bli styrande för hur omfattande exploateringar som kan tillåtas. I vårt län måste också hänsyn tas till viktiga strukturer för rennäringen, exempelvis är det olämpligt att lägga ett LIS-område som bryter en flyttled.

Kommentar

Se kommentarer under respektive avsnitt.

Arvidsjauras kommun föreslår ett stort antal LIS-områden och nämner en ”etableringsreserv” i strandnära lägen. I översiktsplanen anges att kommunen har valt att lägga ut förslag på fler tomtplatser än dagens efterfrågan ger vid handen och att detta görs för att underlätta och förkorta handläggningstiden. Om förfrågningar kommer på platser som inte pekats ut avser kommunen att pröva utifrån kriterier som formulerats i kommunens riktlinjer. Här framgår att kommunen och Länsstyrelsen har olika uppfattning gällande enstaka bostäder utanför utpekade LIS-område. Med utgångspunkt i nu gällande lagstiftning, utvecklad praxis och länsstyrelserna i Norr- och Västerbottens tolkning av lag och praxis blir det svårt att tillämpa kommunens viljeinriktning. Det pågår för närvarande en ny utredning om hur landsbygdsområden ska kunna få lättnader i strandskyddet.

När det gäller den stora mängden fornlämningar och även förekomst av skyddsvärd natur i LIS-områdena utvecklas synpunkterna under rubrikerna Kulturmiljö respektive Naturmiljö. Synpunkter när det gäller rennäringen finns under rubrik Rennäring.

Länsstyrelsen lämnar i detta avsnitt främst synpunkter på de föreslagna nya LIS-områdena. De ändringar/tillägg som endast handlar om användning (verksamhet/boende) som gjorts godtas. LIS-områden från nu gällande översiktsplan kommenteras översiktligt. Nedan följer Länsstyrelsens preliminära bedömningar av tillkommande områden.

- Abraure bedöms som lämpligt.
- I området Avaviken-Gullön har några områden tillkommit varav åtminstone Avaviksområdena ansluter till tydliga strukturer. Den relativt stora förekomsten av fornlämningar i området måste särskilt beaktas (gäller för övrigt många områden). Kommunen har i denna samrådsversion förtjänstfullt angett att en samrådszon om 150 meter från fornlämningar kommer att illustreras på kartorna över respektive LIS-område i granskningsversionen. Nya riktlinjer anger att samrådszonen bör vara 100 meter. Förutsatt att fornlämningar hanteras enligt vad Länsstyrelsen anger finns i övrigt inga invändningar

Samrådsredogörelse

- Vid Auktsjaur finns i samrådsversionen av översiktsplanen fyra nya områden, Auk 1 till Auk 4. Länsstyrelsen bedömer att dessa i stora drag kan anses lämpliga då de ansluter till befintlig bebyggelse. Auk2 skär dock av en flyttled av riksintresse vilket måste hanteras.
- Björkberget bedöms som lämpligt, ansluter till befintliga strukturer.
- Båthusviken. Inget att erinra.
- Fristad Fr2 och Renudden R1 ansluter till befintlig bebyggelse och vägnät och ses som lämpliga. Det gör även Fr1, men för delen från sumpområden och vattendrag vid Lilltjärnviken och mot sydost, bör göras noggranna avvägningar för hur vägdragning ska ordnas med minsta möjliga påverkan på hydrologin alternativt utesluta området. Eftersom Fr1 ansluter mot hembygdsgård och byggnadsminne bör ett respektområde lämnas, se vidare under rubriken Kulturmiljö.
- Samma som för Fr1 avseende vattendrag/hydrologi gäller för Grundträsk, Gr1, södra delen väster om vattendraget. Kanske vore det lämpligt att avsluta LIS-området vid bäcken.
- För tillkommande område vid Lauker finns inget att erinra då det finns strukturer som stödjer ett utpekande.
- Myrkulla har lagts ut som verksamhetsområde. Inget att erinra.
- Nya Bastuselet, NB1b. Tillsammans med tidigare område omfattar förslaget cirka fem kilometer längs älvstranden. Det finns anledning att på en så lång sträcka lämna obebyggda luckor mellan eventuella rader av bebyggelse.
- Vid Städdjaur, Stä1, finns vissa strukturer som gör att området möjligen kan bedömas som lämpligt.
- Vaxnäs: Den stora fornlämningsförekomsten gör att det norra området får bedömas som olämpligt.
- Vid Östra Kikkejaur har ett område tillkommit, Ök6. Det ansluter till befintlig bebyggelse vid norra Holmnäs och får anses som lämpligt.

Kommentar

Kommunen har diskuterat LIS-området Auk2 med Östra Kikkejaure sameby. Samebyn har beskrivit att flyttleden förvisso ligger ungefär rätt i kartunderlaget eftersom samebyn ibland flyttar över sjön. Samebyn ser dock inte några problem med detta LIS-område eftersom det ligger inne i byn vid befintlig bebyggelse. Norr om Långudden finns ingen bebyggelse vilket innebär att samebyn inte ser att det ska vara några problem att flytta norr om Långudden. Området får därför ligga kvar i planen. Kommunens bedömning har tydliggjorts i handlingarna.

En rekommendation har lagts in för LIS-området Fr1 om att "För delen från sumpområden och vattendrag vid Lilltjärnviken och mot sydost, bör göras noggranna avvägningar för hur

Samrådsredogörelse

vägdragning ska ordnas med minsta möjliga påverkan på hydrologin.”

LIS-området Fr1 har minskats så att den del av LIS-området som överlappade bevarandeprogrammet har tagits bort.

LIS-området Gr1 har minskats ner så att LIS-området avslutas vid bäcken.

I beskrivningen av området NB1 och NB1b har följande text lagts in:

”Eftersom området omfattar en så pass lång sträcka längs älvstranden är det extra viktigt att lämna obebyggda luckor mellan eventuella rader av bebyggelse.”

För området finns redan rekommendationen: ”Gröna kilar mellan grupper av bebyggelse ska lämnas inom utpekade LIS-områden för att säkerställa fortsatt strandåtkomst för djur- och växtliv samt allmänt friluftsliv. Vegetation ska också sparas i strandkanten.”

Eftersom lagstiftningen om fornlämningar gäller oavsett ser kommunen inget problem med att Vaxnäs är utlagt som LIS-område. Se vidare under avsnittet om fornlämningar.

Länsstyrelsen har även synpunkter på några av de tidigare LIS-områden som finns i nu gällande översiktsplan. Det föranleds exempelvis av att ny kunskap framkommit.

Flera av de utpekade LIS-områdena bedöms som olämpliga ut naturvårdssynpunkt. Ett tydligt exempel är Ljusträsket. I Ljusträskbäcken som är utflödet från Ljusträsket finns ett av landets och även Europas största bestånd av flodpärlmusslor. Beståndet är livskraftigt med föryngring och således mycket värdefullt. Ytterligare exploateringar kring vattendraget riskerar negativ påverkan på vattendraget och flodpärlmussle-beståndet. Området har enligt planeringsunderlaget ändrats så att det inte omfattar utloppet och mark inom 10 meter avstånd från utlopp samt våtmarker. En viktig förutsättning för musslornas fortlevnad är dock god vattenkvalitet. Av den anledningen anser länsstyrelsen det olämpligt med LIS-område (Lj1) vid Ljusträsket om det innebär ökade utsläpp till vatten.

Kommentar

En rekommendation har lagts in i planen om att krav på hög skyddsnivå bör ställas för tillkommande avlopp vid Ljusträsk.

Länsstyrelsen har inventerat ett större skyddsvärt område runt Moskoselet. Stora delar håller mycket höga naturvärden. Öster om sjön är naturvärdena lägre men de har ändå tagits med för att kunna behålla naturen i det natursköna området närmast sjön. Området bör klassas som strövområde för rörligt friluftsliv. Även den västligaste delen av Mo1 bör klassas om till strövområde. Vidare bör det område som klassats som skyddsvärd natur utökas norrut och åtminstone omfatta hela Granholmen. Även fortsättningen norrut och österut mot Sibbanjuönies och Kåtaholmen har höga naturvärden i de delar som ännu inte avverkats. Detta förslag har skickats till kommunen tidigare.

Kommentar

Det stämmer att kommunen fått ta del av underlag från länsstyrelsen. Mailet följer nedan. Kommunen har valt att lägga ut de utpekade områden som inte redan är utlagda som LIS-område

Samrådsredogörelse

som grönstruktur i planen.

>>> Forsmark Frederic <Frederic.Forsmark@lansstyrelsen.se> 2019-12-09 18:10 >>>
Hej!

Beträffande länsstyrelsens intressen i Moskoselet så fick jag ursprungligen tips från Ingemar Nyström om att det var omfattande avverkningar på gång runt Moskosel. Länsstyrelsen hade redan avgränsat ett område runt Moskoselet/Moskosel som vi bedömde kunde vara intressant att utreda vidare beträffande skogliga naturvärden, och troligen även friluftslivs-/rekreationsvärden.

Vi gjorde ett fältbesök i september och vår bedömning är att området har såväl höga skogliga naturvärden som betydande värden och potential för friluftsliv och rekreation. Moskoselet är både naturskönt och tätortsnära.

Bifogar en ny kartbild med det område (röd gräns) vi inventerade (röda punkter indikerar var vi har gått, gula figurer = avverkningsplanerat/avverkat). Vi tittade även på skogen som ligger alldeles bakom campingen, mellan E45 och vattnet, eftersom den också är avverkningsplanerad. Skogen har en del naturvärden då den har tämligen hög ålder, ca 150-200 år, men det är framförallt landskapsbilden och rekreationsvärdet med läget alldeles bakom campingen som gör den intressant att bevara.

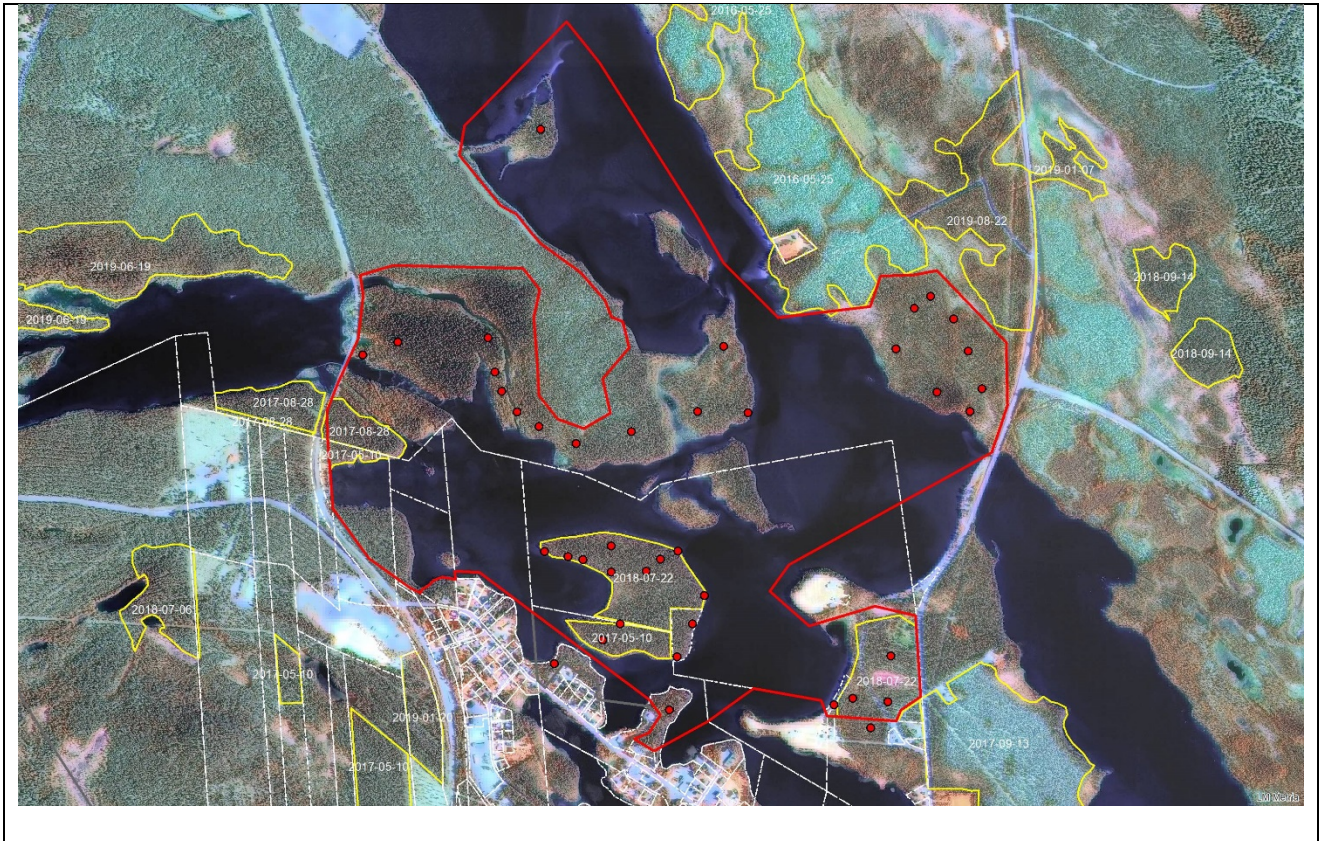
Vi har inget bestämt kring området i nuläget men det är ett skyddsvärt område som helhet. Avgränsningen är heller inte fast utan det är en utredningsgräns som visar det område vi inventerat och som är intressant för bevarande. Vi är fullt medvetna om att den omfattar mark nästan ända in på husen i tätorten, vilket säkert kan vara problematiskt ur vissa aspekter. Dock vore det synd för både biologisk mångfald och för byn om alla de avverkningar som planeras mitt inne i byn genomförs. Vi såg t.ex.havsörn lyfta alldeles där vi gick vid två tillfällen, det ena var från udden vid reningsverket.

Jag såg att du ringt också men hann gå hem innan jag kunde ringa tillbaka.
Jag provar att ringa imorgon om det passar.

Vänliga hälsningar

Frédéric Forsmark
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Naturskyddsenheten
971 86 LULEÅ
E-post: frederic.forsmark@lansstyrelsen.se
Tel. 010-225 52 86
Vxl. 010-225 50 00

Samrådsredogörelse

Kartmaterial

Vid genomgång och jämförelse i kartmaterialet i de olika dokumenten över LIS-områden finns olika färgmarkeringar samt att teckenförklaringar delvis saknas. Detta gör det svårt att följa och ha synpunkter då det blir otydligt och svårtolkat. Exempel: Jämförelse mellan översiktsplanen sidan 85, Jäkna och planeringsunderlag för LIS sidan 111.

Kommentar

På sidan 85 i samrådsversionen av planbeskrivningen framgick samtliga LIS-områden i Jäkna. På sidan 6 framgick befintliga LIS-områden i Jäkna och på sidan 111 framgick förslagen till utökning av LIS-områdena i Jäkna. Teckenförklaring har lagts in i planbeskrivningen.

Sammanfattning

Länsstyrelsens slutliga ställningstagande när det gäller områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen sker i granskningsyttrandet. Fram till dess finns tid för en fortsatt dialog mellan länsstyrelse och kommun.

Mellankommunala intressen

Det vore intressant att veta mer om det finns dialog/samarbete kommunerna emellan när det gäller val av exempelvis LIS- eller testområden som kan ge kommunöverskridande synergier. Till exempel kan Abraure som gränsar till Arjeplogs kommun vara ett sådant område.

Samrådsredogörelse

Kommentar

Kommunen har i ett tidigt skede (25/4-2019) bjudit in till en dialog med angränsande kommuner. Ett nytt avsnitt om mellankommunala frågor lades sedan till utifrån denna dialog där bland annat slutsatsen att LIS-områden kan stärka underlaget för service även i angränsande kommuner. Kommunen har dock inte fördjupat sig ytterligare i denna fråga på områdesnivå eftersom områdena redan utifrån den egna kommunens förutsättningar bedömts som lämpliga.

Hälsa, säkerhet och risker för olyckor, översvämning och erosion

Översvämningens risker hanteras för LIS-områden. Kommunen anger att sårbarhet och risker för områden har gjorts vid urvalet av områden.

Övriga synpunkter

Energi och klimat

Anpassning till förändrat klimat

Enligt PBL (2010:900) 3 kap 5 § 7 p. ska det av översiktsplan framgå ”kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra”.

Vidare anges i Boverkets PBL Kunskapsbank att: ”Planläggning enligt PBL ska ske med hänsyn till miljö- och klimataspekter/.../ Att anpassa bebyggelse utifrån förväntade klimatförändringar är således ett allmänt intresse enligt PBL.”

Under rubriken *Ställningstaganden och rekommendationer* anger kommunen att riskbedömning ska göras vid all lokaliseringssprövning, och att den *bör* bland annat omfatta erosion, skred, ras, översvämning. Vidare anges att bedömning *bör göras* vid exploatering av grönområden för att minska konsekvenser av skyfall.

I båda ovanstående fall används ordet *bör*, vilket innebär ett avsteg från det PBL föreskriver avseende krav att utföra riskbedömningar gällande klimatanpassning. Skrivningarna behöver ändras till ”ska”.

För att förtydliga vilka tidsperspektiv riskbedömningen ska hantera är det lämpligt att kommunen anger: ”Riskbedömning ska göras både utifrån dagens och framtidens förväntade klimat.”

Under rubriken *Ställningstaganden och rekommendationer* bör det även tilläggas att riskbedömning ska göras i de fall planerade markåtgärder kan försämra markens genomsläpplighet för regn.

Under rubriken *Riktlinjer för bedömning av LIS-områden* anges att ”Hänsyn ska tas till markförhållanden gällande skred- och rasrisk.” Till denna punkt är det lämpligt att tillägga: ”Riskbedömning ska göras både utifrån dagens och framtidens förväntade klimat.”

Kommentar

Planförslaget är justerat enligt förslaget från länsstyrelsen om ”ska” istället för ”bör” samt tidsperspektiv. Länsstyrelsen föreslår också att vi ska tydliggöra att riskbedömning ska göras i de fall där planerade markåtgärder kan försämra markens genomsläpplighet för

Samrådsredogörelse

regn. Detta är inte justerat i planen då kommunen anser att en riskbedömning alltid ska ske.

Klimat och energi

En samordning av den fysiska utvecklingen är av stor vikt för att skapa hållbara regionala strukturer. Genom att redan på en översiktlig nivå vara medveten om vilka fysiska strukturer som främjar ett minskat energibehov och minskade utsläpp av växthusgaser, möjliggörs en mer hållbar utveckling genom samordning av bebyggelse och transportplanering.

Planen tar hänsyn till utvecklingsplaner och strategier vad gäller hållbar utveckling och tillväxt från global till kommunal nivå. Utöver Agenda 2030 saknas dock en tydlig presentation av de klimat- och energimål som finns och hur kommunen avser att arbeta för att bidra till uppfyllelsen av dessa.

Kommentar

Av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen i den fysiska planeringen tänker ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Exempel på sådana mål och program kan vara:

Regionala tillväxt- och utvecklingsprogram

Länsplaner för transportinfrastruktur

De transportpolitiska målen

De nationella och regionala miljömålen

Regionala klimat- och energistrategier.

Det kan också handla om planer för:

Elektronisk infrastruktur

Avfallshantering

Kollektivtrafikförsörjning

Jämställdhet och integration

Exakt vilka mål, planer, program och strategier som kommunen bör ta hänsyn till i översiktsplaneringen går inte att säga eftersom dessa ändras över tid. Det är upp till kommunen att bedöma vilka som är relevanta för kommunens hållbara utveckling och den fysiska planeringen. (jfr prop. 2009/10:170 sid. 176-177).²

För att undvika upprepningar och få ett så lättläst dokument som möjligt har kommunen valt att fokusera på Agenda 2030 då även detta dokument syftar till en hållbar utveckling. Att redogöra för alla regionala och nationella mål bedöms enbart göra dokumentet längre utan att ge någon reell effekt.

Parallellt med kommunens översiktsplan har kommunen även tagit fram lokala miljömål. Kommunen har brutit ner de nationella miljömålen till fyra övergripande målområden, vilka anses vara av extra stor betydelse för Arvidsjaur. Dessa är:

- Giftfri och säker miljö
- Effektivare användning av energi och transporter
- Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö
- Levande sjöar och vattendrag.

² <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/oversiktsplanen/innehall/> (2020-02-11)

Samrådsredogörelse

För varje målområde finns mätbara delmål uppsatta och miljömålen följs upp årligen. Nya lokala miljömål avses, enligt styrdokumentet, tas fram senast hösten 2022.

Klimat- och energifrågorna berörs i planen men på ett i vissa fall alltför översiktligt sätt och konsekvenserna av de rekommendationer som ges är inte till fullo utredda.

I avsnittet En klimatsmart planering anges att kommunens målbild är ett samhälle med noll nettoutsläpp av växthusgaser. Dock framgår inte i planen när detta mål avses nås. Länsstyrelsen är positivt inställd till målet, då det ligger i linje med det nationella målet om att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045, men det kan med fördel förtydligas.

Kommentar

I planen har tydliggjorts att målet avser 2045.

I planen saknas även kopplingen till de nationella energimålen. I avsnittet Energiförsörjning anges att det är sektorerna transporter och småhus som står för den största förbrukningen av energi i kommunen. Med anledning av detta avser kommunen att underlätta för fler bostäder att ansluta sig till fjärrvärme och att verka för att förbränningen av förnybara bränslen i det kommunala energibolaget ökar. Länsstyrelsen ser detta som positivt, men skulle gärna se ett utvecklat resonemang kring detta. Finns till exempel andra möjliga biobränslen än torv och GROT? Länsstyrelsen vill också i detta sammanhang uppmärksamma att torv inte är ett förnybart bränsle. Länsstyrelsen skulle också gärna se ett förtydligande av resonemanget kring GROT samt en koppling till testnäringens stora effektbehov som framgår av avsnittet Test- och övningsverksamhet. I avsnittet saknas ett resonemang kring hur förbrukningen av energi inom transportsektorn kan minska.

Kommentar

Kommunen är medveten om att torv inte är ett förnybart bränsle.

Texten om bränslen vid fjärrvärmeproduktionen har utökats.

Testnäringens effektbehov är i sig något som ska leda utvecklingen mot bättre alternativ.

I planen finns rekommendationer om att bygga GC-vägar och att verka för miljömässigt kloka beteenden genom att bland annat genomföra en kampanj för ett hållbart resande med fokus på gång-, cykel- och sparkmöjligheterna. Kommunen ska också verka för en utveckling av laddinfrastruktur och det finns ett avsnitt med rekommendationer om samordnade transporter och kollektivtrafik. Kommunen gör bedömningen att det utöver detta behövs nationella styrmedel för att styra mot en minskad förbrukning av energi inom transportsektorn. Detta har tydliggjorts i planen.

I avsnittet om Energiförsörjning gör kommunen bedömningen att det finns potential för en ökad produktion av förnyelsebar energi i kommunen och presenterar ett ställningstagande om att ställa sig positiv till att enskilda markägare ges möjlighet till energiproduktion. Länsstyrelsen välkomnar detta, men saknar ett utvecklat resonemang kring hur produktionen skulle kunna ske och vilka energislag som avses. I avsnittet om Mellankommunala frågor framgår att kommunen har haft en

Samrådsredogörelse

restriktiv inställning till vindkraft och i avsnittet om Vindbruk konstateras att kommunen har bedömt att samtliga områden som var utlagda som riksintresse för vindbruk är olämpliga för ändamålet. Detta förefaller stå i viss konflikt med ställningstagandet om att välkomna enskildas produktion av förnyelsebar energi. I MKB framgår att två mindre områden för solcellsparker finns med i planförslaget, men beskrivning av detta saknas.

Kommentar

Det stämmer att kommunen haft en restriktiv inställning till vindkraft och det är inte vindkraft som avses i denna rekommendation. Rekommendationen har förtydligats till ”Kommunen ska ställa sig positiv till att enskilda markägare ges möjlighet till energiproduktion med hjälp av solenergi.” Texten har också utvecklats för att förtydliga detta, kort beskriva utvecklingen av solenergi samt att förslagen till solcellsparker beskrivits. I texten har även redogjorts för varför kommunen i tillägget angående vindkraft har en restriktiv inställning.

Under Klimat och andra risker presenteras kommunens syn på risker som är klimatrelaterade och löpande i planen presenteras ett antal ställningstaganden och rekommendationer som stärker kommunens möjlighet att möta klimatförändringarna. Bland annat anges att riskbedömningar ska genomföras vid alla lokaliseringsprövningar och omfatta risker kopplade till ett förändrat klimat, däribland erosion, skred, ras och översvämning. Dock är kopplingen till hur Arvidsjaurs kommun ska arbeta med att begränsa klimatpåverkan svag. I planen konstateras att arbetet bör intensifieras och i avsnittet En klimatsmart planering anges att framför allt transportsektorns utsläpp går att påverka genom översiktsplanering samt att kommunen bör verka för att möjliggöra detta. Ett resonemang kring hur detta arbete ska bedrivas bör dock framgå tydligare, bland annat i avsnittet Hållbara transporter och tillgänglighet. Nuläge för flera transportslag och vissa klimatpositiva åtgärder vad gäller tågtrafik, kollektivtrafik och samordnade transporter presenteras, men till exempel skulle avsnittet Järnväg kunna utvecklas med ett resonemang kring hur mycket växthusgasutsläppen skulle minska om 400 000 ton gods per år skulle kunna flyttas till järnvägstrafik. Avsnitten om Snöskotertrafik och Arvidsjaurs flygplats saknar helt information om utsläpp och hur dessa skulle kunna minskas.

Kommentar

Det stämmer att kommunen ser att det framförallt är transportsektorns utsläpp som går att påverka genom översiktsplanering samt att kommunen bör verka för att möjliggöra detta. I planen finns rekommendationer om att bygga GC-vägar och att verka för miljömässigt kloka beteenden genom att bland annat genomföra en kampanj för ett hållbart resande med fokus på gång-, cykel- och sparkmöjligheterna bör genomföras. Kommunen ska också verka för en utveckling av laddinfrastruktur. Kommunen gör bedömningen att det utöver detta behövs nationella styrmedel för att styra mot en minskad förbrukning av energi inom transportsektorn.

Kommunen är medveten om den stora klimatpåverkan som kommer av flygtrafik. Med anledning av Arvidsjaurs geografiska läge och extremt bristande kollektivtrafik är dock flygplatsen helt avgörande för tillgängligheten i Norrlands inland. För att minska påverkan på miljön kring flygplatsen och från dess verksamhet pågår ett ständigt förbättringsarbete med att minska utsläpp till luft, mark och vatten. Exempelvis har en maskin köpts in som kan halkbekämpa landningsbanorna med ånga och grus under delar av säsongen för att

Samrådsredogörelse

kunna minska användningen av urea. Plogbilarna som används inom flygets fastighet uppfyller klass Euro 5-standard på utsläppsnivåer.

Precis som länsstyrelsen skriver genererar snöskotertrafik också utsläpp. Kommunen bedömer inte att kommunen har några lämpliga styrmedel som kan påverka dess utsläpp utan även detta är en nationell fråga. Kommunen syftar inte till en ökad skotertrafik utan enbart till att verka för en fungerande snöskotertrafik som kan bedrivas utan att människor, djur, miljö eller egendom skadas eller störs samt att ta hänsyn till rennäringens intressen.

Detta har tydliggjorts i planen.

I avsnittet Vägar konstaterar kommunen att det är angeläget att etablera en laddinfrastruktur i Arvidsjaur kommun, men någon strategi för detta presenteras inte. Att ökade hastigheter på kommunens vägar även leder till en större klimatpåverkan nämns inte. Avsnittet Kommunala gator och gång- och cykelvägar skulle kunna kompletteras avseende att minskad hastighet i Arvidsjaur samhälle även leder till minskad klimatpåverkan.

Kommentar

Av planförslaget framgår rekommendationen ”Kommunen bör verka för en utveckling av laddinfrastruktur för elbilar.” Kommunen bedömer detta vara en tillräcklig detaljeringsgrad. I dagsläget finns sex så kallade Superchargers för Teslabilar i Arvidsjaur samt tre övriga publika laddstolpar (Coops, Hotell Laponias och Icemakers). Utöver detta planerar Skellefteå Kraft för att sätta upp två till tre laddstolpar i Arvidsjaur.

Under avsnitten ”konsekvenser” har tydliggjorts att ökade hastigheter på de stora statliga vägarna kan leda till större klimatpåverkan men att det skulle samtidigt innebära ökad tillgänglighet. Det har även tydliggjorts att lägre hastigheter på kommunens gator samt ett utökat GC-vägnät skulle ge minskad klimatpåverkan.

Förutsättningar för klimatsmarta och energieffektiva transporter diskuteras. Planen lyfter behovet av en fungerande kollektivtrafik som ger förutsättningar för att arbets- eller skolpendla inom kommunen och för längre resor utanför kommungränsen. I planen presenteras förslag på åtgärder för att stärka kollektivtrafiken och samordna transporter, vilket både har ekonomiska och klimatmässiga fördelar. Detta ser Länsstyrelsen mycket positivt på.

I miljökonsekvensbeskrivningen presenteras en analys av påverkan på miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan, som med fördel även kan framgå tydligare i plandokumentet.

Kommentar

Kommunen har valt att enbart redovisa miljömålen i miljökonsekvensbeskrivningen för att hålla planen så kortfattad som möjligt.

Jordbruk

God odlingsjord utvecklas genom biologiska processer som tar oerhört lång tid, och kräver stora resurser att skapa. Jordbruksmark är en ändlig resurs, och en av våra viktigaste resurser för att producera livsmedel och andra råvaror. I ett långsiktigt perspektiv är det viktigt att bevara möjligheten för kommande generationer att också kunna använda marken, eftersom ingen av oss vet

Samrådsredogörelse

var vår mat produceras om 20 eller 50 år. Globala fenomen som ökande befolkning, markförstöring och klimatförändringar kommer sannolikt att leda till ett långsiktigt och bestående ökat behov av jordbruksmark. Minskande matproduktion i Norrbotten gör oss extremt sårbara om vi skulle hamna i en krissituation, till exempel om gränserna stängs vid ett utbrott av smittsam sjukdom.

I Översikts- och tillväxtplan för Arvidsjaurs kommun under ”Generella riktlinjer för landsbygdsutveckling i strandnära läge” saknas ett förtydligande att etablering på jordbruksmark inte är förenligt med miljöbalkens 3 kap 4 §.

Kommentar

Texten nedan har lagts in under ”Generella riktlinjer för landsbygdsutveckling i strandnära läge”.

Av miljöbalken 3 kap. 4 § framgår att jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.

Kommunen anger att det är viktigt att ta hänsyn till kulturmiljövärden och den öppna landskapsbilden vid framtida exploateringar och att detta kan ske genom att bebyggelse placeras i utkant av jordbruksmark. Länsstyrelsen föreslår att i ställningstagandet även ska ingå en rekommendation att ta hänsyn till jordbruksmarkens värden, att ny bebyggelse inte ska utgöra ett hinder för att kunna bedriva jordbruksverksamhet, och att ny bebyggelse placeras på annan mark än jordbruksmark.

Kommentar

För LIS-områdena i Lauker och Lomträsk har tydliggjorts att hänsyn bör tas till jordbruksmarkens värden och att ny bebyggelse inte ska utgöra hinder för att kunna bedriva jordbruksverksamhet.

På de kartor som visas i Översikts- och tillväxtplanen, och på de markanvändningskartor som finns under ”Relaterade Dokument” saknas tydlig markering för jordbruksmark.

Kommentar

Under avsnittet ”Skogsbruk och gröna näringar” har texten utökats vad gäller jordbruksmarkens värden. Rapporten som länsstyrelsen beskriver har också noterats som underlag. Underlag som visar bevarandevärd odlingsmark har också lagts in i planeringsunderlaget.

Kulturmiljö

Synpunkter på översiktsplanen gällande kulturmiljölagens 1-2 kap, bebyggelse- och landskapsvärden ur kulturhistorisk aspekt.

Under Hög livskvalitet i attraktiva miljöer tas bebyggelsemiljön och den utveckling som önskas upp. Kvaliteter som nämns, till exempel skala-lågt byggda, hus i liv mot fastighetsgräns/gata har sin

Samrådsredogörelse

grund i de äldre byggnaderna och är avgörande för miljöns karaktär. Nämnas bör också den utformning som de äldre byggnaderna har som traditionell trähusbebyggelse med arbetade listverk, traditionella träfönster och entréer. Byggnadernas funktion som exempelvis har varit handelshus, magasin eller bostadshus är tydligt avläsbar och flera av byggnaderna har höga kulturhistoriska värden. Med sin utformning bidrar de tydligt till ett mer intressant och attraktivt centrum genom att skapa en bild av Arvidsjaur och med detaljer som fångar blicken. Ställningstagandet att ”Nuvarande karaktär av Storgatan bör förädlas” bör hellre skrivas ”behållas och utvecklas” vilket tydligare ger fler dimensioner.

Kommentar

Avsnittet om kvaliteter i Arvidsjaur tätort och rekommendationen om Storgatan har uppdaterats i enlighet med länsstyrelsens synpunkter.

Det nya kulturmiljöunderlaget för bebyggelse i centrum är gediget och ger rekommendationer om skydd och varsamhetsbestämmelser. För att skydda den äldre bebyggelsen och behålla kvaliteter man vill värna, bör man fullfölja ställningstaganden ovan med bestämmelser i detaljplanearbete. Utformningsbestämmelser för ny bebyggelse för att skapa och medverka till karaktären bör även tillkomma. Det är ett sätt att visa på hur man ska tillvarata kulturhistoriska värden och se dem som en varaktig resurs.

Kommentar

Kommunen instämmer i att kulturmiljöunderlaget kommer att vara ett värdefullt underlag vid framtida prövningar av bygglov och vid framtagandet av detaljplaner.

Kulturmiljö har ett eget avsnitt ”*Kulturmiljövård*” (bör vara rubrik ”kulturmiljö” som är rätta begreppet). Här saknas en beskrivning av kommunens fornvårdsmiljöer, varav en ligger inom ett föreslaget LIS-område (Jäkna) och Norrbottens läns kulturmiljöprogram. Saknas gör även en presentation av Arvidsjaur gamla kyrk- och marknadsplats som kommunen själva har skyltat. Under rubriken nämns bland annat byggnadsminnet Lappstaden och kulturresevatet Gallejaur. Dessa två miljöer är speciella och är mycket välbevarade. Här finns skäl att vidareutveckla texten; kommunen äger marken för Lappstaden och i Gallejaur finns en besöksverksamhet och Länsstyrelsen är förvaltare för kulturresevatet. Här finns en viktig möjlighet för kommunen att på olika sätt stödja miljöerna, det gäller även fornvårdsmiljöerna samt miljöer utpekade inom länets kulturmiljöprogram, till exempel genom att ta vara på den pedagogiska potentialen. Det kopplar ihop med skrivningen på sidan 26 om att ”lyfta fram kulturmiljön som en viktig resurs...”. Det blir också tydligt att kulturmiljöerna är en resurs för upplevelser och turism, vilket bör lyftas under rubrik Besöksnäring där ett ställningstagande finns om utveckling av kulturområden samt informations- och marknadsföringsinsatser.

Kommentar

Rubriken har justerats. Kommunen har valt att redogöra för planeringsunderlag i ett särskilt dokument. I dokumentet ”Planeringsunderlag” finns beskrivet om fornvårdsmiljöerna och Norrbottens kulturmiljöprogram. I planen har meningen ” En annan viktig kulturmiljö är miljön kring Arvidsjaur gamla kyrk- och marknadsplats som ligger intill Gamla Prästgården.” lagts till.

Kommunen har tagit del av fornvårdsmiljöerna som GIS-skikt och uppdaterat

Samrådsredogörelse

planeringsunderlag med denna information. LIS-området i Jäkna har minskats ner med anledning av fornvårdsmiljön. För LIS-området i Trollforsen har istället en rekommendation lagts in. I kartorna över LIS-områdena har fornvårdsmiljöerna synliggjorts.

Av planen framgår att det kommunala kulturmiljöprogrammet ska revideras. I det arbetet får frågan om hur kommunen kan stödja miljöerna hanteras närmare.

Under avsnittet om besöksnäringen har tydliggjorts att även kulturmiljön utgör en viktig resurs för upplevelser och turism.

Kulturmiljöprogrammet nämns under ”Ställningstaganden och rekommendationer”. Men det är oklart om det är länets kulturmiljöprogram eller ett kommunalt program som avses. Ingenting nämns i texten om detta program eller de utpekade områdena som finns i kommunen. Länets kulturmiljöprogram finns heller inte med i kartmaterialet. Länsstyrelsens mening är att avsnittet ”Kulturmiljövärd” är något tunt i jämförelse med andra avsnitt och borde bearbetas och utvecklas.

Koppling till kulturmiljö saknas mellan de olika avsnitten i planen, under flera av de olika avsnitten i detta kapitel (Attraktiv livs och boendemiljö, Kultur och fritid, Friluftsliv, Folkhälsa samt även i avsnitten Besöksnäringen, Gröna näringar samt Samiska näringar i kapitlet Smarta hållbara innovationer och entreprenörskap). Koppling kan göras bland annat med hjälp av de konkreta miljöer i kommunen som är utpekade i Norrbottens kulturmiljöprogram och bevarandeprogrammet för odlingslandskapet. De kan ha funktion eller karaktär som faller in under rubricerat område, till exempel en historisk samisk miljö eller ett välbevarat odlingslandskap.

Kulturmiljölagen syftar inte endast till att skydda enstaka fornlämningar utan att se till helheten, kultur-/miljöerna bevaras. Kulturmiljölagen är därför lika viktig som andra miljölagstiftningar och ska hanteras likvärdigt. Bestämmelser om kulturmiljön finns också ibland annat i miljöbalken, plan- och bygglagen och skogsvårdslagen.

Kommentar

I rekommendationen och texten har tydliggjorts att det är kommunens kulturmiljöprogram som avses.

Länets kulturmiljöprogram finns med i kartmaterialet.

För att undvika upprepningar och få ett så lättläst dokument som möjligt har kommunen valt att enbart i undantagsfall hänvisa mellan avsnitten. Kommunen har också försökt att hålla texterna korta för att få ett så kärnfullt dokument som möjligt.

Kommunen har på ett flertal ställen i handlingen angett att byggande i strandnära lägen bör underlättas samt att LIS-områden möjliggör byggandet i strandnära lägen. Detta kommer troligen att innebära att krav på arkeologiska insatser ökar då det är mycket vanligt att det på torra markpartier i samband med vattendrag ofta finns lagskyddade fornlämningar. Kostnad för flertalet arkeologiska insatser ligger på verksamhetsutövaren. Hur kommunen ska informera om detta samt hur kommunen tänker sig arbeta med dessa frågor inom tex. LIS-områdena, men även generellt, bör beskrivas.

Samrådsredogörelse

I de Ställningstagande & rekommendationer som anges på sidan 72 ska det stå: Samråd (enligt KML 2 kap. 10 §) ska ske med Länsstyrelsen i tidigt skede i områden där fornlämningar förekommer närmare än ca 100 meter från den planerade verksamheten (tidigare samrådsavstånd var 150 m). Och detta gäller inte endast vid samlad bebyggelse med stor påverkan utan även vid enstaka byggnader eller mindre anläggningar, som enstaka stugor, enskilda vägar etc. Länsstyrelsen kan även kräva att en arkeologisk utredning ska utföras, se nedan där syftet för en arkeologisk utredning beskrivs, även detta bör framgå i handlingen.

I avsnittet "LIS-områden för boende eller verksamheter" krävs en ändring i sista stycket på sidan 73: Det är inte i vissa utan i flertalet av de nu föreslagna LIS-områdena som lagskyddade fornlämningar finns. Då även okända fornlämningar är skyddade i lag kan Länsstyrelsen ställa krav på att en arkeologisk utredning (enl. 2 kap. 11 § i KML) ska utföras innan verksamhet påbörjas. Det ska därför framgå tydligt att samråd (enligt KML 2 kap. 10 §) ska ske med Länsstyrelsen i områden där fornlämningar förekommer närmare än ca 100 meter från den planerade verksamheten.

Länsstyrelsen gör bedömningen att flertalet av de föreslagna LIS-områdena kräver en arkeologisk utredning innan markarbeten kan påbörjas. Fornlämningarnas utbredning kan fastställas i en arkeologisk förundersökning som bekostas av verksamhetsutövaren och om ingrepp i en fornlämning inte går att undvika krävs arkeologiska undersökningar (enl. kap.2 §§ 12-14 i KML). Även i de områden som anges för "transporter och infrastruktur", "solcellspark", "övnings och testområde och industri" kan arkeologiska utredningar komma att krävas innan marken kan tas i anspråk. Det gäller även för de befintliga LIS-områdena.

Kommentar

Kommunen instämmer i vikten av att informera om lagskyddet av fornlämningar och hur detta kan påverka processen. Kommunen har, efter dialog med länsstyrelsen, konstaterat att en fungerande lösning kan vara att tydligt ange en samrådszon kring en fornlämning inom vilken samråd behöver ske med länsstyrelsen. På så sätt kan lagstiftningen kring fornlämningen hanteras på ett betryggande sätt. Kommunen är medveten om att detta kan innebära att en viss tänkt exploatering inte kommer tillstånd på grund dispens inte kan medges med hänvisning till lagstiftningen eller på grund av kostnader för utredning. Om kommunen är tydlig med förutsättningarna vet dock den sökande vad som gäller och kan välja förhållningssätt. Kommunen har dock ytterligare tydliggjort förutsättningarna i planen.

Länsstyrelsens menar att kommunen inte bör föreslå LIS-områden där det ligger så pass mycket kända fornlämningar att det redan i planeringsstadiet inte finns utrymme för byggnationer eller verksamhet utan arkeologiska undersökningar, se nedan under "Information om fornlämningar...". Även lämningar som ser ut att ligga i vattnet kan mycket väl sträcka sig upp på land. Ett sådant område anser Länsstyrelsen är Jäkna (J3b) som även är ett område som Länsstyrelsen skyltar och vårdar inom Fornvårdsprogrammet. Information om det saknas i beskrivningen. Även Fristad (Fr1) och Vaxnäs (Va1) kan möjligen vara sådana områden.

Det bör också påpekas att LIS-områden som även berör vattenområde ingår i beskrivningarna ovan. Även om endast "få" forn- eller kulturlämningar finns på land kan ytterligare lämningar finnas i vatten, inte minst inom dämnda områden.

Samrådsredogörelse

Då kommunen väljer att lägga LIS-områden inom områden med fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar, är det av stor vikt att kommunen även beskriver varför man valt att göra ett sådant ställningstagande trots risk för inskränkningar eller avslag vid prövning, bl.a. enligt kulturmiljölagen, samt, inte minst, varför man bedömt att det inte finns några alternativ. Ansvaret att skydda och vårda kulturmiljön delas av alla i enlighet med 1 kap 1 §, kulturmiljölagen. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljö. Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas. Bestämmelserna i denna lag syftar till att tillförsäkra nuvarande och kommande generationer tillgång till mångfald av kulturmiljöer. Enligt miljöbalken ska värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och i "Hushållningsbestämmelserna" finns krav på att områden och miljöer som har allmän betydelse på grund av deras kulturvärden så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dem. Områden av riksintresse ska skyddas mot sådana åtgärder.

LIS-område Fristad 1 bör minskas i norra delen mot byggnadsminnet Fristad för att lämna ett respektområde. Fristad är en före detta bondgård som har kvar sin karaktär genom öppna marker och en rad ekonomibyggnader spridda på gården, i förhållande till hur marken har använts. Gården utgör en välbevarad miljö. Här är också ett utpekade område i Bevarandeprogrammet för odlingslandskapet som överlappas av LIS-området. Den del av LIS som krockar med området för bevarandeprogrammet bör tas bort som LIS-område. En fråga att ställa sig är hur LIS-området ska bli tillgängligt via väg. Den väg som nu leder mot området från norr går genom byggnadsminnet och skulle ändringar vara aktuella krävs en tillståndsprövning enligt KML.

Kommentar

LIS-området Fr1 har minskats så att den del av LIS-området som överlappade bevarandeprogrammet har tagits bort.

Ingen förändring av vägen genom byggnadsminnet planeras.

I övriga LIS-områden som berör äldre jordbruksmark bör hänsyn tas till den karaktär som finns kvar, eller rester av densamma. Hänsyn gäller hur tomter läggs ut, hur byggnader placeras och hur område och tomter organiseras. Detta kan sorteras in under att beakta allmänna intressen.

Kommentar

För LIS-områdena i Lauker och Lomträsk finns följande rekommendation utlagd sedan tidigare: " Det är viktigt att ta hänsyn till områdets kulturmiljövärden och den öppna landskapsbilden vid framtida exploatering av området. Detta kan exempelvis ske genom att ny bebyggelse placeras i utkanterna av jordbruksmarken." För LIS-områdena i Lauker och Lomträsk har tydliggjorts att hänsyn bör tas till jordbruksmarkens värden och att ny bebyggelse inte ska utgöra hinder för att kunna bedriva jordbruksverksamhet.

För LIS-områdena i Pjesker finns följande rekommendationer utlagda sedan tidigare: " Det är viktigt att landsbygdsutveckling i strandnära läge i Pjesker inte sker på ett sådant sätt att förutsättningarna för att aktiva lantbruk ska kunna fortsätta bedrivas och utvecklas riskerar att äventyras. Landsbygdsutveckling i strandnära läge kan dock även vara ett sätt att möjliggöra för landsbruksföretagaren som mångsysslare med gården som bas att utveckla sin verksamhet inom andra områden som turism. Detta kan i sin tur innebära en tillräcklig sysselsättningsbas för lantbruksföretagaren att upprätthålla jordbruket." samt "Vid

Samrådsredogörelse

exploatering är det även viktigt att områdets kulturmiljövärden och den öppna landskapsbilden.”

Utöver detta finns även en allmän rekommendation inlagd i planen om att odlingslandskapet och jordbruksmarken värden för framtida odlingsbehov bör värnas.

Synpunkter gällande MKB

Den är i huvudsak kommunövergripande och resonemang förs inte specifikt om de aktuella platser där förändringar planeras. Markanvändningskartorna och LIS-områden visar till viss del var olika intressen kan krocka. Men det saknas ett kartunderlag som tar upp allmänna intressen och riksintressen tillsammans med det som planeras. En tydlig redovisning om var eventuella konflikter mellan intressen eller där intressen kan samverka bör finnas med för tydlighetens skull.

På sidan 13, Kulturmiljö och friluftsliv – här anser kommunen att justeringar gjorts efter det kunskapsunderlag för kulturmiljövärden man tagit fram. Det bör dock motiveras bättre varför områdena valts. Länsstyrelsen menar att det inte är lämpligt att välja områden som innebär att tillstånd enligt kulturmiljölagen krävs.

I kapitlet Riksintressen och miljö kvalitetsnormer, under rubriken räknas byggnadsminnen skyddade enligt kulturmiljölagen upp, de har missat byggnadsminnet Fristad, fastigheten 1:30. 5 stycken ska det vara, sid 115. Rubriken bör vara Kulturmiljö.

Kommentar

Miljökonsekvensbeskrivningen har uppdaterats.

Den bebyggelse som är utlagd som bevarandevärd i Arvidsjaurers samhälle har justerats efter det kunskapsunderlag för kulturmiljövärden inom Arvidsjaurers samhälle som har tagits fram vilket innebär att det blir lättare för kommunen att ta hänsyn till kulturmiljövärden inom Arvidsjaurers samhälle. Detta har alltså inte med LIS-områden att göra. I texten har förtydligats att kunskapsunderlaget avser kulturmiljövärden inom Arvidsjaurers samhälle.

I arbetet med revideringen av översikts- och tillväxtplanen har samtliga befintliga LIS-områden analyserats. Tre utlagda LIS-områden har tagits bort då vi konstaterat att områdena inte omfattas av strandskydd (tidigare områden för verksamheter nr 5, 12 och 15). LIS-området Av2 har minskats ner av hänsyn till rennärings och LIS-området G2 har justerats efter synpunkter från Inlandsbanan. I övrigt bedömer kommunen de sedan tidigare utlagda områdena som fortsatt lämpliga.

Sedan planen antogs under hösten 2015 har ett antal ytterligare förslag till LIS-områden inkommit. För de nya förslagen har kommunen genomfört en GIS-analys för att analysera motstående intressen samt genomfört en natur- och friluftslivsinventering som underlag för urvalet av nya områden. Kommunen har även fört en tidig dialog med berörda samebyar om förslagen. Detta har resulterat i att vissa områdena inte bedömts som lämpliga samt att andra har justerats.

Eftersom det exakta läget för många fornlämningar inte är känt har kommunen gjort bedömningen att det inte är lämpligt att undanta ett område från LIS bara för att det ligger en fornlämning där av den enkla anledningen att det är oklart vilket område som i så fall

Samrådsredogörelse

behöver undantas. Kommunen har därför valt att, efter samråd med länsstyrelsen, lägga ut en samrådszon kring fornlämningarna. Resonemanget ovan har lagts in i planen.

Rubriken har justerats till "Kulturmiljö". Texten har uppdaterats så att Gården Fristad finns med.

Markanvändningskarta Moskosel

Moskosels Rallarmuseum, den före detta järnvägsstationen bör få skydds- och varsamhetsbestämmelser i detaljplan. Den är utpekad som bevarandevärd och det bör fullföljas med skydd i praktiken.

Kommentar

Kommunen noterar länsstyrelsens ståndpunkt. Precis som länsstyrelsens skriver är den utpekad som bevarandevärd i översikts- och tillväxtplanen. Frågan om vilka skyddsbestämmelser som är lämpliga får diskuteras vid ev. ändring av detaljplanen för området.

Övrigt

Handlingen saknar en konsekvensanalys gällande KML kap 2, dvs fornlämningar, till exempel vad det kan innebära för en verksamhetsutövare, se ovan, samt vilka skador det kan innebära på lagskyddade fornlämningar.

I och med ändringen av kulturmiljölagen 2014 så betonas ansvaret att skydda och vårda kulturmiljön. Namnbytet, från Kulturminneslagen till Kulturmiljölagen visar också att det inte bara handlar om att skydda enstaka fornlämningar utan att se till helheten, kultur-/miljöerna. Kulturmiljölagens koppling till annan lagstiftning förtydligas genom den upplysningsbestämmelse som påminner om att även andra lagar innehåller bestämmelser om kulturmiljön. Utöver gällande lagstiftning bör såväl kulturmiljömålen som miljömålen och Agenda 2030 vara vägledande för kulturmiljöarbetet på regional och kommunal nivå.

Kommentar

Miljökonsekvensbeskrivningen syftar till att integrera miljöaspekter i planeringen och beslutsfattandet så att en hållbar utveckling främjas. Kommunen gör bedömningen att det därför inte behövs någon redogörelse för vad fornlämningar kan innebära för en exploatör i detta dokument.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår även risken för påverkan på kulturmiljön. Bland annat framgår att risken att kulturmiljön påverkas vid exploatering av nya områden. Exempelvis finns kända fornlämningar runt flertalet av sjöarna med utpekade LIS-områden. Av MKB:n framgår att vid etablering av fordonstestverksamhet, detaljplaneläggning eller prövning av bygglov inom LIS-områden bör en kulturhistorisk bedömning genomföras.

Generella synpunkter för övriga dokument

Begreppet "fast fornlämning" gäller inte längre. Sedan lagändringen 2014 heter det endast "fornlämning" och handlingarna bör uppdateras gällande detta.

Sedan 2014 heter lagen kulturmiljölagen. Att fornlämningar är skyddade i Kulturmiljölagens 2 kap, måste framgå tydligare.

Samrådsredogörelse

Kommentar

Dokumentet ”Planeringsunderlag” har uppdaterats så att det står ”fornlämning” istället för ”fast fornlämning” och ”kulturmiljölagen” istället för ”lagen om kulturminnen”.

Naturmiljö

Mängden områden och det sätt de presenteras på innebär att det inte är möjligt att granska dem mer än översiktligt. Presentationen av LIS-områden är föredömlig på så sätt att områdena har besökts och att det därför finns en mer ingående naturtyps-beskrivning av nästan varje område samt bedömning av naturvärden, vilket många andra översiktsplaner brukar sakna. I de inventeringsrapporter som finns att läsa på kommunens hemsida finns även foton vilket är en stor fördel när man ska granska LIS-förslagen. Det är däremot mycket svårt att få en överblick över materialet. Alla föreslagna områden finns inte med i inventeringsrapporterna. Inte heller i bilagan *LIS, planeringsunderlag till översikts- och tillväxtplanen*. Eftersom områdena inte beskrivs i översiktsplanen krävs letande i de olika dokumenten för att skaffa sig en uppfattning om områdenas kvaliteter alternativt konstatera att beskrivning saknas.

En lista på områdena med hänvisning till beskrivningarna hade varit till god hjälp. Likaså hade den lilla, infällda översiktskartan som finns för varje område i bilagan *LIS, planeringsunderlag till översikts och tillväxtplanen* underlättat geografisk orientering för den som läser handlingen.

Kommentar

På sidan <https://www.arvidsjaur.se/sv/samhalle/Planer/tidigare-framtagna-underlag/> finns inventeringsrapporterna för de nya förslagen till LIS-områden. De LIS-områden som togs fram under föregående översiktsplanprocess har också inventerats men inventeringsrapporterna arbetades då in i handlingen ”Planeringsunderlag för landsbygdsutveckling i strandnära läge” som togs fram för den tidigare processen. Även vid denna inventering togs bilder från LIS-områdena. I en av kolumnerna i planeringsunderlaget finns rubriken ”Foto” och sedan nummer som hänvisar till de tagna bilderna. Länsstyrelsen hade inga synpunkter på detta upplägg under den förra processen.

Under denna översiktsplanprocess har vi gett andra instruktioner till konsulterna vilket resulterat i en bättre inventeringsrapport för de tillkommande områdena som sedan använts som underlag för dokumentet ”LIS, planeringsunderlag till översikts- och tillväxtplanen”.

Kommunen kan inte se att något LIS-område saknas i planeringsunderlagsdokumentet. De nya områdena ligger längst bak i dokumentet. Däremot har en innehållsförteckning lagts in i dokumentet för att förenkla läsbarheten.

Kommunen bedömer inte att det är prioriterat att göra om alla kartor så att det finns en infälld karta som visar orientering även i planbeskrivningen. Läget framgår tillräckligt tydligt på den kommuntäckande kartan. Däremot har en illustration lagts in i de inledande delarna av LIS-dokumentet som visar samtliga LIS-områden.

Antalet områden är stort. Kommunen har många mil med stränder och risken är stor att man bedömer kvantitet istället för kvalitet, alltså att det blir mängden stränder och inte strändernas betydelse för strandskyddets syften som avgör hur mycket som pekas ut.

Samrådsredogörelse

Många områden omfattar eller berör opåverkade våtmarker, partier av naturskogs-karaktär, bevarandevärda odlingslandskap, strandnära lövvegetation, grupper av gamla, grova träd och död ved, naturliga bäckar samt översvänningsmark. De utvalda strandpartierna kan i många fall hysa goda förutsättningar för växt- och djurliv antingen på platsen eller som spridningskorridor. Områden har även lagts ut på åsbildningar och påfallande ofta används områdena även för friluftsliv då det finns stigar, vindskydd och grillplatser på väldigt många av LIS-områdena. Flera av områdena ligger också inom riksintresse för naturvård och för friluftsliv samt vid eller inom Natura 2000-område.

Justeringar av områdesgränser och ”hål” för till exempel våtmarker och vattendrag har i många fall gjorts utifrån det som kommit fram i naturvärdesinventeringen, och konsekvent anges att ett avstånd av 10 m från våtmarker och vattendrag lämnats. Det finns även en avsikt att planera för att behålla grupper av värdefulla träd och bårder av vegetation i strandkanten.

Ambitionen är god även om restriktionerna i många fall inte torde vara tillräckligt, beroende på hur området kan komma att användas. Länsstyrelsen ser en stor risk för en övertro på att man kan planera bort negativ påverkan av en exploatering genom undantag och restriktioner. I en kommun som har så många mil av stränder borde det gå att hitta LIS-områden som, vid dispensprövning/upphävande, inte riskerar att falla på att syftena inte uppfylls.

Lämpligheten för bebyggelse eller annan verksamhet i ett visst område hänger förstås ihop med exploateringsgraden och verksamheten. För enstaka bostadshus/fritidshus kan flera av områdena fungera, men då kan man knappast hävda LIS, något som kommunen själv konstaterar på sidan 111, fjärde stycket . i ÖP. En samlad bebyggelse ger en större påverkan, mer vegetation som tas bort och mer hårdgjorda ytor som påverkar hydrologin även utanför LIS-området. Om träd/buskvegetation planeras att lämnas kvar mellan bebyggelse och vatten försvinner ju en del av tanken med strandnära boende. Erfarenheten visar att sådan vegetation har en tendens att försvinna då de boende på eget initiativ vill skapa fri sikt mot vatten. För att nå vissa av områdena behöver infartsvägar anläggas vilket medför ytterligare påverkan på naturmiljön.

Förutom mängden LIS-områden är flera av dem mycket långsträckta, flera kilometer långa. Då strandmiljöernas värden ofta är beroende av sammanhängande, opåverkad strandlinje som spridningskorridor hjälper det inte att bara lägga in gröna kilar mellan bebyggelse. Stranden blir ändå fragmenterad och kan förlora sina värden som livsmiljö.

Länsstyrelsen noterar att vissa av gränserna går ut över vattnet och undrar över tanken med det. Naturvärdesbeskrivning saknas generellt för vattenområdet. Länsstyrelsen noterar även att kommunen på sidan 69 i ÖP tycker att de bör arbeta för att lättnader i strandskyddet införs. Sedan ett tag pågår en översyn av strandskyddet där direktiven anger att strandskyddet ska göras om i grunden för att främst tillgodose landsbygdsområden.

På sidan 72, andra stycket konstateras att det är i den formella prövningen i detaljplaner eller enskilda dispensärenden som hänsyn ska tas till vad som gäller för den specifika platsen, en uppfattning som Länsstyrelsen helt delar. Sammantaget bedömer Länsstyrelsen dock att flertalet av LIS-områdena kommer att visa sig svåra att nyttja när det kommer till prövning och att de därför inte kan anses vara lämpliga att peka ut i översiktsplanen. Kommunen bör göra en ny översyn och välja bort de områden där man måste planera in särskilda hänsyn för att inte skada naturvärden.

<i>Kommentar</i>

Samrådsredogörelse

Kommunen lagt stor möda vid att göra GIS-analyser och inventeringar samt vid att föra dialog med kommunens samebyar. Kommunen har starka invändningar mot att ett underlag och förhållningssätt som accepterades under föregående översiktsplaneprocess för befintliga LIS-områden inte skulle vara tillräckligt för att också bibehålla dessa LIS-områden i den reviderade översikts- och tillväxtplanen. I annat fall känns det som att vår ambition om en kontinuerlig översiktsplanering i praktiken ligger oss i fatet.

Länsstyrelsen har vid aktualitetsprövningen inte framfört något annat än att samrådszon behöver tydliggöras.

Länsstyrelsen skriver att de ser en stor risk för en övertro på att man kan planera bort negativ påverkan av en exploatering genom undantag och restriktioner. Kommunen anser att detta är en nödvändighet för att kunna planera på en översiktlig nivå. En översiktsplan kan inte lösa alla detaljfrågor utan behöver peka på vad som behöver hanteras i kommande processer.

Länsstyrelsen skriver också att ”i en kommun som har så många mil av stränder borde det gå att hitta LIS-områden som, vid dispensprövning/upphävande, inte riskerar att falla på att syftena inte uppfylls”. Kommunen gör bedömningen att LIS-områdena är lämpliga men att det finns frågor att beakta i kommande processer. Visst skulle det säkert vara möjligt att hitta områden som inte kräver lika många restriktioner. Däremot skulle inte dessa leda till någon landsbygdsutveckling eftersom LIS-områden behöver vara så attraktiva som möjligt för att faktiskt leda till någon utveckling. Där bebyggelsestrycket är lågt går det inte heller att peka ut bara några få LIS-områden för att få tillstånd landsbygdsutveckling eftersom det inte på förhand kan förutses var det kan bli fråga om bebyggelse. Ofta vill man bygga i sin hemby eller på en plats dit man har anknytning. Samtliga nya områden har tillkommit efter önskemål från privatpersoner och verksamheter under åren 2015-2020 vilket innebär att de nya LIS-områdena har uppkommit ur ett verkligt behov.

Länsstyrelsen skriver också ” För enstaka bostadshus/fritidshus kan flera av områdena fungera, men då kan man knappast hävda LIS, något som kommunen själv konstaterar på sidan 111”. Det stämmer inte att kommunen där konstaterar att man inte kan hävda LIS för enstaka bostadshus/fritidshus. Avsnittet handlar om att tillämpa generella riktlinjer för landsbygdsutvecklings i strandnära läge i de fall ett ärende gäller ett område som inte är utpekade i översikts- och tillväxtplanen och avser etablering av näringsverksamheter eller bostadsbebyggelse i anslutning till befintlig bebyggelse eller i anslutning till utpekade LIS-områden. I slutet av detta avsnitt konstaterar kommunen enbart att länsstyrelsen och kommunen inte är överens i denna fråga och att detta kan påverka kommunens möjligheter att bevilja dispenser eftersom länsstyrelsen är överprövande instans.

Anledningen till att LIS-områdena omfattar såväl land- som vattenområden är att kunna nyttja LIS-skälet även vid önskemål om bryggor. Att någon inventering av vattenområdena inte har gjorts och att det därför krävs ytterligare analyser vid förfrågningar inom vattenområdena har tydliggjorts i planen. Det har även tydliggjorts att fornlämningar även kan finnas i vattenområden.

I planen har den pågående översynen av strandskyddet för att tillgodose

Samrådsredogörelse

landsbygdsområden också beskrivits. Kommunen ser positivt på detta arbete.

Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att mer medel borde avsättas för förvaltning och skötsel av naturreservat.

Friluftsliv

Översiktsplanen skulle vinna på att kompletteras med en fördjupad kartläggning och planering av områden av betydelse för friluftslivet. En kartläggning av områden för friluftsliv ger kunskap om hur och var friluftsliv bedrivs i kommunen och vilka områden som har potential att utvecklas. Kartläggningen blir ett av flera underlag för kommunens fysiska planering som kan utgöra ett stöd t.ex. när prioritering ska göras i samband med markexploatering, när olika intressen ska beaktas eller när man ska prioritera utförandet av anläggningar och underhåll i friluftsområden. Det kan också utgöra ett viktigt underlag att beakta vid exploatering av LIS-områden.

Kommunal planering av friluftsliv är ett stöd för att lyfta friluftslivet, att skapa attraktiva livsmiljöer som främjar folkhälsa och möjlighet till utomhusundervisning och utomhusvistelse för barn och andra utsatta grupper samt för att främja utveckling av den naturbaserade besöksnäringen. Kartläggning och planering av friluftsområden skulle också kunna utgöra ett kunskapsstöd i dialog kring områdesskydd. Här är det viktigt att kommunen fokuserar på sina egna ambitioner vad gäller till exempel tillgänglighet och marknadsföring av naturreservat. Vägledningar finns på Naturvårdsverkets webbplats.

Avsnittet ”Ett tillgängligt friluftsliv” på sidan 26 bör byta rubrik eftersom det har samma rubrik som ett tidigare avsnitt, förslagsvis till ”Skyddade områden som resurs för friluftslivet”.

Kommentar

I dagsläget bedömer kommunen inte att det är aktuellt att göra någon fördjupad kartläggning av områden av betydelse för friluftslivet. Under framtagandet av översikts- och tillväxtplanen har kommunen dock genomfört en kartläggning av vilka platser (naturområden, lekpark, skogsdungar etc.) skolor, fritids och förskolor använder sig av inom sin verksamhet utöver sina egna utemiljöer. Materialet har sedan utgjort underlag för de områden som lagts ut som grönstruktur i markanvändningskartorna.

I översiktsplanen finns rekommendationen ”Kommunen bör verka för en utveckling av kultur- och naturområden med vandringsleder och att på olika sätt tillgängliggöra dessa, samt prioritera informations- och marknadsföringsinsatser inom detta område. Tätortsnära anläggningar och områden är centrala för att alla ska kunna ta del av det rörliga friluftslivet.” Kommunen har sedan 2014, trots små resurser, arbetat mer intensivt med att på olika sätt tillgängliggöra naturområden för besökare och har sedan 2015 en samordnare för naturturism och friluftsliv. Självklart fokuserar kommunen huvudsakligen på sina egna ambitioner men är av den starka åsikten att Länsstyrelsen borde göra mer för att tillgängliggöra naturen inom Arvidsjaurs kommun, särskilt med tanke på det stora antalet naturreservat.

Avsnittet ”Ett tillgängligt friluftsliv” på sidan 26 har bytt rubrik till ”Skyddade områden som resurs för friluftslivet”.

Samrådsredogörelse

Transporter och infrastruktur

Tjernfjellstunneln som förbinder riksväg 95 med E6 är nu öppnad.

Kommentar

Justerat.

Generella/Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen anser att de transportpolitiska målen översiktligt borde nämnas samt utpekade viktiga funktioner i den regionala systemanalysen. Med det som utgångspunkt kan kommunen beskriva hur dom tänker arbeta för att uppnå målen.

Länsstyrelsen saknar kommunens strategi för att möta fossilfrihet i transportsektorn. Det står inte mycket om planer på laddmöjligheter och andra biodrivmedel.

Kommentar

En text om de transportpolitiska målen, den nationella planen för transportsystemet och länstransportplanen har lagts in i översikts- och tillväxtplanen.

Av planförslaget framgår rekommendationen ”Kommunen bör verka för en utveckling av laddinfrastruktur för elbilar.” Kommunen bedömer detta vara en tillräcklig detaljeringsgrad. I dagsläget finns sex så kallade Superchargers för Teslabilar i Arvidsjaur samt tre övriga publika laddstolpar (Coops, Hotell Laponias och Icemakers). Utöver detta planerar Skellefteå Kraft för att sätta upp två till tre laddstolpar i Arvidsjaur

I rutorna ”Konsekvenser” nämns ofta ”långsiktigt hållbart samhälle”, men det är svårt att se den röda tråden från rekommenderade ställningstaganden till att dessa just skulle verka för långsiktigt hållbart samhälle.

Kommentar

Avsnitten med ”Rekommendationer och ställningstaganden” samt ”Konsekvenser” i planen har setts över och specificerats upp där behov funnits.

Trafikverket har föreslagit att kommunen borde ta fram en trafikstrategi som då skulle vara en grund för översiktsplanen. Länsstyrelsen deltar gärna i ett sådant arbete.

Kommentar

Kommunen gör bedömningen att det i dagsläget inte är prioriterat att ta fram en separat trafikstrategi. Delar av de frågor som Trafikverket lyfter fram finns dock med i översikts- och tillväxtplanen.

Specifika synpunkter

Av inledande beskrivningen av Inlandsbanan får man uppfattningen att den är mycket viktig i hela sin sträckning för transporter idag, vilket inte stämmer. Inlandsbanan bör tydligare beskrivas i funktioner idag och var dessa finns, samt den långsiktiga ambitionen med inlandsbanan och vilka förutsättningar man ser för detta så att det blir tydligt vad som är vad. Regeringsuppdraget gällande Inlandsbanan är ”Funktionsutredning avseende Inlandsbanans framtida funktion i det svenska järnvägsnätet”

Samrådsredogörelse

Kommentar

Texten om Inlandsbanan har uppdaterats.

Avseende tvärbanan Arvidsjaur-Jörn så är kommunen positiv till såväl testbanan som Inlandsbaneprojektet inklusive återöppnande med godstrafik på tvärbanan. Två saker som har tydliga konflikter och som inte med säkerhet går att kombinera. Detta kanske bör problematiseras och gärna att kommunen framhåller sin syn på saken och om något av dessa är viktigast ifall det inte går att kombinera.

Kommentar

Kommunen har i sitt yttrande till Trafikverket i frågan framhållit att kommunen ser positivt på förslaget att inrätta en tågtestbana mellan Arvidsjaur och Jörn. Tågtestbanan skulle skapa förutsättningar för en effektiv och välfungerade tågtrafik med positiva konsekvenser för såväl samhälle som miljö till följd. Kommunen har samtidigt framhållit att det optimala vore om banan kunde samnyttjas med Inlandsbanan AB för att även möjliggöra godstrafik. Eftersom frågan inte ligger på kommunens bord bedöms detta i dagsläget vara ett tillräckligt ställningstagande. Formuleringen ovan har lagts in i planen.

För projektet Barents road så står det att ett internationellt projekt pågår med syfte att förbättra kommunikationerna. Stämmer detta? Tidigare bedrevs ett kollektivtrafik-projekt inom Barents road som också länsstyrelsen deltog aktivt i, men det ligger nere sedan länge. Barents road-föreningen finns fortfarande men pågår något projekt för att förbättra kommunikationerna?

Kommentar

Det stämmer att projektet är avslutat. Meningarna om projektet har strukits.

Öppnandet av Tjernfjellstunneln kommer innebära en ökning av framförallt tung trafik. Men kommunen drar ingen slutsats av detta för Arvidsjaur. Förleder detta några problem eller behov av särskilda åtgärder mm i Arvidsjaur? Länsstyrelsen instämmer i att frågan om en klassificering till Europaväg bör prövas med tanke på avstånden mellan gränsövergångarna samt att Rv95 har lika stora godsflöden som E12, dock lägre personbilsantal.

Kommentar

Kommunen ser öppnandet av Tjernfjellstunneln och den ökning av tung trafik som detta förväntas leda till som ytterligare ett argument för att klassa om vägen till Europaväg. Trafikverket arbetar också med en åtgärdsvalsstudie i form av en stråkanalys för väg 95 och kommunen avser delta i arbetet. I dagsläget har kommunen dock inte konstaterat några ytterligare behov av åtgärder än de som redan finns med i planförslaget. Kommunen föreslår att Trafikverket bygger en gång- och cykelväg längs delar av sträckningarna genom Glommerträsk och Moskosel samt att cirkulationsplatser byggs i korsningen Skillnadsgatan/Storgatan (vid OK) samt efter väg 95 i korsningen väg 95-Järnvägsgatan (vid Dollarstore), väg 95 – Laukervägsåskälet samt korsningen väg 95- Järnvägsgatan (vid Polaris).

Trafikverket har i flera omgångar sänkt hastigheterna på vägarna i länet. Något som också länsstyrelsen anser vara ett problem då vägarna syftar till att uppnå även andra transportpolitiska

Samrådsredogörelse

delmål än trafiksäkerhet och nollvisionen. Kommunen kan med fördel beskriva vad det innebär för Arvidsjaur.

Kommentar

Kommunen instämmer med länsstyrelsen om problemet. En beskrivning av detta finns redan i planen:

”Vid flertalet tillfällen genom åren har Trafikverket kommit med förslag om att sänka hastigheterna på vägarna i norra landsändan på grund av skicket på vägarna. Hastighetssänkningar är inte en hållbar lösning i en region som redan har en utmaning med långa avstånd och transporttider och får aldrig användas för att ersätta investerings-, underhålls- och driftåtgärder. Vägar som väg 95, väg 94, väg 365 och E45 är oerhört viktiga för den regionala utvecklingen och fungerar som matarleder för bl.a. kollektivtrafik, testnäringen, näringslivets transporter, turistnäringen och arbetspendlare. Kommunen bör därför verka för att investerings-, underhålls- och driftåtgärder på de stora statliga vägarna kontinuerligt genomförs så att hastigheterna på vissa sträckor kan höjas.”

På sidan 52 Ställningstagande och slutsatser står att kommunen ska verka för vissa GC-vägar och det är något som inte beskrivits alls i texten innan så det känns lite ryckt ur luften. Längre ner står det om två ”riksvägar”. Det finns bara två riksvägar i Arvidsjaur kommun och det är Rv95 samt Rv94.

Kommentar

Texten har utvecklats om GC-vägar. Texten har justerats så att det står väg 373 istället.

Med tanke på att vikten av RV95 uttryckts borde det kanske också nämnas att det tidigare fanns gränsöverskridande busstrafik till Norge längs Silvervägen. Denna lades ner för ett antal år sedan framförallt för att Norska sidan inte ville delta i samarbetet längre Detta kanske bör nämnas om kommunen tycker att denna var värdefull och skulle vilja att den återupprättades. Länsstyrelsen jobbade aktivt för att den skulle vara kvar, då den hade börjat få bättre beläggning. Så känslan var att den lades ner när den gick bra och utvecklades.

Kommentar

Nedanstående stycke har lagts in i planen:

Kommunikationerna är inte heller anpassade för turister som vill ut i Arvidsjaur byar och som inte har tillgång till egen bil. Likaså möjligheten att ta sig till närliggande kommuner och framförallt fjällvärlden. Kommunen bör arbeta för en återupptagen och utvecklad kollektivtrafik över gränsen mot Norge. Det kan också tillgängliggöra kollektiva transportmöjligheter i form av flyg och tågförbindelser på norsk sida.

Näringsliv/Tillväxt/Verksamheter/Handel

Länsstyrelsen har tillsammans med Luleå tekniska universitet och Region Norrbotten i projektet Regional förnyelse under 2018 tagit fram en kompetensörjningsanalys där behovet av arbetskraft både på länsnivå och kommunnivå redovisas.

Kommentar

Samrådsredogörelse

Analysen kommer att utgöra ett underlag för kommunens strategiska kompetensförsörjningsplan.

Länsstyrelsen ser i huvudsak positivt på utveckling av biltestverksamhet och besöksnäring enligt översiktsplanen. Dokumentet relaterar till att testindustrin blir alltmer elintensiv och att överföringskapaciteten via elnätet behöver byggas ut.

En skillnad mellan LIS-områden och utlagda verksamhetsområden för testverksamhet etcetera är att de förstnämnda beskrivs tämligen väl. Generellt saknas beskrivningar för de planerade verksamheterna. Det framgår inte vilken verksamhet som planeras, i vilken omfattning och hur avvägning sker mot övriga intressen. För verksamhetsområden i anslutning till sjöar/vattendrag som omfattas av strandskydd är det oklart hur strandskyddet ska hanteras vid prövning.

I flera av övnings- och testområdena finns delar som har höga naturvärden. Det är viktigt att verksamheten lokaliseras och utformas på ett sätt som inte skadar dessa värden. Här följer några exempel:

- I biltestområde 6 finns ett flertal dokumenterade nyckelbiotoper, utöver dessa finns i södra delen ytterligare ett mindre skogsområde med höga naturvärden.
- Övnings- och testområde nr 79 som ligger som en krans runt naturreservatet Såkevarebergen kan vara olämpligt om det hindrar besökare till reservatet eller stör besökare och djurliv i reservatet genom ökat buller.
- Inom testområdet vid Skidnäsberget finns ett flertal nyckelbiotoper och områden med höga naturvärden, här finns även ett naturvårdsavtal. Det är viktigt att dessa delar inte skadas av verksamheten.

Många områden har lagts ut på plankartan, exempelvis ett område väster om sjön Sleng där ingen beskrivning/presentation finns i planen. På grund av sitt läge borde det ha lagts ut som LIS-område och fått en lika bra beskrivning som dessa har. Karta och ortofoto visar att området innehåller flikiga våtmarker av olika typer som kan hysa naturvärden. Fastighetsbildningen inom området tyder på gamla slåttermyrar där tidigare hävd också kan bidra till höga botaniska värden. Området är med dessa fakta som utgångspunkt olämpligt för det/de tänkta ändamålet/ändamålen.

Kommentar

I länsstyrelsens sammanfattande redogörelse framfördes inga synpunkter på underlaget för utlagda testområden och underlaget accepterades ju också under förra översiktsplaneprocessen. Om länsstyrelsen skulle anse att kommunen behöver ta fram ett dokument i stil med planeringsunderlaget för landsbygdsutveckling i strandnära läge även för utlagda testområden i föregående process känns det som att vår ambition om en kontinuerlig översiktsplanering i praktiken ligger oss i fatet.

Kommunen har, på en översiktlig nivå, gjort bedömningen att områdena är lämpliga. Mer detaljerade bedömningar behöver göras i varje enskilt fall.

Kommunen har efter det formella samrådet för en dialog med länsstyrelsen om att

Samrådsredogörelse

formulera en generell text om vilka tillstånd som kan komma att krävas inom områdena. Nedanstående text har sedan lagts in i dokumentet.

”Etableringar inom utlagda området för testverksamhet/industri kan komma att kräva exempelvis bygglov, marklov, strandskyddsdispenser, anmälan enligt miljöbalken, samråd med länsstyrelsen om fornlämningar eller andra tillstånd. Hänsyn bör tas till platsens lokala förutsättningar såsom eventuella höga naturvärden, allmänhetens tillgång till friluftsliv och ekologiska samband. Tidigt samråd med berörd sameby är centralt.”

Rennäring

Vissa utpekade LIS-områden anges som viktiga för rennäringen, t. ex. med flyttled som passerar i hela eller stora delar av området. Exempel: Malmesjaur & Suddesjaur, sidan 91 i översiktsplanen med karta på sidan 8 i LIS-dokumentet.

Kommentar

Kommunen har inhämtat synpunkter från samtliga samebyar inom kommunen om föreslagna områden. Efter dialog med Östra Kikkejaure sameby under den tidiga dialogen har ett område kring Malmesjaur tagits bort från planförslaget då samebyn framförde att området skulle innebära stora problem för samebyn. Övriga områden har samebyn inte haft några invändningar mot. Detta har tydliggjorts i planen.

Arvidsjaur kommun har också vid ett flertal tillfällen, efter dialog med berörd sameby, konstaterat att befintliga riksintresseområden för rennäringen bör ses över av Sametinget för att kvalitetssäkra detta material. I avsaknad av uppdaterade riksintresseavgränsningar och beskrivningar blir dialogen med berörd sameby än mer central.

Mot bakgrund av ovanstående gör kommunen bedömningen att LIS-områdena i Malmesjaur och Suddesjaur kan kvarstå. Liknande bedömningar har gjorts för andra LIS-områden efter dialog med samebyarna.

Under rubriken Åtgärder på sid.15 i MKB finns information om att kommunen ska lägga in en rekommendation i planen i samband med bygglov att man inom LIS-områden ska upplysa om att kommunen tillhör skogssamebyarnas åretruntmarker och därför får acceptera påverkan av ren om man vill bygga fritidshus eller bostad. Det framgår att dialog förts med bygglovshandläggaren för att realisera förslaget. Vidare finns information om att tomtägaren ansvarar för att stängsla in eller acceptera att renar beträder tomten. Samt att detta ska ske i enlighet med rennäringslagen. Finns det riktlinjer om detta i översiktsplanen? Hur ser dialogen ut med samebyarna i frågan? Frågan är inte prövningsgrund i granskning av kommunala strandskyddsdispenser. Trots detta kan frågan i enskilda ärenden bli föremål för diskussion både gällande verksamheter och bostadsändamål om det inte är tydligt hanterat.

Kommentar

Rekommendationen om att upplysa vid bygglov har tillkommit efter önskemål från samebyarna och texten har skrivits i samråd med kontaktpersoner från samebyarna. Som länsstyrelsen själv konstaterar är detta inte en prövningsgrund vid hantering av strandskyddsdispenser utan den avser bygglov.

Samrådsredogörelse

Efter dialog med länsstyrelsen efter samrådet har kommunen skickat frågan till jurister vid Sveriges Kommuner och Regioner och fått ett förslag till justerad text:

"Arvidsjaur kommun tillhör skogssamebyarnas åretruntmarker. Om man uppför fritidshus och bostäder inom åretruntmarkerna föreligger påverkan av ren på olika sätt. Detta kan t.ex. innebära att tomtägaren behöver stängsla in tomten eller acceptera att renar beträder tomten. Dock får stängsel inte uppföras så att de utgör ett hinder för renflytt (94 § rennäringslagen)."

Texten har justerats i enlighet med ovanstående.

Sociala frågor

Länsstyrelsen utgår från PBL 3 kap. 10 §, 5 punkten samt 11 §. Länsstyrelsen är medveten om att kommunen i föregående översiktsplan inte ville tillmötesgå de synpunkter avseende jämställdhet som Länsstyrelsen då framförde.

Arvidsjaur har i sin översiktsplan valt att förhålla sig strategisk och med ett rätt så långsiktigt perspektiv vilket gör att den har möjlighet att förhålla sig på ett relativt visionärt och framåtsyftande vis. Dokumentet synliggör tydligt för hur kommunen höjer ambitionen för att Arvidsjaur ska skapa ett lokalsamhälle där invånare kan bo, leva, sysselsätta sig och skapa en god framtid.

Processen kring översiktsplanen har föregåtts av en "Tidig extern dialog" som gör att sammanställda dokumentet för samrådsversion påtagligt tar fasta på den dialog som kommunen öppnat upp för och möjliggjort för invånare. Det går tydligt följa vilka som varit medverkande i processen både i underlaget avseende "Tidig extern dialog" men även på kommunens webbsida, som redovisar dialoger och inkomna förslag. Detta erbjuder en god transparens och visar en vilja om att leva upp till demokratiska principer om deltagande och insyn.

Jämlikhet finns i översiktsplanens kapitel "Hög livskvalité i attraktiva miljöer". Där framhålls hur ett Arvidsjaur fritt från diskriminering ska eftersträvas och där barn- och funktionshinderperspektivet ska anläggas. Bland annat resonerar samrådsversionen klokt i olika kapitel om hur tätorten ska kvarhålla gröna punkter/platser/ytor som möjliggör tätortsbors men även besökarens närhet till rörelse, lek och naturupplevelser – delar som gynnar möjligheten till att skapa exempelvis en jämlik folkhälsa.

Kommunen är tydlig i samrådsversionen att framhålla vikten av att i tidigt skede bjuda in till samtal men även samråd med exempelvis samebyar gällande bland annat renskötsel– något som kan vittna om hur kommunen tillvaratar den samiska befolkningens rätt som urfolk.

Däremot framgår det på inget sätt i underlagen hur ett jämställdhetsperspektiv anlagts och/eller beaktats i dialogprocessen – det vill säga hur har deltagande sett ut beroende på könsfördelning. Exempelvis nämner samrådsversionen Agenda 2030 men även den regionala RUS:en – i båda fallen är jämställdhetsperspektivet tydliga komponenter.

Den regionala RUS:en framhåller bland annat hur Norrbottens gemensamma, övergripande mål ska "Vara välkomnande, hållbart och attraktivt /../Skapa hållbar tillgänglighet /../Ha en väl fungerande kompetensförsörjning/../Vara innovativt och konkurrenskraftigt /../Alltid med hållbarhet, jämställdhet, jämlikhet och mångfald i fokus". Vidare framhåller RUS:en hur "Jämställdhet är en

Samrådsredogörelse

nödvändighet. Jämställdhet är en grundläggande rättighet och en nödvändighet för att Norrbotten ska utvecklas, där vi måste öka kunskapen om hur prioriteringar och beslut faktiskt påverkar jämställdheten i samhället. Och framförallt använda kunskapen för att genomföra förändringar. Det övergripande målet är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Det handlar bland annat om makt, inflytande, hälsa, arbete, sociala normer och kulturella förväntningar. Ökad jämställdhet bidrar till ekonomisk tillväxt, då kvinnors och mäns samlade kompetenser, talang, kreativitet och entreprenörskap tas tillvara på arbetsmarknaden.

Att kommunen framhåller jämlikhet är positivt men detta begrepp är inte densamma som jämställdhet. Jämställdhet är det begrepp som poängterar jämlikhet mellan könen (flicka eller pojke, kvinna eller man). Jämställdhetsarbete fokuserar på att utplåna orättvisor som beror på (könsmakts)strukturer. Exempelvis könsstereotypa studie- och yrkesval, psykisk ohälsa, mäns våld mot kvinnor - för att nämna några utmanings-områden. För att göra detta krävs det kunskap och åtgärder men även strategier och metoder såsom exempelvis föra statistik, verka för jämställdhetsintegrering. Jämställdhet är därav en viktig jämlikhetsfråga. Jämlikhet beskriver ett läge där olika grupper har samma möjligheter och berör alla diskrimineringsgrunder.

Att förstå att det finns olikheter för hur trygghet upplevs beroende på om du är flicka eller pojke, kvinna eller man är relevanta för hur kommunen lämpligen möjliggör dialogprocesser, skapar delaktighet men även anlägga perspektiv. Att beakta jämställdhetsperspektivet är ett relevant moment för att levandegöra 3 kap. 10 § punkt 5 samt 3 kap. 11 § PBL.

Att beakta och anlägga jämställdhetsperspektivet – dels för att gå i samklang med nationella mål och regionala strategier (Agenda 2030 samt RUS) och dels för att leva upp till de åtaganden som kommunen anslutit sig i samband med undertecknandet av CEMR-deklarationen är således en lägsta nivå. Ett åtaganden och efterlevande som är komponenter i en fullvärdigt demokratisk planprocess samt möjliggör skapandet av ett Arvidsjaur som erbjuder attraktion och lokal utveckling oavsett vem invånaren är.

Kommentar

Under föregående översiktsplanprocess genomfördes i anslutning till samrådsmötena enkätundersökningar som fick besvaras frivilligt av de som deltog på samråden. Detta för att få en övergripande bild av vilka som deltagit i samrådet ur ett demokratiskt perspektiv. Undersökningen berörde även hur deltagarna nåtts av informationen.

Resultatet visar att fördelningen mellan män och kvinnor inte var helt jämn men heller inte står för de största skillnaderna i besöksfrekvens. 60,5 % av deltagarna var män medan 39,5 % var kvinnor. Större skillnader finns i fördelningen mellan olika åldrar där de mest frekventa besökarna på samrådsmötena återfinns i de högre åldersgrupperna. Kommunen har därför under den tidiga dialogen valt att tydligt rikta sig mot olika grupper för att få in synpunkter från fler, fram för allt från unga.

Kommunen instämmer i vikten av att kvinnor och män ska ha möjlighet att forma samhället och sina egna liv men har i planen lagt fokus på att alla människor oavsett kön, ålder, utbildningsnivå, ursprung, etnisk bakgrund, sexuell läggning och eventuella funktionsnedsättningar ska ha denna möjlighet.

Avsnittet om jämlikhet har utvecklats kring både jämlikhet och jämställdhet.

Samrådsredogörelse

Rekommendationer och ställningstagande samt konsekvenserna har uppdaterats. Även avsnittet om folkhälsa behandlar dessa frågor lite mer uttryckligen nu.

Bostadsförsörjning

Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Riktlinjerna ska vara vägledande när kommunen i översiktsplaneringen tillämpar och bedömer det allmänna intresset i 2 kap 3 § 5 PBL. Riktlinjerna ska påverka de bedömningar och ställningstaganden som görs i översiktsplanen.

Kommunen tog fram riktlinjer för bostadsförsörjning 2016 men de antagna riktlinjerna används inte som underlag i samrådsversionen för översiktsplanen. Riktlinjerna nämns inte i dokumentet. Värt att nämna är att kommunen i riktlinjerna för bostadsförsörjning från 2016 gör bedömningen ”att det för närvarande inte finns ett behov av nya bostäder, med undantaget boende för äldre.” I samrådsversionen för översiktsplanen verkar den bedömningen ha förändrats.

Om kommunen har bedömt att riktlinjerna för bostadsförsörjning inte kan användas som underlag på grund av bristande aktualitet så bör det redovisas av tydlighetsskäl, men då behöver kommunen också överväga att uppdatera och aktualisera riktlinjerna för bostadsförsörjning för att uppfylla lagkravet på aktuella riktlinjer, och framförallt för att kommunen behöver ett aktuellt underlag för bostadsförsörjningen vid framtagande av en strategisk översiktsplan enligt PBL, då bostadsbyggandet och utveckling av bostadsbeståndet utgör ett allmänt intresse enligt PBL 2 kap 3 § punkt 5.

I *Sammanställning från tidig extern dialog* är bostadsbehovet och utvecklingen av det befintliga bostadsbeståndet samt behovet av tillskott på bostadsmarknaden återkommande synpunkter i kommunens dialog med medborgarna. Sammantaget gör länsstyrelsen bedömningen att bostadsförsörjningen behöver få ett tydligare genomslag i översiktsplannedokumentet i form av rubriksättning, dokumentinnehåll samt koppling mot aktuella och relevanta beslutsunderlag och kommunens egna fastställda mål för bostadsförsörjningen.

Kommentar

En mer utförlig text om bostadsförsörjning har lagts in i planbeskrivningen.

Övrigt

Synpunkter av redaktionell art

Vissa av figurerna/kartorna saknar förklaring, och i något fall hänvisas till figur som inte finns eller inte finns på anvisad plats.

Vissa stycken upprepas flera gånger och vissa avsnitt har samma rubrik.

I beskrivningen av LIS-områden vid Auktsjaur inleds mening med ”Föreslagna områden i Akkajaur....”

Kommentar

Kommunen har gått igenom dokumenten för att undvika detta. Vi tar dock gärna emot mer detaljerade synpunkter så att vi kan hitta alla redaktionella felaktigheter.

Beskrivningen av LIS-området i Auktsjaur är uppdaterad.

Samrådsredogörelse

Bilaggs:

1. Yttranden från myndigheterna Försvarsmakten, Energimyndigheten, Statens fastighetsverk, Lantmäteriet, Sametinget, Svenska kraftnät, Statens geotekniska institut, SMHI samt Trafikverket.

Synpunkter från möte med Västra Kikkejaure sameby

Samebyn tyckte att Av2b var ok.

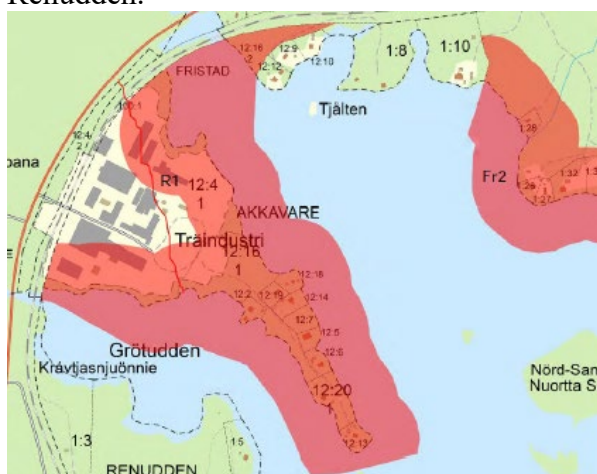
Samebyn tyckte att LIS-området Av2c var ok nu när det minskats ner.

Samebyn ansåg att området Bj1 var ok. Utgör redan avstyckade tomter.

Vad gäller LIS-området Bå1 (Båthusviken) ansåg samebyn att det var ok att bygga upp den byggnad som brunnit ner och ersätta befintliga byggnader med likadana vid behov. Därmed borde LIS-området kunna ligga kvar. Däremot är samebyn tveksam till utökning av bebyggelsen som kan göra att aktiviteten i området blir mer omfattande. Frågan diskuterades med samebyn på kommunstyrelsens arbetsutskott den 27 augusti och samebyn lovade då att återkomma när de hunnit diskutera frågan ytterligare inom byn. Samebyn har nu hunnit diskutera frågan och samebyns rekommendation till kommunen är att avvakta i frågan om utveckling av Båthusviken tills man hittat en bättre lösning för samebyns passage förbi Arvidsjaurs samhälle. Jonas beskrev att de kommer att sätta sig ner med Mausjaur sameby och Fortifikationsverket för att diskutera det uppförda stängslet och att detta kan vara en början på en lösning. Samebyarna kommer även att ha ett möte med AJB om det nya miljötillståndet. I dagsläget fungerar det inte och det uppehåller sig ju renar i området trots stängslet. Stängslet fungerar bara när renarna är på rätt sida. Britta kommenterade att kommunen gärna bistår med kartor eller liknande om det kan vara till hjälp.

Vad gäller LIS-området Mk1 anser samebyn att området är ok om försiktighetsprinciper vidtas och att det beror på hur området exploateras. Dialog med samebyn central om man avser exploatera området. Samebyn har redan träffat entreprenören vid ett tillfälle under hösten.

Vad gäller LIS-området R1 skulle samebyn, om det blir fritidshusbebyggelse, vilja att gränsen för bebyggelsen skulle gå vid det röda strecket på kartan nedan så att renarna kan ta sig förbi ner mot Renudden.

Samrådsredogörelse

Vad gäller område 14 (på Tjockbenet) har samebyn varit i diskussion med Continental och samebyn har kommit med ett förslag till avtal om intrångsersättning. Vad samebyn förstått verkar frågan inte vara aktuell just nu. Området skulle kunna vara ok om samebyn och Continental kommer överens.

Nej till område 7 (där skoterhopsverksamheten varit) på grund av problemen med samebyns passage.

Jonas berättade också att samebyn nog behöver sätta sig ner med entreprenörerna på Arvidsjaur sjön för att diskutera.

När det gäller tvärbanan ville Jonas skicka med kommunen att, när kommunen har kontakt med entreprenören nästa gång, uppmana entreprenören att bjuda in Västra Kikkejaure sameby och Mausjaur sameby samtidigt i ett första läge. Därefter kommer säkert möten by för by att vara lämpligt.

Jonas beskrev också att samebyn ser att det är problematiskt att samråda med Sveaskog. Sara Lundberg beskrev att kommunen påtalat behovet av samråd med berörda. Jonas beskrev att privatpersoner hört av sig och beskrivit att de anser att samebyn är för snälla med Sveaskog. Samebyn kan ju dock bara komma med synpunkter utifrån hur åtgärderna skulle påverka samebyns verksamhet. Samebyn brukar dock också uppmana till dialog med boende och andra verksamheter. Jonas beskrev att vid slutavverkning försvinner marklaven under 10-20 år.

Jonas beskrev att det han framfört idag är samebyns ställning utifrån de förutsättningar som råder just nu. Om förutsättningarna förändras kan även samebyns ställningstaganden om enskilda områden förändras.

Kommentar

Rekommendationen ”LIS-området syftar främst till att skapa förutsättningar för att bygga upp den byggnad som brunnit ner samt att kunna ersätta befintliga byggnader med motsvarande vid behov. En utökning av bebyggelse i området bedöms endast lämpligt om man hittar en passage förbi Arvidsjaur samhälle för Västra Kikkejaure sameby.” har lagts in för området.

Kommunen kommer att ange att dialog ska föras med berörda samebyar vid samtliga ärenden.

Ingen justering av området R1 görs. Området är redan exploaterat och ett LIS-område bedöms därför inte påverka samebyn negativt.

Område nr 7 (där skoterhopsverksamheten har varit) ligger kvar i planförslaget. Området bedöms som lämpligt.

Kommunen kommer, när kommunen har kontakt med entreprenören för planerad testbana nästa gång, uppmana entreprenören att bjuda in Västra Kikkejaure sameby och Mausjaur sameby samtidigt i ett första läge.

Samrådsredogörelse

Yttrande från Västra Kikkejaure sameby

- ❖ Samebyn anser att kommunen ska beakta Sametinget och Svenska Samernas Riksförbunds yttranden.
- ❖ Samebyn skickar gärna förslag på bilder med renar och från renskötselarbete då det inte känns bra att kommunen nästan bara har bilder på renar som är på vägar eller när turister matar dem.
- ❖ Det uppfattas som negativt att kommunen skriver att rennäringen är den absolut största utmaningen för samhällsplaneringen i kommunen. Rennäring verkar vara en gemensam utmaning i länet. Kommunen hoppas att det blir fokus på rennäringen. Finns ett behov att jobba tillsammans i länet kring dessa frågor. Samebyn anser att det ska omformuleras till att vara en del av kommunens utveckling.
- ❖ Samebyns svåra passage förbi samhället behöver fortsätta med kontinuerlig dialog och fokus på lösningar. En ny uppsamlingsplats skulle inte ensamt lösa den svåra passagen.
- ❖ Riksintresse rennäringen är inte bara ett skydd för näringen. Kommunen behöver beskriva om kopplingen till den samiska kulturen. Samebyn anser att kommunen kan beskriva mer om riksintresse rennäring för att få verksamhetsutövare både etablerade och nya att för bättre förståelse.
- ❖ LIS-områden
 - Dessa områden är inte samrått med samebyn och ska plockas bort från planen.
 - Långträsket (Lå1, Lå2, Lå3, Lå4, Lå5)
 - Högås (Hö1)
 - Avaviken (Av1)
 - Byskeälven (6)
 - Nyåker (N1) kan eventuellt vara okej att bebygga om det bebyggs utifrån samebyns behov för att ha kvar möjlighet att beta/flytta i området.
 - Båthusviken (Bå1) är det endast ok att bygga upp den byggnad som brunnit ner och ersätta befintliga byggnader med likadana vid behov. Samebyn säger nej till utökning av bebyggelse och därför ska området plockas bort i planen. Passagen förbi samhället måste förbättras och lösas först.
 - Myrkulla (Mk1) anser samebyn är ok om försiktighetsprinciper vidtas och beroende på hur området exploateras. Dialog med samebyn central om man avser exploatera området.
 - Renudden (R1) är inte justerat efter samebyns synpunkter vilka är att gränsen för bebyggelsen skulle gå vid det röda strecket på kartan nedan så att renarna kan ta sig förbi ner mot Renudden. Passagen förbi samhället måste förbättras och lösas först.
- ❖ Samebyn anser att kommunen ska definiera vad som avses med långsiktigt hållbar tillväx som är syftet med översiktsplanarbetet. I många rutor om konsekvenser bredvid ställningstagande & konsekvenser skriver kommunen ett långsiktigt hållbart samhälle, är det en konsekvens?
- ❖ Arvidsjaur är inte bara historiskt sameland utan är fortfarande en del av Sápmi.
- ❖ Många av miljö kvalitetsmålen berör renskötsel och samisk kultur. Samebyn kan lämna beskrivningar om kommunen behöver.
- ❖ Tips på textruta under avsnittet kultur är att beskriva vad samisk kultur är.

Samrådsredogörelse

- ❖ Kommunen pekar ut vissa naturreservat som prioritet. Tjadens är inte en av dem, vilket också är fallet i gällande översiktsplan är det samma. Det har för samebyn lett till att länsstyrelsen prioriterat ner underhåll.
- ❖ I avsnittet Omsorg/trygghet anser samebyn att det ska skrivas om samisk äldre och barnomsorg.
- ❖ En klimatsmart planering bör även innehålla om renskötelsen och LIS-områden som kan komma att påverka renskötelsens möjlighet att flytta längs leder som idag går längs sjöar/älvar.
- ❖ Samiska näringar
 - Samebyn föreslår att tredje och fjärde meningen i första stycket omformuleras till följande: Skogssamisk renskötsel bedrivs främst nedanför odlingsgränsen.
 - I fjärde stycket föreslår samebyn att andra meningen ska omformuleras till följande: Under senare år har problemen inom kommunen förvärrats genom ökat rovdjurstryck och ökad exploatering och skogsbruk.
 - Åttonde, nionde och tionde meningen föreslås omformuleras till följande: Renarna är särskilt känsliga under vintern och våren när vajorna är dräktiga. Om vajorna stressas kan det leda till att de kastar kalvarna de har i magen. För företag verksamma inom Arvidsjaur kommun är en väl fungerande dialog är därför helt centralt för att undvika eller minska påverkan.
 - I åttonde stycket föreslår samebyn att första meningen omformuleras: Vid etablering av ny verksamhet eller utökning av befintlig ska kommunen uppmana exploatörer/projektörer/verksamhetsutövare att i ett tidigt skede ta kontakt med berörda samebyar.
- ❖ Tågtest mellan Arvidsjaur - Jörn samt upprustning och ökad användning av Inlandsbanan kommer att påverka renskötelsen i flera samebyar negativt så kommunen bör verka för att det ska föras god dialog och att verka för lösningar så att renskötelsen fortsatt kan fungera.
- ❖ Samebyn hittar inte numrering till alla områden i markanvändningskartan som användes vid det muntliga samrådet.
 - Bostadsområden norr om Ringlet godkänner inte samebyn. Passagen förbi samhället måste förbättras och lösas först.
 - Samebyn säger nej till område 25, 26 för övnings- och testområde & industri
 - Nej till nya verksamheter vid slakteriet, nr 4 samrådet. Detta område skulle hellre frigöras och kunna förbättra passagen förbi samhället.
 - Nej till område, nr 7 samrådet, (där skoterhopsverksamheten varit) på grund av problemen med samebyns passage.

Synpunkter från möte med Västra Kikkejaure sameby med anledning av samebyns yttrande

De fyra områdena i samebyns yttrande

Samebyn hade i yttrandet skrivit att områdena Långträsk, Högås, Avaviken och Byskeälven inte är samrätt med samebyn. Kommunen bjöd därför in till ett ytterligare samrådsmöte för att undvika missförstånd. Anne beskrev på mötet att samebyn inte hade synpunkter på samrådsprocessen utan på själva områdena.

Samrådsredogörelse

När det gäller **Avaviken (Av1)** beskrev Anne och Jonas att det snart inte finns några naturliga luckor där man kan flytta upp och ner på sjön och att de därför inte tror att det är lämpligt att bygga inom Av1.

När det gäller **Byskeälven (6)** beskrev samebyn att det finns en risk att en etablering inom området skulle kunna innebära en oönskad barriär vid närliggande skiljningsanläggning. Området kan eventuellt vara lämpligt beroende på utformning och verksamhet.

När det gäller **Högås (Hö6)** konstaterade vi på mötet att området inte finns med i planförslaget utan enbart i planeringsunderlagsdokumentet då området tidigare varit aktuellt men blev borttaget under föregående översikts- och tillväxtplaneprocess efter synpunkter från länsstyrelsen.

När det gäller **Långträsk (Lå1-Lå5)** beskrev samebyn att hela Långträsket ligger mitt i samebyn och mitt i flyttleden som nyttjas höst och vår. Det finns därför en risk för påverkan på den fria strövningen. Området är redan bebyggt på ett sånt sätt som gör att den befintliga bebyggelsen redan stör rennäringen. Britta ställde frågan om detta gäller för samtliga utlagda LIS-områden i Långträsk, eller om det är något av dessa områden som är extra problematiskt. Samebyn beskrev att detta gäller generellt för alla områden.

Samebyn kommenterade även att området Renudden (R1) inte har justerats efter den tidiga dialogen där samebyn önskade att området skulle minskas ner. Om befintliga byggnader i en framtid skulle tas bort skulle samebyn vilja ha en lucka. Britta beskrev att kommunen hittills gjort bedömningen att området inte behöver minskas ner eftersom området redan är bebyggt i dagsläget.

Nytt förslag till LIS-område från Hotell Laponia

Britta beskrev att Hotell Laponia önskar bygga restaurang/servicehus i anslutning till befintliga banor vid Kilver. Området ligger inom Västra Kikkejaure samebys marker. Semisjaur-Njarg har också en flyttled som passerar utanför området. Det finns därför ett förslag om att lägga ut ett område i anslutning till befintliga banor som LIS-område, se kartan nedan. Samebyn beskrev att det är viktigt att det finns möjlighet för renar att passera. Samebyn beskrev dock att samebyn ser att det eventuellt skulle vara möjligt att hitta en placering som inte skulle påverka samebyn negativt. Innan ev. exploatering behöver samebyn titta på platsen under barmarksperioden för att kunna göra en bedömning i det enskilda ärendet. Samebyn föreslog att området skulle kunna utökas något för att i ett senare skede ha en större flexibilitet i att kunna diskutera lämplig placering, se idé till justering i rött nedan.

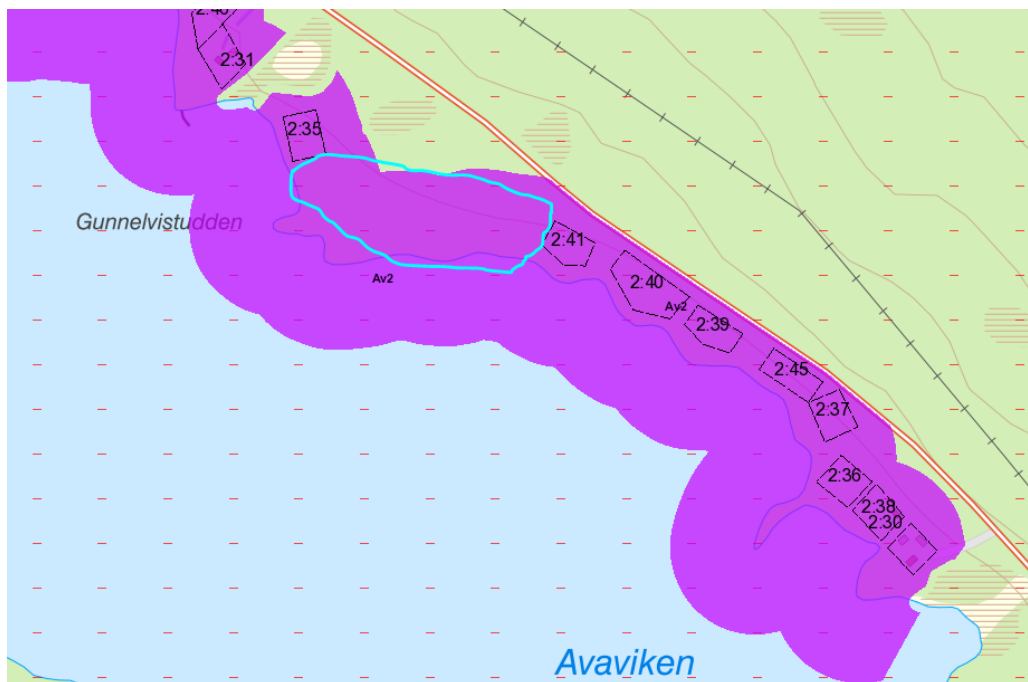

Samrådsredogörelse

Jonas ställde frågan om grustäkten i anslutning till området är stängd och vad den används som. Den kan eventuellt behöva åtgärdas på grund av säkerhetsrisker vid exempelvis skoterkörning. Britta lovade att undersöka frågan och återkomma. Frågan berör dock inte översikts- och tillväxtplanarbetet.

Fråga angående LIS-område vid Avaviken

Vid genomförandet av nu gällande översiktsplan påpekade samebyn att det behövdes en fri passage vid Avaviken för att inte försvåra rennäringens bedrivande. Kommunen och samebyn kom då överens om att lämna en fri passage genom att området mellan 2:35 och 2:41 inte bebyggs. Under den tidiga dialogen om översikts- och tillväxtplanen var kommunen och samebyn sedan överens om att denna sträcka skulle undantas i planförslaget vilket också gjordes.

En privatperson har nu kommit in till kommunen och hävdar att samebyn inte har några synpunkter på att området bebyggs. Kommunen önskar veta hur samebyn ser på situationen nu. Om samebyn ser att det är möjligt att bebygga detta område behöver kommunen veta vad samebyns bedömning grundar sig på. Kommunen kan inte göra skillnad mellan olika sökanden utan behöver ett generellt ställningstagande från samebyn för att kommunen ska kunna göra en annan bedömning.

Jonas beskrev att samebyn nu ändrat sin bedömning och att det är OK att bebygga detta område.

Britta beskrev att kommunen nu får ta ställning till hur vi ska agera i frågan.

Jonas kommenterade att kommunen borde ta kontakt med Sveaskog och be tjänstepersonen där som har hand om exploaterbar mark att framöver uppmana intressenter att kontakta kommunen istället för att gå direkt till samebyn när det gäller frågor om exploatering av LIS-områden. Britta lovade att göra det.

Bilder

Britta beskrev att kommunen gärna tar del av bilder från renskötsel. Anne beskrev att det borde finnas andra bilder på kommunen som är bra. Agneta tittar i bildarkivet och skickar bilder till Anne

Samrådsredogörelse

så att hon får titta på dem. Anne kan också titta efter bilder som hon har som kan vara lämpliga att ha i planen och skicka till kommunen.

SHAPE-filer

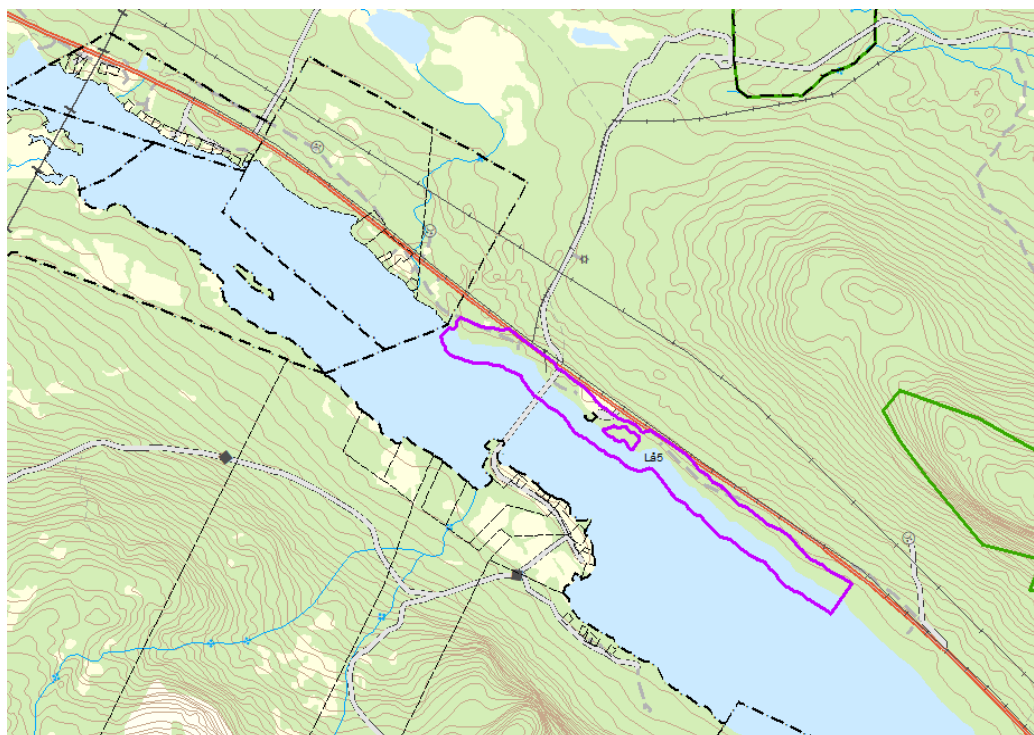
Anne beskrev att samebyn gärna tar del av SHAPE-filer så att samebyn kan öppna upp dessa i GIS och enkelt se hur de förhåller sig till renbruksplanen. Britta lovade att försöka komma ihåg att skicka SHAPE-filer och att samebyn annars gärna får påminna om detta.

Kommentar

Området Byskeälven (6) får ligga kvar i planen. Samråd med berörd sameby ska alltid ske vid exploatering.

Området Renudden (R1) bedöms fortsatt som lämpligt. Området är redan bebyggt.

LIS-områdena Lå1-Lå4 har tagits bort för att minska påverkan på samebyn. LIS-området Lå5 har minskats ner till att enbart omfatta ett mindre område vid befintlig bebyggelse, se kartan nedan.

Området Avaviken (Av1) bedöms fortsatt som lämpligt och får ligga kvar i planen. Samråd med berörd sameby ska alltid ske vid exploatering.

LIS-området Av2 har justerats så att det omfattar samma område som det gör i gällande översiktsplan. Kommunens tidigare bedömning byggde på samebyns ställningstagande och när samebyn nu gör en annan bedömning ser kommunen ingen anledning till att inte tillåta bebyggelse inom detta område.

Önskemålet om LIS-område i Kilver har lagts in i planen med den från samebyn föreslagna

Samrådsredogörelse

utbredningen för att möjliggöra flexibilitet vid exploatering. Samråd med berörda samebyar ska att ske innan exploatering.

Kommunens bemötande av synpunkterna från Sametinget och Svenska Samernas Riksförbund finns redovisade under respektive rubrik.

Kommunen tar tacksamt emot bilder på renar och renskötselarbete och har bett samebyn via mail att skicka sådana bilder.

I sammanställningen från den tidiga dialogen fanns ett utdrag ur minnesanteckningarna från ett tidigt möte med länsstyrelsen med nedanstående formulering:

”Rennäringen är den absolut största utmaningen för samhällsplaneringen i kommunen. Britta berättar om de två dialogmötena som hålls varje år med samebyarna. Kommunen uppmanar också alltid entreprenörer att ta kontakt med samebyar i ett tidigt skede. Rennäring verkar vara en gemensam utmaning i länet. Kommunen hoppas att det blir fokus på rennäringen.”

Det är olyckligt om formuleringen uppfattas som negativ då det enda syftet med formuleringen är att visa på att rennäringen i samhällsplaneringen är en stor och viktig fråga för oss som det är viktigt att vi hanterar på ett klokt sätt. Minnesanteckningarna (och därmed också sammanställningen) har efter dialog med länsstyrelsen ändrats enligt nedan för att undvika att texten uppfattas fel:

”Att hitta exploaterbar mark som inte påverkar rennäringen negativt är den största utmaningen för samhällsplaneringen i kommunen. Rennäringen är också en del av kommunens utveckling. Britta berättar om de två dialogmötena som hålls varje år med samebyarna. Kommunen uppmanar också alltid entreprenörer att ta kontakt med samebyar i ett tidigt skede. Rennäring verkar vara en gemensam utmaning i länet. Kommunen hoppas att det blir fokus på rennäringen.”

Kommunen deltar gärna i en dialog kring samebyns svåra passage förbi samhället. Samebyn har under det muntliga samrådet meddelat att samebyn kommer att sätta sig ner med Mausjaur sameby och Fortifikationsverket för att diskutera det uppförda stängslet och att detta kan vara en början på en lösning. Samebyarna kommer även att ha ett möte med AJB om det nya miljötillståndet. När samebyn känner att det är dags att blanda in kommunen i diskussionerna är det bara att höra av sig.

Avsnittet ”Samiska näringar” har utökats efter synpunkter från Sametinget och SSR, bland annat med avseende på de samiska näringarnas bredd och med mer utförlig information om renskötselrätten. Nedanstående stycke har också lagts till i avsnittet.

”En stor del av Arvidsjaur kommun utgör också riksintresse för rennäringen. Skyddet för rennäringen syftar till att bibehålla förutsättningarna för näringen genom att ge de viktigaste områdena i varje sameby ett särskilt skydd. Mer om områden utpekade som av riksintresse för rennäringen finns att läsa i avsnittet ”Riksintressen”.”

Samebyn skriver att Nyåker (N1) eventuellt kan vara okej att bebygga om det bebyggs utifrån samebyns behov för att ha kvar möjlighet att beta/flytta i området. Vid exploatering inom LIS-områdena ska alltid sedvanligt samråd ske med berörd sameby för att minska påverkan på

Samrådsredogörelse

rennäringen.

Samebyn skriver att när det gäller Båthusviken (Bå1) är det endast ok att bygga upp den byggnad som brunnit ner och ersätta befintliga byggnader med likadana vid behov och säger nej till utökning av bebyggelse och att området ska plockas bort i planen. Kommunen gör bedömningen att området behöver vara utlagt som LIS-område för att kunna bygga upp den byggnad som brunnit ner och har därför valt att låta området ligga kvar som LIS-område i förslaget. Rekommendationen ”LIS-området syftar främst till att skapa förutsättningar för att bygga upp den byggnad som brunnit ner samt att kunna ersätta befintliga byggnader med motsvarande vid behov. En utökning av bebyggelse i området bedöms endast lämpligt om man hittar en passage förbi Arvidsjauras samhälle för Västra Kikkejaure sameby.” har lagts in för området.

Samebyn skriver att Myrkulla (Mk1) anser samebyn är ok om försiktighetsprinciper vidtas och beroende på hur området exploateras. Dialog med samebyn central om man avser exploatera området. Vid exploatering inom LIS-områdena ska alltid sedvanligt samråd ske med berörd sameby för att minska påverkan på rennäringen.

Samebyn anser att passagen förbi samhället behöver förbättras och lösas innan del av området Renudden (R1) kan exploateras. Ingen justering av området R1 görs. Området är redan exploaterat och ett LIS-område bedöms därför inte påverka samebyn negativt.

Rutorna om konsekvenser av planen har setts över.

Texten om att Arvidsjaur historiskt är sameland har ersatts med: ” Samerna är ett av världens urfolk, med Sápmi (de norra delarna av nuvarande Sverige, Norge, Finland och Ryssland) som sitt ursprungliga landområde, långt innan dessa stater fanns.”

Under avsnittet om kultur har samisk kultur också beskrivits.

Rekommendationen har uppdaterats så att det framgår att kommunen även anser att Tjadnesvare bör prioriteras.

Avsnitten Omsorg/trygghet och Barn och utbildning har kompletterats med information kring tillgången på samisk äldre- och barnomsorg i kommunen.

Hur ett förändrat klimat kan komma att påverka renskötseln finns beskrivet under ett särskilt avsnitt.

Omformuleringar har gjorts i stycket ”samiska näringar” med anledning av samebyns synpunkter.

Meningen ” En väl fungerande dialog med berörda samebyar och Försvarsmakten är central för att få tillstånd en fungerande lösning för alla parter.” har lagts till under avsnitten ”järnväg” samt ”test- och övningsverksamhet”.

Trots att Arvidsjauras kommun tillhör en av de 20 största kommunerna till ytan sett och endast en mycket liten del av denna mark är exploaterad är det för kommunen en stor utmaning att hitta exploateringsbar mark. Arvidsjauras kommun utgör en del av det svenska samelandet. Rennäring

Samrådsredogörelse

bedrivs här året runt. 44 procent av kommunens yta utgör också riksintresse för rennäringen och all mark, förutom tomtmark, inom kommunen även utgör någon samebys marker. Att finna exploaterbar mark är därmed mycket svårt utan att någon sameby anser sig påverkas negativt. Utöver riksintresse för rennäring omfattas också kommunens yta till stor del av Natura 2000-områden, naturreservat samt riksintresse för naturvård, kulturmiljövård, totalförsvaret, friluftsliv mm.

Denna situation ställer stora krav på kommunens samhällsplanering. Kommunen har därför valt att behålla ett stort antal områden för industri/testverksamhet och LIS-områden där kommunen ser att det finns förutsättningar att exploatera mark utan att påtagligt försvåra rennäringens bedrivande.

Översiktsplanering handlar till stor del om att väga olika intressen mot varandra och planen utgör en överenskommelse mellan stat och kommun om riksintressenas innebörd och avgränsning och ger därmed såväl ramarna som handlingsutrymmet för kommunen inom riksintresseområdena. Genom flertalet tidiga samråd under processen med olika samebyar har kommunen försökt att göra sig en bild av hur planen påverkar samerna och riksintresset för rennäring. Eftersom all mark, förutom tomtmark, inom kommunen även utgör någon samebys marker innebär all ytterligare exploatering någon form av påverkan på rennäringen. Kommunen bedömer dock inte att förslagen i planen påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. Fortsatt samråd med samebyarna i framtida ärenden är dock viktigt för att minska negativ påverkan.

Kommunen har valt att behålla förslagen till bostadsområden norr om Ringlet, industriområdet där skoterhopsverksamheten har varit och område 25 och 26 för övnings- och testverksamhet då kommunen anser att det finns förutsättningar att exploatera marken utan att påtagligt försvåra rennäringens bedrivande.

Område nr 4 vid den muntliga tidiga dialogen är borttaget från planen efter synpunkter från samebyar och renslakteriet.

Synpunkter från möte med Östra Kikkejaure sameby

Samebyn är tveksam till området Auk1.

LIS-området Bj1 är ej jättekänsligt för samebyn. Är ju redan ganska bebyggt.

Samebyn kommer inte att ta någon större strid om Fr1.

La2 är ok.

Vad gäller LIS-området Mk1 anser samebyn att området är ok om försiktighetsprinciper vidtas och att det beror på hur området exploateras. Dialog med samebyn central om man avser exploatera området.

Fr2 får stå. Viktigt att flyttstråket inte blir igenbyggt utan att man kan komma sig upp med renarna.

Området Va1 är ok.

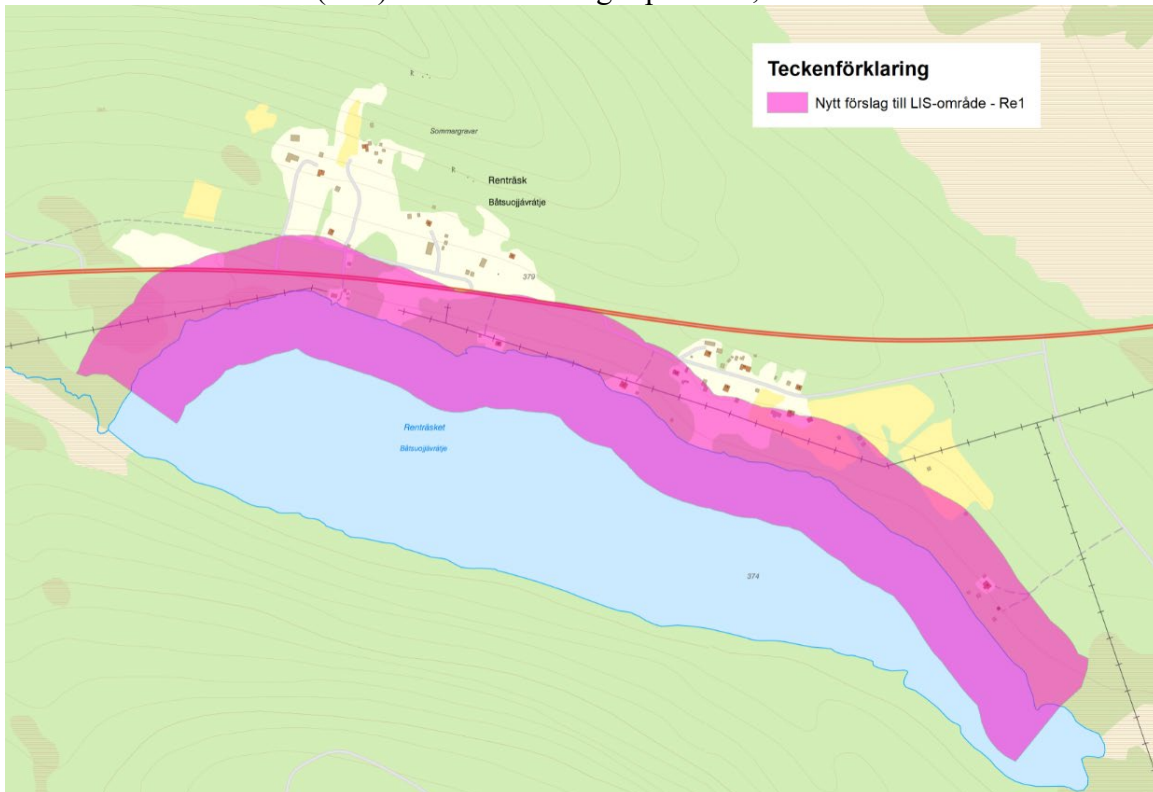
Samrådsredogörelse

Samebyn är tveksam till Ök6.

Vi diskuterade förslaget till utökning av befintligt testområde på Udden i Fjällbonäs. Det är eventuellt möjligt. Verksamhetsutövaren behöver ha ett särskilt samråd med samebyn.

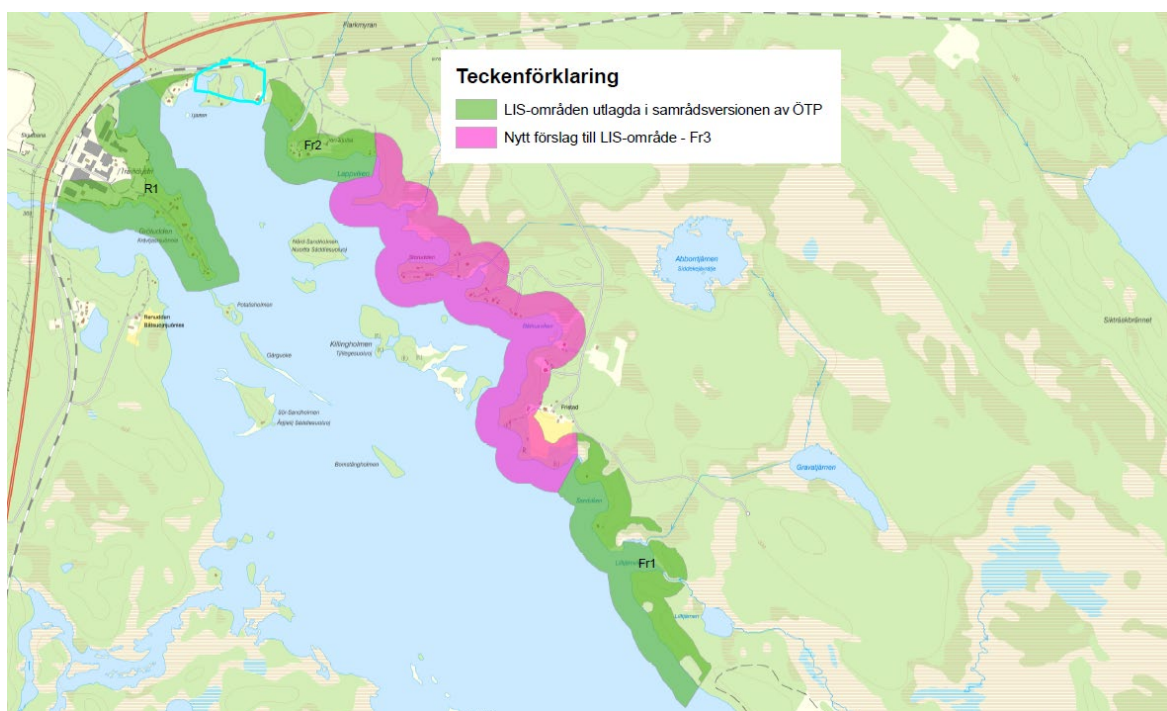
Avslutningsvis diskuterades två nya förslag till LIS-områden som inkommit under samrådet och alltså inte finns med i det förslag till översikts- och tillväxtplan som just nu är ute på samråd – ett i Renträsk och ett i Fristad (Fr3).

LIS-området i Renträsk (Re1) bör inte vara något problem, se bild nedan.

Under förutsättning att en naturlig lucka lämnas kan samebyn acceptera LIS-området Fr3. I dagsläget flyttar samebyn vissa år upp med renarna i vikarna som är markerat med turkost nedan. Eftersom att förutsättningarna förändras behöver ytterligare lucka finnas. Framöver får man diskutera luckans placering och storlek. Det beror bland annat på förhållandena på platsen. Att tänka på är också att det ofta vill svälla ut utanför tomtgräns, exempelvis genom skoterspår.

Samrådsredogörelse

Patrik betonade att det han framfört idag är samebyns ställning utifrån de förutsättningar som råder just nu. Om förutsättningarna förändras kan även samebyns ställningstaganden om enskilda områden förändras.

Området Auk1 får ligga kvar i planförslaget. Området bedöms som lämpligt.

Kommunen kommer att ange att dialog ska föras med berörda samebyar vid samtliga ärenden.

Området Ök6 har minskats ner innan samrådet. Kommunen bedömer att det mindre området som nu ligger kvar är lämpligt.

Området Fr3 får ligga kvar i planförslaget. En rekommendation läggs in om att en naturlig lucka bör lämnas inom området för att underlätta samebyns flyttning av renar. Vid genomförandet får luckans placering och storlek diskuteras.

Synpunkter från möte med Mausjaur sameby

Vad gäller Gr1 är samebyns enda krav att de ska tolerera renar. Britta beskrev att vi lagt in en rekommendation i textdokumentet om att kommunen ska lägga in en upplysning vid bygglov.

Samebyn har mycket ren vid G4. Samebyn lossar ofta renar där som för tidigt gått ner mot kusten. Det kommer därför att vara mycket ren vid eventuella stugor. Johan undrade om det är någon i dagsläget som vill bygga där. Britta beskrev att Kristoffer på Laponia kom in med det önskemålet sent under förra processen och länsstyrelsen gjorde då bedömningen att vi inte kunde ta med området utan en ny utställning av planen. Kommunen valde då att spara området till kommande process. Johan kommenterade att Kristoffer har köpt en stuga vid Avaviken och funderade därför om det fortfarande var aktuellt. Britta undersöker med Kristoffer.

Samrådsredogörelse

Johan tror att båda områdena NB1b är mycket dåliga områden för samebyn. Områdena utgör en del i en flyttled på förvintern/vintern som skulle bli avskuren. När samebyn flyttar behöver man ta sig förbi byn Bastuselet och då behöver man komma sig runt Bastuselet. Detta då det ligger ett berg utanför Bastuselet. Flyttleden finns utlagd i renbruksplanen. Johan kommenterade att Sametingets skikt inte är uppdaterat. Skulle områdena bebyggas skulle samebyn tidigare behöva gå ner på isen och då blir sträckan på isen längre vilket man vill undvika på grund av svaga isar.

Även Mausjaur berörs av område 14 (Tjockbenet). Eventuellt ok men beror på utformning mm. Det behövs därför även samråd med Mausjaur om området ska exploateras.

Samebyn är inte superpigga på att få en verksamhet inom något av de områden som fanns föreslagna som solcellsparker. På grund av kumulativa effekter finns så lite utrymme kvar för samebyn. Johan beskrev att han tror att samebyn kommer att stoppa ev. solcellsparker där.

Sedan diskuterades eventuella övriga synpunkter på planförslaget (dvs. områden som är utlagda i gällande ÖTP):

Testområdet nr 58 (Stormyrliden vid Glommersträsk) är inget drömscenario för samebyn. Område nr 54 (Slevliden) är i så fall ett bättre område.

Samebyn är starkt emot planerna på testjärnväg mellan Arvidsjaur och Jörn samt Inlandsbanans planer på en upprustad tvärbana. Inlandsbanans planer känns ännu värre eftersom det funkar så dåligt med inlandsbanan hittills.

Helst skulle samebyn se att kommunen verkade för en nedläggning av inlandsbanan då den kontinuerligt skapar stora problem för samebyarna.

Johan beskrev att det har varit tyst om EVA-fyndigheten på sistone. Samebyns dröm är att det inte blir någon gruva. EVA-fyndigheten ligger mitt i en höst- och sommaranläggning. Johan beskrev att han anser att samebyn är en väldigt utsatt sameby redan som det är.

Områdena som är utlagda för testverksamhet på sjöar kan vara ok men samråd med samebyn krävs för att hitta en bra lösning.

Johan beskrev att flygfältet i Mausjaur egentligen är direkt olämpligt och att det krävs tidigt samråd med samebyn om någon utökning av verksamheten planeras. Samebyn har en hage i anslutning och för att komma dit flyttar man rakt över fältet. Så länge som det enbart rör sig om befintlig verksamhet och enbart vintertid är det relativt ok.

Gruppen diskuterade även det faktum att Försvarmakten sagt att OM Försvarmakten i en framtid skulle ha behov av en utökning av skjutfältet skulle detta i så fall ske i sydlig riktning mot Brunmyrhedsvägen (vägen mellan Abborrträsk och Brunmyrheden). Samebyn anser att det är orimligt att ett utökat skjutfält ska hamna inom den egna samebyn eftersom samebyn redan är så utsatt. Länsstyrelsen har sagt att de i så fall skulle dra ner renantalet för samebyn vilket skulle innebära mycket stora effekter för samebyn. Samebyn kommer att kämpa med näbbar i klor i denna fråga.

Johan ställde även frågan om hur det går med handläggningsrutinen för skoterförbudsområden. Britta beskrev att tanken är att frågan ska behandlas på nästa kommunstyrelsemöte. Anders

Samrådsredogörelse

kommenterade att det kanske vore bra att sedan bjuda in samtliga samebyar för att informera om rutinen för att alla ska veta förutsättningarna.

Kommentar

Kommunen har efter önskemål från samebyn varit i kontakt med Kristoffer som beskrivit att han om möjligt gärna skulle ha möjlighet att kunna bygga en enklare stuga mot norra stranden på sin fastighet och han har skickat en bild på var han tänker att denna skulle kunna placeras. Området har minskats ner.

NB1b har minskats ner så att fastigheterna Bastuselet 1:7 och Hedberg 4:1 tas bort från förslaget för att minska påverkan på samebyn.

För område 14 (Tjockbenet) finns en rekommendation utlagd i planen om att samråd även bör ske med Mausjaur sameby då samebygränsen ligger så nära.

Kommunen bedömer inte att påverkan på samebyn skulle bli så omfattande av utlagda områden för solcellsparker eftersom verksamheten inte bedöms generera så mycket trafik eller innebära någon större störning. Områdena ligger därför kvar i planförslaget.

Testområdet nr 58 (Stormyrliden vid Glommersträsk) har tagits bort från planen.

Av planen framgår att Arvidsjaur kommun ser positivt på såväl förslaget att inrätta en tågtestbana mellan Arvidsjaur och Jörn som projektet Inlandslänken. Båda projektet bedöms kunna tillföra stora positiva konsekvenser för kommunen som helhet. Dialog med berörda samebyar är dock centralt för att minska påverkan. Projekten bedöms som fortsatt lämpliga. Kommunen kommer inte heller verka för en nedlagd inlandsbana.

I översikts- och tillväxtplanen finns en rekommendation om att Fyndigheten Eva-Svartliden, som har bedömts utgöra riksintresse för mineralutvinning, ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada riksintresset för mineralutvinning. Riksintresseanspråket finns också med på kommunens markanvändningskarta. Området bedöms som fortsatt lämpligt men dialog med samebyn är centralt.

Flygfältet i Mausjaur och ytan för att möjliggöra dess utökning får ligga kvar i planförslaget. Området bedöms som fortsatt lämpligt men dialog med samebyn är centralt.

I översikts- och tillväxtplanens textdel finns en upplysningen att om Försvarsmakten i en framtid skulle ha behov av en utökning av skjutfältet skulle detta i så fall ske i sydlig riktning mot Brunmyrhedsvägen (vägen mellan Abborrträsk och Brunmyrheden). Eftersom området inte preciserats mer än så har kommunen inte lagt in något område på markanvändningskartan och det är alltså inte en del av planförslaget. Någon justering av planen bedöms ej vara nödvändig.

Övriga justeringar av planförslaget

Textavsnitten i översiktsplanen har setts över för att ge en uppdaterad bild av kommunens förutsättningar, styrkor och utmaningar.

Samrådsredogörelse

Kommunen har noterat att LIS-området G4 fanns med i planeringsunderlaget för LIS, på den kommuntäckande markanvändningskartan och på kartan i planbeskrivningen men saknades i rubriken i planbeskrivningen. Rubriken har justeras.

Kommunen har också noterat att det av planeringsunderlaget för LIS framgår att LIS-områdena 9, 10, och 13 (i Lomträsk) även avses kunna nyttjas för bostadsändamål. I planbeskrivningen samt på den kommuntäckande kartan verkar det dock som att de fortfarande är avsedda enbart för verksamheter. Detta har tydliggjorts efter samråd så att områdena även kan nyttjas för bostadsändamål. För att det ska vara konsekvent har beteckningarna också bytts ut till Lo1b, Lo1c och Lo1d.

LIS-området i Myrkulla har justerats så att området för befintlig verksamhet finns med.

Kommunen har noterat LIS-område 12 (i Storberg) inte omfattas av strandskydd. Området har därför tagits bort från planen.

För LIS-område Mo2 har tydliggjorts att befintlig elledning behöver beaktas.

Ett nytt LIS-område, Ki1 (Kilver) har lagts till i planförslaget efter önskemål från Hotell Laponia som önskar bygga restaurang/servicehus i anslutning till befintliga eventbanor på isen. Samråd har skett med Västra Kikkejaure sameby om förslaget (se minnesanteckningarna från möte) samt sedan även mailledes med Semisjaur-Njarg sameby med nedanstående svar:

>>> "tjidjack@telia.com" <tjidjack@telia.com> 2020-03-16 20:26 >>>

Hej.. Semisjaur-Njarg sameby ansluter sig till den bedömning som Västra Kikkejaure har gjort. Vårt primära fokus är att flyttleden inte påverkas och en flyttled, även om den är en linje på kartan, ska ses som en väldigt bred korridor där renar både under faktisk flytt mellan punkt A till B men även till viss del den fria strövningen fortsatt sker obehindrat och det fodrar att vi har möjlighet att använda stranden och den omedelbara marken därvidlag. Det är givetvis så att samebyns renskötare helst använder sjöisen men om förhållandena är sådana så behövs möjligheten till markflytt.

Med det sagt så ser vi att det kan vara möjligt med den föreslagna byggnationen men att vi gärna ser en syn på platsen tillsammans med Västra kikkejaure om det är möjligt.

//Anders-Erling Fjällås

Planerad GC-väg längs Västlundavägen har minskats ner då vi bedömer att det inte är nödvändigt att bygga en GC-väg längs Västlundavägen från Smedsvägen och upp till vakten då många nyttjar Smedsvägen istället.

Mindre justeringar av markanvändningskartorna har också gjorts för att bättre överensstämna med dagens situation.

Motionsspår i Glommerträsk och Moskosel har lagts ut som grönstruktur med markanvändningen närströvområde.

Markområdena utlagda för befintlig testverksamhet vid sjön Västra Kikkejaure har justerats så att de stämmer överens med fastighetsgränserna. Markområdena för framtida testverksamhet har utökats.

Samrådsredogörelse

Skidspåret på södra sidan om Glommerträsk har, utifrån kartläggningen av vilka grönytor som används av skolor och förskolor, lagts ut som grönstruktur i planen.

Vissa av rekommendationerna under avsnittet "Omsorg/trygghet" samt "Barn och utbildning" har omarbetats.

Texten om de nya kraven på separat matavfallsinsamling har uppdaterats.

I planförslaget har tydliggjorts att tätortsnära anläggningar och områden är centrala för att alla ska kunna ta del av det rörliga friluftslivet.

I planförslaget har en rekommendation lagts in om att kommunen bör analysera in- och utflyttningen till kommunen i syfte att få mer kunskap om vad som gör att personer flyttar till och från Arvidsjaur för att kunna använda informationen för verksamhetsutveckling.

För att underlätta implementeringen har samtliga rekommendationer och ställningstaganden från översikts- och tillväxtplanen listats och huvudansvarig förvaltning eller ansvarigt bolag utpekats. För vissa rekommendationer har ingen särskild aktör utpekats som huvudansvarig, då dessa inte förutsätter ett proaktivt arbete från kommunens sida utan snarare har karaktären av förhållningssätt för det fortsatta arbetet.